

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

จุฑาทพร เตยแก้ว

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2559

FACTORS AFFECTING CLIENT REPAYMENT BEHAVIOR OF THE BANK FOR
AGRICULTURE AND AGRICULTURAL COOPERATIVES, KHLONG LUANG
DISTRICT, PATHUM THANI PROVINCE

JUTAPORN TOEYKAEW

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
IN BUSINESS ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI
2016

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ชื่อนักศึกษา	จุฑาพร เตยแก้ว
รหัสประจำตัว	55B53170222
ปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	บริหารธุรกิจ
ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	อาจารย์ ดร.ศักดิ์ชาย นาคนก
กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	อาจารย์ ดร.ณัตตยา เอี่ยมคง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 2) ปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 3) แนวทางและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ประชากร คือ เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 3,330 คนต่อปี คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ ได้จำนวน 357 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้จัดการธนาคาร เจ้าหน้าที่ธนาคารและเกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี รวมทั้งสิ้น 15 คน

ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน 3-4 คน

1) ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านสภาพเศรษฐกิจและด้านภัยธรรมชาติ มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

2) ปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านรายได้ของครอบครัว ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัวและการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

3) ข้อเสนอแนะ ธนาคารควรพิจารณาให้สินเชื่อผู้กู้รายใหม่ตามหลักการอนุมัติสินเชื่ออย่างเคร่งครัดหลังจากอนุมัติสินเชื่อไปแล้วควรมีการติดตามการส่งชำระหนี้ของลูกค้าธนาคาร ควรมีการจัดตั้งกลุ่มงานและทำแผนติดตามหนี้ค้างชำระสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ

การเงินและการส่งเสริมให้ลูกค้ามีอาชีพเสริม ๓.ก.ส. ควรผ่อนผันการชำระหนี้ลดอัตราดอกเบี้ย
ยี่ระยะเวลาการส่งชำระหนี้และหาตลาดรองรับผลผลิตของลูกค้า

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร

Independent Study Title	Factors Affecting Client Repayment Behavior of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives, Khlong Luang District, Pathum Thani Province
Student	Jutaporn Toeykaew
Student ID	55B53170222
Degree	Master of Business Administration
Field of Study	Business Administration
Independent Study Advisor	Dr.Sakchai Naknok
Independent Study Co-Advisor	Dr.Nuttaya lam-khong

ABSTRACT

The research was aimed at studying: 1) the external factors affecting the behavior of clients making repayments to the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives in Khlong Luang District, Pathum Thani Province; 2) the internal factors affecting the behavior of clients making repayments to the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives in Khlong Luang District, Pathum Thani Province; and 3) provide guidelines and suggestions concerning the behavior of clients making repayments to the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives in Khlong Luang District, Pathum Thani Province. The research population included the farmers who were clients of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives in Khlong Luang District, Pathum Thani Province and the clients applying for the bank's loans, for a total of 3,330 individuals. The sample group calculated using Taro Yamane's formula, Consisted of 357 individuals. The tool used for data collection was a questionnaire. The statistical functions used for the data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, stepwise multiple regression analysis and in-depth interviews with 15 managers and officers of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives in Khlong Luang District, Pathum Thani Province.

The research findings revealed that:

Most clients of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives, were men aged over 41 years old, with secondary level education and living with 3-4 family members.

1) The study of the external factors affecting the behavior of the clients making repayments to the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives in Khlong Luang District, Pathum Thani Province showed that the economic conditions and natural disasters affected the clients' ability to make repayments to the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives Khlong Luang District, Pathum Thani Province.

2) The study of the internal factors affecting the behavior of the clients making repayments to the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives in Khlong Luang District, Pathum Thani Province showed that household income, household expenses and loan utilization based on certain purposes' affected the clients' ability to make repayments to the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives Khlong Luang District, Pathum Thani Province.

3) For suggestions, the bank should consider approving loans for new clients strictly based on the loan rules. After approval, it should follow up on each client's repayments; set up a working team and prepare a debt collection plan; support and provide knowledge on financial management; and encourage its clients to acquire extra jobs. The Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives should also extend the repayment deadlines, cut the interest rates, extend the debt repayment periods and seek markets for their clients' agricultural output.

Keywords: Factors Affecting Client's Repayment Behavior of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นคำปรึกษาและตรวจสอบแก้ไขจาก อาจารย์ ดร.ศักดิ์ชาย นาคนก ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ ดร.ณัตถยา เอี่ยมคง กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ซึ่งให้คำปรึกษาแนะนำข้อคิดเห็นและเป็นกำลังใจในการแก้ไขทุกขั้นตอนของกระบวนการศึกษาวิจัยฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.เรืองเดช เร่งเพียร ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ ดร.ไอลดา อรุณศรี กรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ ดร.ธนส เตชะเสน ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ดังนี้ รองศาสตราจารย์วรุณี เขาวนสุขุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สอาด บรรเจิดฤทธิ และอาจารย์ ดร.ไอลดา อรุณศรี ที่ได้กรุณาสละเวลาในการตรวจเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ในการให้ข้อมูล และเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท บริหารธุรกิจรุ่นที่ 28 ที่ให้กำลังใจด้วยดีเสมอมาตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

จุฑาพร เตยแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสินเชื่อ.....	6
2.2 ภาระหนี้สินของเกษตรกร.....	13
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม.....	17
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุของการค้างชำระหนี้.....	24
2.5 บทบาทภารกิจและแนวนโยบายของ ธ.ก.ส.....	31
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	43
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
3.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	45
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้.....	51
4.4 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.....	56
4.5 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	57
4.6 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	67
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	70
5.2 อภิปรายผล.....	71
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	80
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	81
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์เชิงลึก.....	88
ภาคผนวก ค รายชื่ออาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม.....	92
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องและการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	94
ภาคผนวก จ บทสัมภาษณ์.....	100
ประวัติผู้วิจัย.....	108

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2.1	แสดงรายละเอียดหนี้สินครัวเรือนภาคเกษตรของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2555	15
2.2	แสดงตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
4.1	จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ.....	50
4.2	จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ.....	50
4.3	จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา.....	50
4.4	จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัย อยู่ร่วมกัน.....	51
4.5	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีผล ต่อพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านสภาพเศรษฐกิจ.....	51
4.6	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีผล ต่อพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านภัยธรรมชาติ.....	52
4.7	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อ พฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส.....	53
4.8	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อ พฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น.....	53
4.9	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรม การชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านรายได้ของครอบครัว.....	54
4.10	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรม การชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว.....	55
4.11	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรม การชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์.....	55
4.12	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านรวม.....	56
4.13	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมกรรมการส่งชำระหนี้เงินกู้ของ เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี.....	57
4.14	ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้.....	59
4.15	แสดงการวิเคราะห์ ปัจจัยภายนอกมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร ลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ใช้วิธีวิเคราะห์พหุคูณแบบ (Stepwise Multiple Regression Analysis).....	62
4.16	แสดงการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร ลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ใช้วิธีวิเคราะห์พหุคูณแบบ (Stepwise Multiple Regression Analysis).....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.17	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี.....	67
4.18	สรุปสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ของเกษตรกรจากการสัมภาษณ์.....	67

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
2.1 แบบจำลองที่แสดงถึงการเกิดพฤติกรรมผู้บริโภค.....	22

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สินเชื่อทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพย่อมเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะนอกจากจะช่วยให้เกษตรกรมีเงินลงทุนเพื่อใช้จ่ายสำหรับการจัดหาปัจจัยการผลิตในการเกษตรแล้วสินเชื่อการเกษตรยังเป็นเครื่องมือในการขึ้นนำทิศทางการผลิตของภาคการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทางด้านภูมิศาสตร์และภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ จากการผันผวนของเศรษฐกิจ ปัญหาภัยธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นน้ำท่วม ภัยแล้ง ภัยหนาว และโรคระบาดต่าง ๆ ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการผลิตและเศรษฐกิจทางการเกษตรทั้งสิ้นจึงก่อให้เกิดปัญหาในการดำรงชีพและการชำระหนี้เงินกู้เพื่อการเกษตรของเกษตรกร ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดนโยบายและมาตรการช่วยเหลือในด้านการดำรงชีพ นโยบายฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรด้านสินเชื่อและแหล่งเงินทุนแก่เกษตรกร เช่น โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้แก่เกษตรกรรายย่อย โครงการกองทุนหมู่บ้าน โครงการประกันภัยพืชผล โครงการรับจำนำข้าว เป็นต้น นอกจากนี้รัฐบาลยังกำหนดให้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรซึ่งเป็นธนาคารของรัฐบาลในสังกัดกระทรวงการคลังกำหนดนโยบายเพื่อช่วยเหลือและแบ่งเบาภาระปัญหาทางการเงินให้แก่เกษตรกรที่มีปัญหาในการชำระหนี้เช่นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การผิดผ่อนระยะเวลาชำระหนี้หรือการปรับลดอัตราดอกเบี้ยค้างเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการชำระหนี้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2486 ในชื่อ “ธนาคารเพื่อการสหกรณ์” เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนแก่สหกรณ์ในประเทศไทย ต่อมาปี พ.ศ. 2509 จึงได้มีการจัดตั้งธนาคารใหม่ขึ้นแทน เพื่อให้ครอบคลุมถึงเกษตรกรด้วย โดยใช้ชื่อว่า “ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร” ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกทางการเกษตรอย่างกว้างขวางทั้งโดยตรงและสู่สถาบันเกษตรกร มุ่งให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร สามารถประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวเกษตรกรรวมทั้งให้บริการรับฝากเงิน (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2558) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้นำการให้สินเชื่อภาคเกษตรกรรมด้วยจำนวนเครือข่ายบริการที่กว้างขวาง และเจาะลึก เกษตรกรลูกค้าทุกระดับ ตั้งแต่เกษตรกรรายย่อยที่ใช้ การค้าประกันแบบรวมกลุ่มจนถึงผู้ประกอบการ รวมถึง สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ทั้งในภาคและนอกภาค การเกษตร ความผูกพันที่เกษตรกรลูกค้าทุกกลุ่มมีต่อ ธ.ก.ส. ทำให้ ธ.ก.ส. ยังคงรักษาความเป็นผู้นำไว้ได้เสมอมาในระดับนโยบาย ธ.ก.ส. มีส่วนงานดูแลทั้งสินเชื่อบุคคล และสินเชื่อสถาบันเพื่อสนับสนุนให้สาขาของ ธ.ก.ส. สามารถบริการลูกค้าได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพทำให้ในปีบัญชี 2556 มียอดสินเชื่อคงเหลือ จำนวน 970,630 ล้านบาท เติบโตจากปีบัญชีที่ผ่านมาร้อยละ 10.99 จำแนกเป็นเงินกู้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนเป็นสัดส่วน ร้อยละ 44.75 เงินกู้ระยะยาวมีสัดส่วนร้อยละ 34.58 เงินให้กู้ยืมบุคคลอุปโภคบริโภคเป็นร้อยละ 8.49 เงินกู้ยืม เพื่อที่อยู่อาศัยเป็นร้อยละ 5.80 สินเชื่ออื่นร้อยละ 4.19 และสินเชื่อนโยบายรัฐ PSA เงินทุน ธ.ก.ส. ร้อยละ 2.19

โดยสินเชื่อเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 62,223 ล้านบาท หรือร้อยละ 16.72 สินเชื่อระยะยาวเพิ่มขึ้น 24,113 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.74 และสินเชื่ออุปโภคบริโภค เพิ่มขึ้น 12,545 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.95 สำหรับบัตรสินเชื่อเกษตรกรที่ธนาคารดำเนินการตาม นโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้เกษตรกรมีบัตรสินเชื่อ ในการจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ราคายุติธรรม และเพิ่มวงเงินหมุนเวียนแก่ระบบเศรษฐกิจในภาคชนบทซึ่ง ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการเป็นปีที่ 2 มียอดการใช้จ่ายผ่านบัตรสินเชื่อในปีนี้อยู่ที่ 14,888 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 12,873 ล้านบาท ขณะที่ไตรมาสที่ 4 ได้ชะลอการจ่าย สินเชื่อจากโครงการรับจำนำผลิตผลส่งผลให้เงินกู้ยืม นโยบายรัฐลดลง 22,354 ล้านบาท หรือร้อยละ 56.18 ภาคการผลิตทางการเกษตรเป็นภาคที่ประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ความไม่แน่นอนทางด้านผลผลิต ด้านราคาและประสิทธิภาพของผลผลิตที่ต่ำรวมถึงปัญหาจากโครงการรับจำนำข้าวทำให้เกษตรกรลูกค้าเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ส่วนหนึ่งเกิดปัญหานี้ค้างชำระ (Nonperforming Loans: NPL) จากรายงานประจำปี 2556 ระหว่าง 1 เมษายน 2556 ถึง 31 มีนาคม 2557 อัตราการชำระหนี้สินของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. มีความผันผวนไม่แน่นอน มีการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรทั้งสิ้น 289,481,086.13 ล้านบาท รับชำระหนี้สิน 64,905,274.89 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 22.24 ถือว่าเป็นยอดชำระหนี้ที่ต่ำ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาตลาดไท อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่ดำเนินงานในเขตอำเภอลองหลวง จำนวน 7 ตำบล มีจำนวนครัวเรือนประชากร 137,766 ครัวเรือน จำนวน 518,012 ราย และมีประชากรที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ประมาณร้อยละ 90 มีการให้บริการสินเชื่อด้านลูกค้าเกษตรกร ทั้งสิ้น 164,216,963.73 บาท มีหนี้ค้างชำระจำนวน 86,295,379.71 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.55 ของสินเชื่อด้านเกษตรกรทั้งหมดและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจาก เกษตรกรประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจที่มีความผันผวนในด้านของราคาผลผลิต ต้นทุนของปัจจัยที่ใช้เกี่ยวกับการเกษตรอีกทั้งยังประสบปัญหาด้านภัยแล้ง โรคระบาดที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่แน่นอนจึงส่งผลกระทบต่อชำระหนี้ของเกษตรกร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานีนำข้อมูลและความคิดเห็นของเกษตรกรไปปรับใช้ในการบริหารสินเชื่อเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1.2.1 ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

1.2.2 ปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

1.2.3 แนวทางและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา เอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถรวบรวมและสรุปตัวแปรได้ดังต่อไปนี้

1.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

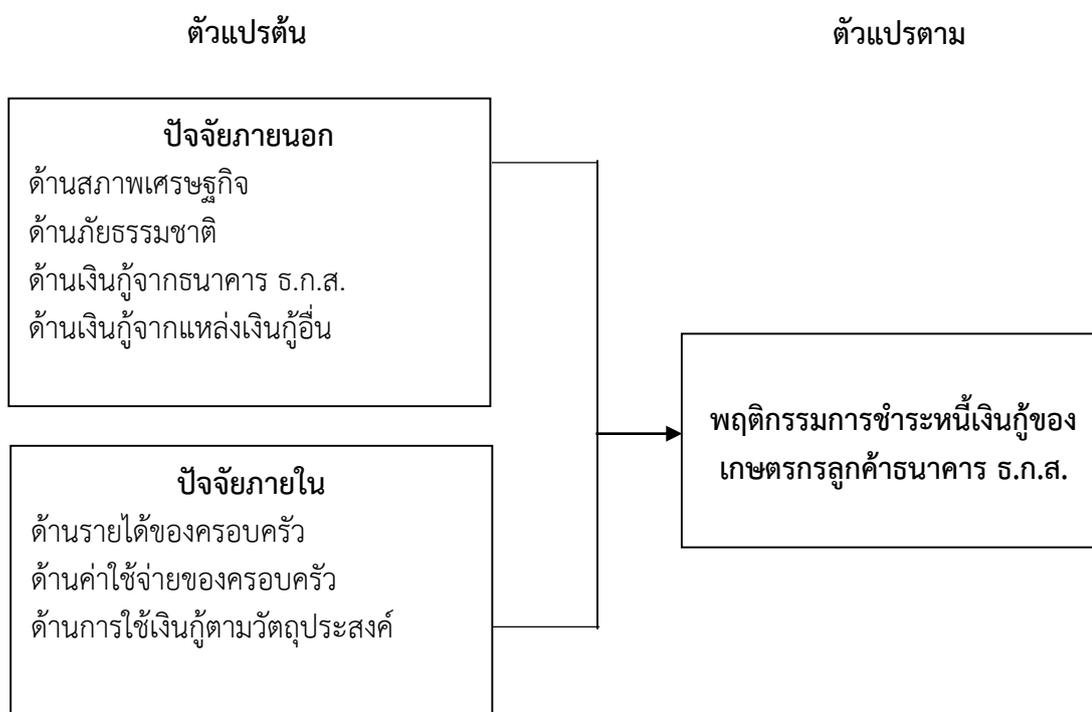
1) ปัจจัยภายนอกประกอบด้วย ด้านสภาพเศรษฐกิจด้านภัยธรรมชาติด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. และด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น

2) ปัจจัยภายในประกอบด้วยด้านรายได้ของครอบครัวด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัวและด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์

1.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานีสามารถที่จะแสดงให้เห็นเป็นกรอบแนวคิดดังนี้คือปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดมูลเหตุของการค้างชำระหนี้ของชนินทร์ พิทยาวิวิท (2534) และการวิเคราะห์สภาพการค้างชำระหนี้ของเกษตรกร (ธ.ก.ส.) ดังแสดงในกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ที่มา: ชนินทร์ พิทยาวิวิท (2534)

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1.4.1 ปัจจัยภายนอกมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

1.4.2 ปัจจัยภายในมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1.5.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษาจากเกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีลูกค้ามาขอรับบริการสินเชื่อทั้งหมด 3,330 คนต่อปี เป็นลูกค้าที่ชำระได้ทั้งหมด 1,719 คน ลูกค้าที่ชำระหนี้ได้บางส่วน 754 คน และลูกค้าที่ชำระหนี้ไม่ได้ จำนวน 857คน (ระบบสารสนเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ณ 31 มีนาคม 2558)

1.5.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี คำนวณจากขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967 อ้างถึงใน สิทธิธีร์ สิริสรณ์, 2551) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 คน โดยการแจกแบบสอบถาม และสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้จัดการธนาคาร 1 คน เจ้าหน้าที่ธนาคาร 2 คน และเกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

1.5.3 พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

1.5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระหว่างเดือน มิถุนายน – พฤศจิกายน พ.ศ. 2558

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 ธ.ก.ส. หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

1.6.2 หนี้เงินกู้ หมายถึง สินเชื่อที่เกษตรกรกู้ยืมไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและลงทุนในการประกอบอาชีพ

1.6.3 หนี้ค้างชำระ หมายถึง สินเชื่อที่เกษตรกรได้กู้ยืมไปเป็นค่าใช้จ่ายและลงทุนแล้วไม่สามารถชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยทั้งหมดได้ในเวลาที่กำหนด

1.6.4 การชำระหนี้ หมายถึง สินเชื่อที่เกษตรกรได้กู้ยืมไปเป็นค่าใช้จ่ายและค่าลงทุนแล้วนำเงินต้น พร้อมดอกเบี้ยมาชำระตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงไว้กับธนาคาร

1.6.5 เกษตรกรลูกค้า หมายถึง เกษตรกรที่ได้รับการสอบสวนเข้ามาเป็นลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตามระเบียบและข้อบังคับของธนาคาร

1.6.6 เกษตรกร หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพในการทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ประมง หรืออาชีพเกษตรกรอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยให้ประกาศราชกิจจานุเบกษาและให้หมายความรวมถึงเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วย การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร

1.6.7 ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยที่เกษตรกรไม่สามารถควบคุมได้ ประกอบด้วย

1) สภาพเศรษฐกิจหมายถึง ภาวะเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของราคา ผลผลิตการเกษตร ต้นทุนการผลิต ตลาดรองรับ ค่าครองชีพ รวมถึงการทำเกษตรที่คล้ายคลึงกัน ของเกษตรกร เป็นต้น

2) ภัยธรรมชาติ หมายถึง ภัยธรรมชาติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทำให้เกษตรกรประสบปัญหา ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เช่น น้ำท่วม ฝนทิ้งช่วง ภัยแล้ง โรคระบาด เป็นต้น

3) เงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. หมายถึง จำนวนหนี้สินที่มีกับธนาคาร ธ.ก.ส. การเปลี่ยนแปลง ของอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาที่ส่งผลต่อการชำระหนี้ วงเงินที่ได้รับการอนุมัติ การแจ้งเตือนการ ชำระหนี้จากธนาคาร เป็นต้น

4) เงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น หมายถึง จำนวนหนี้สินที่มีกับแหล่งเงินกู้อื่น นอกเหนือจากธนาคาร ธ.ก.ส. การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย จำนวนงวดที่ส่งชำระ เป็นต้น

1.6.8 ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยที่เกษตรกรสามารถควบคุมได้ ประกอบด้วย

1) รายได้ของครอบครัว หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับจากการเกษตรและรายได้อื่น ๆ นอกเหนือจากการเกษตรในรอบหนึ่งปี

2) ค่าใช้จ่ายของครอบครัว หมายถึง จำนวนเงินที่ใช้จ่ายในภาคการเกษตร และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว

3) การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ หมายถึง การนำเงินกู้ที่ได้จากธนาคารไปใช้ตาม วัตถุประสงค์ที่ทำไว้ธนาคาร ประกอบด้วย กู้เพื่อนำไปลงทุนการเกษตร นอกภาคการเกษตรสร้าง และต่อเติมบ้านอาศัย ซ่อมยานพาหนะ และชำระหนี้สินเดิม เป็นต้น

1.6.9 พฤติกรรมการชำระคืนเงินกู้ หมายถึง ลักษณะการตัดสินใจหรือพฤติกรรมของ เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. เกี่ยวกับการชำระหนี้เงินกู้ เช่น การชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้ การชำระหนี้ เป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยมีต้องทวงถาม สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดหรือชำระหนี้หมดก่อน ระยะเวลาที่กำหนดและติดต่อธนาคารทันทีเมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ การชำระหนี้สัญญาเดิมให้เสร็จ สิ้นก่อนชำระหนี้ของสัญญาใหม่ เลือกชำระหนี้เงินกู้จาก ธ.ก.ส. ก่อนที่จะนำไปชำระหนี้จากแหล่ง เงินกู้อื่น เป็นต้น

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยภายนอกและภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของ เกษตรกรลูกค้าและสามารถใช่วางแผนในการแก้ไขปัญหาการไม่ชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด รวมทั้งการ ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

1.7.2 เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของ ธนาคาร โดยเฉพาะการอนุมัติสินเชื่อและติดตามการชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสินเชื่อ
- 2.2 ภาระหนี้สินของเกษตรกร
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุของการค้างชำระหนี้
- 2.5 บทบาทภารกิจและแนวนโยบายของ ธ.ก.ส.
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสินเชื่อ

2.1.1 ความหมายของสินเชื่อ

สินเชื่อ หมายถึง ความเชื่อถือ ซึ่งให้บุคคลฝ่ายหนึ่งยอมมอบของหรือบริการ หรือเงินจำนวนหนึ่งให้ เพื่อประโยชน์ของบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ชั่วระยะเวลาหนึ่ง

ลักษณะของสินเชื่อ คือ ของหรือบริการ หรือเงินจำนวนหนึ่งในปัจจุบันแลกเปลี่ยนกับสิ่งที่มีค่าเท่ากันในอนาคตอีกนัยหนึ่งคือ มีการให้เวลาในการชำระหนี้ เช่น การกู้ยืมเงิน ซึ่งมีข้อตกลงให้ลูกหนี้ชำระเงินกู้เมื่อถึงกำหนดในภายหน้าเหล่านี้เรียกว่าการให้เครดิตแก่กัน ผู้ให้กู้ยอมตกลงดังนั้นก็เพราะเชื่อถือในตัวผู้กู้ อาจจะเชื่อว่า ผู้กู้มีทรัพย์สินหรือมีรายได้พอที่จะชำระหนี้คืนได้เมื่อถึงกำหนด ตลอดจนเชื่อถือในอำนาจของศาลที่จะบังคับให้เป็นไปตามสิทธิเรียกร้องของตนด้วย

สินเชื่อเพื่อการเกษตร หมายถึง การกู้ยืมของเกษตรกร อาจกู้ยืมเป็นเงินสด สิ่งของ มีความมุ่งหมายทั้งเพื่อธุรกิจ และเพื่อการบริโภค (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย, 2552)

ทัศนคติเกี่ยวกับสินเชื่อเกษตรกรมีมากมายทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ (Von Pischke, Adams & Donald, 1983 อ้างถึงใน พิชญ์ นิตยเสมอ, 2538) ได้รวบรวมบทความเกี่ยวกับสินเชื่อยกมาเป็นตัวอย่างพอสังเขป ดังนี้

“เพราะว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อย การยกระดับความเป็นอยู่อย่างเศรษฐกิจ ครัวเรือนและจัดระบบสินเชื่อให้แก่เกษตรกร” (Harsoadi)

“ข้อผูกมัดของเกษตรกร (ที่ทำการเกษตรเพื่อยังชีพ) ในเรื่องค่าเช่า ภาษี และดอกเบี้ย (Baran) ในประเทศที่กำลังพัฒนานั้นสูงมาก มากกว่าครึ่งหนึ่งของรายได้สุทธิจากผลิตผลต้องนำมาจ่ายเพื่อการนี้”

“เกษตรกรต้องการ (เงิน) ทุนเป็นจำนวนมากเพราะการออมที่น้อย” (Lewis)

“สินเชื่ออาจจำเป็นต่อการขยายกิจกรรมในบางพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกษตร และอุตสาหกรรมขนาดเล็ก” (Higgins)

“ถ้าสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน ทุน แรงงาน และการประกอบการที่มีอยู่เพิ่มขึ้นได้ รายได้ต่อหัวก็จะเพิ่มขึ้น” (Leibenstein)

“สินเชื่อสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อความก้าวหน้าและเครื่องมือเพื่อการย้าย อยู่กับที่และหน่วยงานเหนียว (ชะลอ) สินเชื่อจะเป็นเครื่องมือเพื่อความก้าวหน้าได้ก็ต่อเมื่อได้มีการ พัฒนาเกิดขึ้นบ้างแล้ว” (Galbraith)

“เกษตรกรควรอยู่บนเส้นทางของการเป็นเกษตรกรเชิงการค้า ก่อนที่รัฐบาลเริ่ม ดำเนินการให้สินเชื่อ” (Li)

“อาจจะเป็นการดีถ้าสินเชื่อสำหรับสหกรณ์ ดำเนินควบคู่ไปกับหรือติดตามมาด้วยการ เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ดังที่เห็นกันทั่วไปในโครงการพัฒนา” (Mellor)

ความหลากหลายทางความคิดนี้สะท้อนให้เห็นถึงระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน ระดับการพัฒนาในแต่ละภูมิภาคก็ยังคงต่างกัน สำหรับประเทศไทยเกษตรกรรมมีลักษณะผสมผสาน ระหว่างส่วนที่ก้าวหน้า กึ่งก้าวหน้าและล้าหลังคละเคล้ากันอยู่ในทุกภาค ดังนั้นการกำหนดแนวทาง ในการพัฒนาการเกษตรจึงมีมากมายในหลายหน่วยงานของรัฐบาล การวิเคราะห์เจาะลึกถึงปัญหา หนี้สินเกษตรกรเพื่อหาแนวทางการแก้ไขอย่างถูกวิธีนั้น จำเป็นต้องพิจารณาถึงลักษณะความเป็น ผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ควบคู่ไปกับสภาพหนี้สินของเกษตรกร ทั้งนี้จะทำให้ได้ข้อสรุป ว่าความไม่สามารถชำระคืนหนี้สินนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัยหรือเกิดจากความจงใจที่จะบิดพลิ้ว

สรุป การให้สินเชื่อ คือ การให้กู้หรือให้ยืมสินทรัพย์ โดยฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้กู้ และอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้กู้ โดยมีหลักค้ำประกันหรือไม่ก็ได้และเมื่อครบกำหนดการให้กู้ยืมผู้กู้ จะต้องนำสินทรัพย์นั้นส่งคืนเจ้าของโดยอาจจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ได้

2.1.2 การวิเคราะห์สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สินเชื่อคือแหล่งที่มาของรายได้ของธนาคารที่ได้จากส่วนต่างของดอกเบี้ยระหว่าง เงินฝากกับเงินที่ให้สินเชื่อโดยที่ธนาคารเก็บเงินฝากมาปล่อยกู้เงินฝากที่ธนาคารรับมาไม่ว่าจำนวน เท่าไรเมื่อครบกำหนดธนาคารจะต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินฝาก แต่ทางด้านเงินกู้ เมื่อครบกำหนดธนาคาร ไม่ได้รับชำระหนี้ซึ่งจุดนี้ธนาคารตกอยู่ในความเสี่ยงในการปล่อยสินเชื่อของธนาคาร

การวิเคราะห์สินเชื่อที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรใช้ในปัจจุบันที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ ดี ลูน และปีเตอร์ De Lucia & Peters (1993) ได้กล่าวถึงการประเมิน ความเสี่ยงในการให้สินเชื่อหลักการปล่อยสินเชื่อเป็นประเมินความน่าเชื่อถือของผู้กู้ ในการพิจารณา อนุมัติสินเชื่อ โดยใช้เกณฑ์ Five-C (5C's) ซึ่งเป็น หลักการวิเคราะห์สินเชื่อของธนาคาร ดังนี้

1) คุณสมบัติของลูกหนี้ (Character) สิ่งที่ธนาคารได้พิจารณาลักษณะคุณสมบัติ ของลูกหนี้ ตลอดจนความตั้งใจจริงและความน่าเชื่อถือที่จะชำระคืนหนี้ ทั้งนี้ดูถึงคุณสมบัติที่เป็น ส่วนประกอบ จากฐานะหน้าที่การงาน การศึกษา ฐานะทางสังคม ประวัติการชำระหนี้เดิม เป็นต้น

2) ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) การใช้เงินคืนธนาคารที่พิจารณาจาก ศักยภาพการชำระคืนของลูกหนี้สินเชื่อ และความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจของธนาคารในการ จำแนกประเภทลูกหนี้ปกติและลูกหนี้ที่ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยตลอดจนอาจพิจารณาแหล่ง เงินทุนสำรองของธนาคาร หากกระแสเงินสดของธนาคารเกิดปัญหาจากลูกหนี้ขาดการชำระหนี้ หรือ

โอกาสธนาคารจะได้รับการชำระคืนหนี้ ความสามารถในการชำระหนี้ จากแนวคิดของ พิมพร ยิงยง (2545) ในการวิเคราะห์หนี้สงสัยจะสูญ ประกอบด้วย

$$\text{อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$

เป็นอัตราบอกถึงคุณภาพสินเชื่อ เนื่องจากค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจะสำรองไว้สำหรับสินเชื่อที่คาดว่าจะหนี้เสีย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฝากเงิน ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ ดังนั้นแนวโน้มหนี้เสียของธนาคารเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้กำไรของธนาคารลดลง เพราะความสามารถในการชำระคืนของลูกหนี้ลดลง ให้การลงทุนด้านสินเชื่อของธนาคารได้ผลไม่คุ้มค่างบเงินลงทุนในการปล่อยสินเชื่อ ซึ่งอัตราส่วนนี้จะขึ้นอยู่กับนโยบายการบริหารสินเชื่อของธนาคารแต่ละแห่งด้วย เพราะธนาคารพาณิชย์อาจพิจารณาจำนวนเงินดังกล่าวไว้สูงกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เพื่อป้องกันความเสียหาย และลดความเสี่ยงที่เกิดจากหนี้เสีย

3) ทุน (Capital) เงินทุนของธนาคารในการให้สินเชื่อที่ก่อเกิดรายได้หลักของธนาคารโดยจะพิจารณาว่าเงินส่วนที่ของสินเชื่อเป็นสัดส่วนเท่าใดต่อเงินฝากและส่วนเป็นเจ้าของเอง ทั้งนี้ สัดส่วนในการให้สินเชื่อของธนาคารในการปล่อยกู้มีความเสี่ยงต่ำผลตอบแทนหรือกำไรสูง เนื่องจากธนาคารรับความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อของลูกหนี้ ของธนาคาร เงินทุนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สามารถวัดได้จากส่วนของเจ้าของหรือสินทรัพย์สุทธิของธนาคารที่สามารถบอกถึงสมรรถนะยอดเยี่ยมหรือการดำเนินของธนาคารจากแนวคิดของ พิมพร ยิงยง (2545) วิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยโดยใช้อัตราส่วนที่เกี่ยวข้องกับส่วนแบ่งสินเชื่อ ประกอบด้วย

$$\text{อัตราส่วน ส่วนแบ่งสินเชื่อ} = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อ}}{\text{เงินให้สินเชื่อธนาคารทั้งระบบ}}$$

เป็นอัตราส่วนของเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ต่อเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ โดยธนาคารพาณิชย์ที่มีส่วนแบ่งการตลาดสินเชื่อสูงกว่าจะปล่อยสินเชื่อได้มาก และมีรายได้ในรูปรายได้ดอกเบี้ยมากกว่า

4) หลักทรัพย์ค้ำประกัน (Collateral) หมายถึง การประกันเพื่อความมั่นคง หรือการใช้มูลค่าสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันตาม กำหนดให้มีประกันก่อนการให้สินเชื่อที่เป็นมาตรการที่จะช่วยสร้างความมั่นคงให้กับหลักทรัพย์ของธนาคาร ในเรื่องความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามกำหนด และการมีหลักประกันตามบัญชีสินเชื่อตามราคาชำระคืนของลูกหนี้ ที่การพิจารณาของธนาคารในการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าที่ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันหรือหลักประกันเงินกู้เพื่อลดความเสี่ยงของธนาคาร หากลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ซึ่งมูลค่าของหลักทรัพย์ค้ำประกันจะมีมูลค่าไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่กู้จริง นอกจากนี้ ต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับหลักประกันที่มีสภาพคล่องตัวในการขายทอดตลาด

5) สภาวะเศรษฐกิจ (Condition of Business) สถานการณ์ภายนอกที่เหนือจากการควบคุมของธนาคารและผู้กู้มีผลกระทบต่อความเสี่ยงในการลงทุนในธุรกิจทั้งระยะสั้นและระยะยาว

ในการให้สินเชื่อของธนาคารต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกค้าหนี้และปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อสถานะตลาด ความสามารถในการแข่งขัน กลยุทธ์การตลาด และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์สินเชื่อถือว่าเป็นโครงการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และลดความเสี่ยงของธนาคารที่ให้สินเชื่อแก่ลูกค้า กับการลงทุนที่ก่อภาระผูกพันในการให้สินเชื่อแก่บุคคล ของธนาคารโอกาสที่จะได้รับชำระคืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยว่ามีอย่างน้อยเพียงใดต่อการชำระหนี้คืนให้อยู่ระดับที่สามารถยอมรับได้หรือก่อเกิดหนี้สูญ ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินของทางธนาคาร

2.1.3 หลักการบริหารและการดำเนินงานสินเชื่อ

หลักเกณฑ์ทั่วไปในการวิเคราะห์เงินกู้และการประเมินสินเชื่อธุรกิจสินเชื่อมีความเสี่ยงสูง เนื่องจากมีปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จมากจึงจำเป็นต้องพิจารณาการให้สินเชื่อด้วยความละเอียด รอบคอบ เป็นระบบเพื่อกลั่นกรองข้อมูลของผู้ขอสินเชื่อในระดับที่ยอมรับได้ในการพิจารณาให้สินเชื่อแต่ละราย และป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นภายหลังการให้สินเชื่อ ดังนั้นธนาคารจึงกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกและคล่องตัวในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลูกค้าสามารถขอกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือค่าลงทุนในการประกอบอาชีพภายใต้วัตถุประสงค์ที่ธนาคารกำหนดไว้ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2558)

1) เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือเป็นค่าลงทุนในการดำเนินกิจการตามโครงการที่เป็นการส่งเสริม หรือสนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบการ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธนาคาร

2) เงินกู้เพื่อชำระหนี้สินภายนอก คือ การให้เกษตรกรกู้เงินตามวัตถุประสงค์เพื่อชำระหนี้สินภายนอกของธนาคาร นอกจากเป็นการให้สินเชื่อตามปกติแก่ลูกค้าเพื่อนำไปชำระหนี้สินภายนอกของธนาคารแล้ว ยังเป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในการที่จะช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบความเดือดร้อน และไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับหนี้สิน ทั้งนี้การให้ลูกค้ากู้เงินเพื่อชำระหนี้สินภายนอก สามารถดำเนินการตามที่มาของแหล่งเงินทุนได้ ดังนี้

2.1) การให้กู้เงินจากเงินทุนปกติของธนาคาร ซึ่งเป็นการให้เงินกู้ตามงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากธนาคารเป็นประจำทุกปี โดยจะดำเนินการจ่ายเงินกู้ได้ เมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณจากธนาคารเฉพาะในการจ่ายเงินกู้เพื่อชำระหนี้สินภายนอกหรือขออนุมัติเป็นราย ๆ ไป

2.2) การให้กู้เงินจากเงินทุนที่ธนาคารได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลซึ่งเป็นการให้เงินกู้ตามนโยบายของรัฐบาลที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ให้ธนาคารเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ การจ่ายเงินกู้จากแหล่งเงินทุนนี้ ธนาคารจะแจ้งให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

3) เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพหรือฟื้นฟูการประกอบอาชีพการให้กู้เงินตามวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพหรือฟื้นฟูการประกอบอาชีพ มีดังนี้

3.1) การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาป้องกันกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์ อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือการเกษตร ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้การเกษตร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงค่าซื้อปุ๋ยสัตว์หรือ

สัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขาย ค่าจ้างแรงงานเกี่ยวกับการเกษตร ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตร เฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร ค่าบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น เป็นต้น

3.2) การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เช่น เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อหรือจัดหาวัตถุดิบต่าง ๆ อุปกรณ์ ค่าเชื้อเพลิง ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย หรือจัดจำหน่าย ค่าเช่าต่าง ๆ ค่าภาษีอากร ค่าบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อนำมาผลิตสินค้าสำเร็จรูป ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่ายหรือให้บริการด้านการเกษตร

3.3) การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพอย่างอื่น หมายถึง การให้กู้เงินเพื่อการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือบริการโดยไม่คำนึงว่าสินค้าหรือวัตถุดิบที่นำมาประกอบกิจการนั้น จะเกี่ยวเนื่องกับการเกษตรหรือไม่ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการผลิต การจัดการ และการตลาดของกิจการนั้น ๆ เช่น ค่าวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าค่าโทรศัพท์ ค่าโฆษณา ค่าขนส่ง และค่าบริการ เป็นต้น

3.4) การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในกรณีที่มีการผลิตได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติอย่างร้ายแรง

3.5) การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาความรู้ หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการพัฒนาความรู้เพื่อการประกอบอาชีพของลูกค้าและบุคคลในครอบครัว ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาอบรม สัมมนา ดูงาน หรือฝึกงานแก่ลูกค้าและครอบครัว เพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพของลูกค้าและบุคคลในครอบครัว ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนา หรือปรับปรุงการประกอบอาชีพของครอบครัวให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น การอบรมเกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืช การทำสวนผลไม้ การดูแลผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวการตลาดทางการเกษตร หลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป การจัดการฟาร์ม การสุขาภิบาลสัตว์ การผลิตอาหารสัตว์ ช่างซ่อมเครื่องยนต์ขนาดเล็ก การทำบัญชี การก่อสร้าง และช่างฝีมือแรงงานต่าง ๆ เป็นต้น

3.6) การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการยกระดับการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมหรือต่อเติมที่อยู่อาศัยตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตของลูกค้า เป็นต้น

4) เงินกู้เพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพหรือฟื้นฟูการประกอบอาชีพการให้กู้เงินตามวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพหรือฟื้นฟูการประกอบอาชีพมี ดังนี้

4.1) การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพื่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตหรือเพื่อลดต้นทุนการผลิตซึ่งต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนานกว่าจะได้ผลคุ้มค่าการลงทุน ได้แก่ การให้กู้เงินเพื่อการปรับปรุงทรัพยากรการเกษตร เช่น การปรับปรุงที่ดินเพื่อใช้ในการผลิตการเกษตร หรือการบุกเบิกหรือจัดทำให้ที่ดินใช้ในการเกษตรได้ การปรับระดับพื้นที่ดิน การทำรั้ว การสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ บ่อน้ำ การจัดให้มีเครื่องสูบน้ำ การจัดระบบส่งน้ำ การระบายน้ำ ตลอดจนคันคูน้ำ ประตูกักน้ำ การทำสวนไม้ยืนต้น การเลี้ยงไหมและสาวไหม การเพาะเลี้ยงกุ้งหรือสัตว์น้ำอื่น ๆ การ

เลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการจัดให้มีหรือการปรับปรุงทุ่งหญ้าถาวรหรือระบบน้ำสำหรับสัตว์ การวางรูปแบบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น การซื้อ การสร้าง หรือการปรับปรุงปัจจัยการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของผู้กู้ ซึ่งต้องใช้เงินทุนมากและมีอายุการใช้ประโยชน์นาน เช่น เครื่องจักรหรือบริษัทเกี่ยวกับการเกษตร เรือประมงรวมทั้งอุปกรณ์ การซื้อการสร้าง หรือการปรับปรุงสินทรัพย์ประจำสำหรับการเก็บรักษา การแปรรูป การขาย หรือการขนส่งผลผลิตผลการเกษตรซึ่งผู้กู้ผลิตขึ้น การซื้อการสร้าง หรือการปรับปรุงสินทรัพย์สำหรับการผลิตวัสดุหรือบริการการเกษตรเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมของผู้กู้ การซื้อที่ดินการเกษตรเพิ่มเติมเพื่อให้มีรายได้เพียงพอแก่การครองชีพของครัวเรือนตามมาตรฐานอันสมควร หรือเพื่อเพียงพอแก่การดำเนินโครงการตลอดจนค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

4.2) การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เช่น เงินกู้เพื่อลงทุนจัดหาสินทรัพย์ประจำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการผลิตหรือแปรรูปหรือเตรียมการผลิตและจำหน่ายหรือการบริการด้านปัจจัยการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งการปรับปรุงสินทรัพย์ประจำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เป็นต้น

4.3) การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพอย่างอื่น หมายถึงการลงทุนในทรัพย์สินประจำเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกการเกษตรที่ต้องใช้เวลานาน จึงจะได้ผลคุ้มค่าการลงทุน เพื่อยกระดับรายได้ในครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าให้สูงขึ้น เช่น การลงทุนซื้อจักรเย็บผ้าโรงงาน การลงทุนเปิดร้านซ่อมเครื่องยนต์หรือเครื่องจักรกล เปิดร้านขายอาหารร้านตัดผมหรือร้านเสริมสวย เป็นต้น

4.4) การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ ได้แก่ ค่าลงทุนต่าง ๆ ในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ ในกรณีที่การลงทุนในการประกอบอาชีพได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติอย่างร้ายแรง

4.5) การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการพัฒนาความรู้ ได้แก่ ค่าลงทุนต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาความรู้ในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพทางการเกษตรหรือนอกการเกษตร เช่น การศึกษาอบรม ดูงานหรือฝึกงานเพื่อนำความรู้มาพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่เดิมหรือเพื่อเพิ่มช่องทางในการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่มีู่ทางทำได้ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน เป็นต้น

4.6) การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ ค่าลงทุนในการยกระดับการศึกษาของลูกค้ำหรือคนในครัวเรือนของลูกค้ำให้สูงขึ้น การซื้อหรือสร้างทรัพย์สินปรับปรุงที่อยู่อาศัย ตลอดจนการให้กู้เงินเพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลลูกค้ำหรือคนในครัวเรือน อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของลูกค้ำและคนในครัวเรือนให้ดีขึ้น เช่น การลงทุนซื้อที่ดินเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย หรือซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง หรือสร้าง ปรับปรุง ต่อเติม สิ่งปลูกสร้าง ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัย ตลอดจนการลงทุนเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น

5) เงินกู้เพื่อรอการขายผลผลิตผลการเกษตรการให้เกษตรกรกู้เงินตามวัตถุประสงค์เพื่อรอการขายผลผลิตผลการเกษตรนั้นปัจจุบันธนาคารดำเนินงานให้เงินกู้เพื่อรอการขายผลผลิตผลการเกษตรมาเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะการรับจำนำข้าวเปลือก ธนาคารจึงได้กำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อถือใช้กับการรับจำนำผลผลิตผลการเกษตรทุกประเภทที่เกิดภาวะราคามลิตผลการเกษตรตกต่ำด้วย

วิธีการรับจำหน่ายผลิตผลการเกษตรและการรับจำหน่ายประหวนสินค้า การรับจำหน่ายผลิตผลการเกษตรนั้น มีทั้งการรับจำหน่ายผลิตผลการเกษตรที่ไม่มีการแปรรูปและผลิตผลการเกษตรที่มีการแปรรูป เนื่องจากผลิตผลการเกษตรบางชนิดไม่สามารถเก็บรักษาไว้ได้นานตลอดระยะเวลาจำหน่าย จำเป็นต้องผ่านกระบวนการแปรรูปก่อน นอกจากนี้ ยังได้กำหนดวิธีการระบายผลิตผลการเกษตร เมื่อครบกำหนดระยะเวลาไถ่ถอนจำหน่ายแล้ว แต่ราคาผลิตผลการเกษตรยังต่ำกว่าราคาจำหน่ายโดยวิธีการขายผลิตผลการเกษตรแทนเกษตรกรลูกค้าหรือแปรรูปผลิตผลที่รับจำหน่ายแล้วขายเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตผลการเกษตรเพื่อให้เกษตรกรสามารถขายผลิตผลการเกษตรให้ได้ราคาดีขึ้น

2.1.4 หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์เงินกู้ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2558)

1) เหตุผลในการวิเคราะห์เงินกู้การวิเคราะห์เงินกู้เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในการพิจารณาเงินกู้ ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการประเมินสินเชื่อ เพื่อการตัดสินใจของผู้อนุมัติเงินกู้ว่าควรจะให้กู้หรือไม่ หากให้เงินกู้ควรจะให้กู้เท่าใดจึงจะเหมาะสม ควรจะให้ชำระหนี้เสร็จสิ้นเมื่อใด และหลักประกันเงินกู้มีความเหมาะสม เพียงพอ หรือคุ้มกับวงเงินที่ขอกู้หรือไม่

2) หลักการวิเคราะห์เงินกู้โดยทั่ว ๆ ไปข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิเคราะห์เงินกู้แบ่งได้เป็น 2 หมวดใหญ่ ๆ คือ

2.1) การวิเคราะห์ตัวผู้กู้เพื่อพิจารณาว่าเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือและมีศักยภาพในการประกอบอาชีพที่ขอกู้หรือไม่ ซึ่งจะมีรายละเอียดการวิเคราะห์เกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ชื่อเสียง ความซื่อสัตย์สุจริต ประวัติการใช้เงินกู้ ประวัติการชำระหนี้เงินกู้และหรือมีความรู้หรือประสบการณ์ที่ผ่านมามีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่ขอกู้ ทั้งนี้เพื่อการตัดสินใจว่าเป็นผู้ที่ธนาคารสมควรจะให้กู้หรือไม่

2.2) การวิเคราะห์วงเงินกู้การวิเคราะห์วงเงินกู้จะพิจารณาจากหลักเกณฑ์ใหญ่ ๆ 4 ประการ คือ

(1) ความต้องการเงินกู้ตามแผนการผลิต หรือความต้องการเงินกู้ตามแผนงาน หรือโครงการความต้องการเงินกู้มิใช่พิจารณาความต้องการเงินกู้ของตัวผู้กู้แต่เพียงประการเดียว แต่จะต้องพิจารณาให้ลึกลงไปถึงรายละเอียดของความต้องการเงินกู้แท้จริงของผู้กู้ด้วย ซึ่งการให้กู้จะต้องอาศัยข้อมูลมาตรฐานเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพที่ขอกู้ที่มีความน่าเชื่อถืออย่างแท้จริง ซึ่งสาขาจำเป็นต้องทำการสำรวจข้อมูลดังกล่าวสำหรับการประกอบอาชีพของลูกค้าที่สาขาให้เงินกู้ในทุก ๆ อาชีพ โดยพยายามใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ แหล่งมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและตัดสินใจใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์เงินกู้ อีกทั้งควบคุมการใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์อย่างถูกต้องด้วย การวิเคราะห์ความต้องการเงินกู้แท้จริงนั้น ธนาคารจะใช้วิธีการวิเคราะห์อย่างหยาบหรือละเอียดนั้นขึ้นอยู่กับความเสี่ยงและจำนวนเงินที่ให้กู้ว่ามากหรือน้อยเพียงใดอนึ่ง ในการให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนครั้งแรกของกิจการ ธนาคารยินยอมให้นำเงินกู้ส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในระยะเริ่มแรกที่การลงทุนยังไม่ให้ผลตอบแทนครบเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเงินกู้เพื่อการลงทุนด้วย

(2) รายได้จากการพิจารณารายได้ของผู้กู้ให้พิจารณารายได้ภายหลังหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานแล้ว กล่าวคือ ต้องพิจารณาที่ค่าใช้จ่ายด้วย เพราะการผลิตบางอย่างมีรายได้มาก แต่มีต้นทุนการผลิตสูง หรือมีค่าใช้จ่ายดำเนินงานสูงหรือสูงทั้งสองอย่าง

(3) ความสามารถชำระหนี้ความสามารถชำระหนี้ให้พิจารณาถึงความสามารถของลูกค้านในการชำระหนี้ธนาคารได้ตามกำหนด โดยพิจารณาจากรายได้ทั้งหมดหักค่าใช้จ่ายรวมแล้ว ลูกค้ายังมีรายได้เหลือเพียงพอต่อการชำระหนี้ ธนาคาร

(4) หลักประกันเงินกู้การใช้หลักประกันเงินกู้ นั้น ธนาคารจะให้ลูกค้านใช้หลักประกันที่มั่นคงก่อนโดยพิจารณาจากหลักทรัพย์ที่ผู้ขอกู้มีอยู่ ซึ่งปรากฏในข้อมูลลูกค้ายรายคน หากผู้กู้ไม่มีหลักทรัพย์จำนองเป็นประกัน หรือไม่มีเงินฝาก หรือหลักทรัพย์รัฐบาลไทย เช่น พันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น หรือหลักประกันที่มั่นคงอย่างอื่นตามที่ธนาคารกำหนด ธนาคารจะผ่อนปรนให้ใช้หลักประกันบุคคลค้ำประกัน ซึ่งกระทำได้ 2 ลักษณะ คือ การให้ลูกค้านในกลุ่มเดียวกัน ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปทำหนังสือรับรองรับผิดชอบลูกหนี้ร่วมกัน (ปกติเฉพาะเงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายซึ่งจัดทำเป็นหนังสือกู้เงินเครดิตเงินสดแบบรับรองรับผิดชอบลูกหนี้ร่วมกันเท่านั้น) หรือใช้ลูกค้านในกลุ่มเดียวกัน 2 คน ค้ำประกัน แล้วแต่กรณีหลักสำคัญของการวิเคราะห์หลักประกันก็คือ ต้องการให้ผู้กู้ใช้หลักประกันที่เหมาะสมเพียงพอ และคุ้มกับวงเงินที่ขอกู้เพื่อเป็นการประกันความเสี่ยงในการให้เงินกู้ของธนาคาร

หลักสำคัญการบริหารงานสินเชื่อบริษัทการเงิน (ในฐานะผู้ให้กู้) โดยทั่วไปแล้วจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

- 1) Security คือ หลักประกันการชำระเงินกู้
- 2) Liquidity คือการดำรงไว้ซึ่งสภาพคล่องของสถาบันการเงิน
- 3) Profitability คือขีดความสามารถในการทำกำไรจากสินทรัพย์ที่ถือ

ดังนั้น องค์ประกอบทั้ง 3 ประการข้างต้น จึงเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดกับการกระจาย (สัดส่วน) การลงทุนในสินทรัพย์แต่ละประเภท (Portfolio of Assets) เพื่อลดความเสี่ยง และคาดหวังผลตอบแทนที่แตกต่างไปตามภาวะตลาดนอกเหนือจากเงินสดอาคาร สิ่งปลูกสร้างและสภาพลักษณะ (Goodwill) ของสถาบันการเงินและยอดหนี้คงเหลือ (Debt Outstanding) ซึ่งอาจจะประกอบด้วยเงินให้กู้ (Loans) การลงทุนในตราสารหนี้ (Debt Investment) หรือการเข้าไปถือหุ้นในสถาบันที่เป็นนิติบุคคล (Equity Investment) เหล่านี้มีผลต่อการจัดการด้านสภาพคล่องและขีดความสามารถในการทำกำไรให้กับสถาบันการเงินซึ่งจำเป็นต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านหลายสาขา (พิชญ์ นิตยเสมอ, 2538)

2.2 ภาระหนี้สินของเกษตรกร

หนี้สินของเกษตรกร วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล (2550) ได้ทำการศึกษาหนี้สินของเกษตรกรในชนบทไทยผลสรุปของการวิจัยที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อให้เกษตรกรมีระดับหนี้สินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน การเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้าน การเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน และการเข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ส่วนปัจจัย

ช่วยลดภาระหนี้สินเกษตรกร เช่น การเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ และการเข้าร่วมโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ปัจจัยที่บั่นทอนความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกร เช่น ค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร (รวมถึงค่าใช้จ่ายการศึกษา) การเข้าร่วมโครงการสินเชื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนการเข้าร่วมโครงการ แก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน

ปัจจัยที่เอื้อต่อการชำระหนี้จริงของเกษตรกร ได้แก่ รายได้การเกษตร ทัศนคติของเกษตรกรต่อการเป็นหนี้ ทัศนคติของเกษตรกรต่อการชำระหนี้ และการเข้าร่วมโครงการบัญชีครัวเรือน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อชำระหนี้จริง เช่น จำนวนหนี้สิน และค่าใช้จ่ายการเกษตร

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินฯ ได้แก่ จำนวนหนี้สิน ปรากฏและผู้รู้ในท้องถิ่น และการเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้าน ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ได้แก่ จำนวนเงินออม และรายได้การเกษตร เป็นต้น

งานวิจัยเรื่องหนี้สินเกษตรกร ได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายหลายประการ คือ

1) ควรมีการรณรงค์ เพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยม และพฤติกรรมของเกษตรกรที่มีผลต่อการเกิดหนี้สินของครัวเรือน โดยโครงการที่รัฐบาลควรสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ โครงการลด-ละ-เลิกอบายมุข โครงการสัจธรรมชีวิต และโครงการจัดทำบัญชีครัวเรือน

2) ควรรณรงค์ให้เกษตรกรมีการสะสมเงินออมเพื่อใช้เป็นเงินทุนของครัวเรือนและชุมชน ส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน และในแต่ละชุมชนควรรวมตัวกันจัดตั้งธนาคารชุมชนท้องถิ่นเป็นของตนเองในระดับตำบล โดยให้ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของโดยการเป็นผู้ถือหุ้น

3) ให้ความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของชาติ โดยให้ความสำคัญกับบุตรหลานของเกษตรกรที่เข้ามาศึกษาต่อ เพื่อให้เป็นกลุ่มเป้าหมายซึ่งจบออกไปเป็นผู้ประกอบการเกษตร หรือเกี่ยวเนื่องการเกษตรรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพทดแทนเกษตรกรรุ่นพ่อแม่

4) ควรสนับสนุนงบประมาณในกิจกรรมภาคการเกษตร และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องการเกษตรของเกษตรกรที่ครบวงจร ทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาดของพืชผลทางการเกษตร เพื่อลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพของเกษตรกร และช่วยเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันกับภาคธุรกิจอื่นได้

5) สถาบันการเงิน ควรทบทวนนโยบายการให้สินเชื่อ โดยมุ่งเน้นการให้สินเชื่อในรูปแบบของสินเชื่อกลุ่ม แทนการให้สินเชื่อรายบุคคล เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีการรวมกลุ่ม โดยมีตัวแทนของกลุ่มชาวบ้านในการควบคุม และการตรวจสอบการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้ของสมาชิกภายในกลุ่มกันเอง

สรุป ภาระหนี้สินของเกษตรกรนั้นเกิดขึ้นเพราะว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อย จึงต้องกู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าลงทุนซึ่งมีแหล่งที่มา 3 แหล่ง คือ หนี้ในระบบเป็นหนี้ที่มีอยู่กับสถาบันการเงิน หนี้สินตามนโยบายของรัฐ และหนี้สินนอกระบบซึ่งเป็นหนี้ที่มีอยู่กับนายทุน พ่อค้า ญาติ พี่น้อง ซึ่งล้วนแต่เป็นภาระที่หนักยิ่ง

ตารางที่ 2.1 แสดงรายละเอียดหนี้สินครัวเรือนภาคเกษตรของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2555

รายละเอียด	ปี พ.ศ.					
	2542	2545	2550	2552	2554	2555
หนี้สิน ครัวเรือน ภาคเกษตร (ล้านบาท)	204,117.40	245,563.14	393,839.96	319,093.99	351,135.64	453,339.94
การ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-	20.30	60.38	-18.98	10.04	29.11
GDP ภาค เกษตร (ล้านบาท)	289,178	322,179	369,772	390,362	396,951	412,175
สัดส่วน หนี้สิน ครัวเรือน ภาคเกษตร ต่อ GDP	0.71	0.76	1.07	0.82	0.88	1.10

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2557)

จากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2557) ซึ่งเห็นว่าครัวเรือนภาคการเกษตรมีหนี้สินเพิ่มขึ้นจาก 204.1 ล้านบาท ในปี 2542 เป็น 453.3 ล้านบาท ในปี 2555 ในขณะที่สัดส่วนหนี้สินครัวเรือนภาคการเกษตรต่อ GDP เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.71 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 1.10 ในปี 2555 โดยขนาดหนี้สินและทรัพย์สินทางการเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน ในปี 2538/2539 ครัวเรือนเกษตรมีหนี้สิน 24,672 บาทต่อครัวเรือนเพิ่มเป็น 76,697 บาทต่อครัวเรือน ในปี 2554/2555 คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.15 ต่อปี ในขณะที่มูลค่าทรัพย์สินนั้น ในปี 2538/2539 ครัวเรือนเกษตรมีมูลค่าทรัพย์สินทางการเกษตร 964,372 บาทต่อครัวเรือนและเพิ่มขึ้นเป็น 1,029,218 บาทต่อครัวเรือน ในปี 2554/2555 คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.34 ต่อปี

จากสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงของขนาดหนี้สินและทรัพย์สินทางการเกษตร แสดงให้เห็นว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของหนี้สินครัวเรือนภาคเกษตรมากกว่าการเพิ่มขึ้นของทรัพย์สินทางการเกษตร โดยเกษตรกรในทุกภาคมีการเพิ่มขึ้นของทรัพย์สินทางการเกษตรเช่นเดียวกัน แต่มีอัตราการเพิ่มขึ้นน้อยกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของหนี้สินในครัวเรือนเกษตร

เมื่อจำแนกในแต่ละภาคพบว่าเกษตรกรในภาคกลาง ถือเป็นภาคที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของทรัพย์สินทางการเกษตรสูงที่สุดเฉลี่ยร้อยละ 1.76 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

และภาคใต้ที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของทรัพย์สินทางการเกษตรใกล้เคียงกันประมาณร้อยละ 1.53 และ 1.45 ต่อปี ในขณะที่ภาคเหนือ มีอัตราการเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 0.35 ต่อปี ถือเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเกษตรกรในภาคอื่น ๆ

สำหรับการเปลี่ยนแปลงในรายได้การเกษตรสุทธิ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงไม่แตกต่างจากการพิจารณาข้างต้น เกษตรกรทุกภาคมีการเปลี่ยนแปลงรายได้การเกษตรสุทธิในอัตราที่น้อยกว่าการเปลี่ยนแปลงของหนี้สิน โดยเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้การเกษตรสุทธิสูงที่สุดซึ่ง ในปี 2538/2539 เกษตรกรในภาคดังกล่าวมีรายได้การเกษตรสุทธิ 11,807 บาทต่อครัวเรือน และปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 30,917 บาทต่อครัวเรือน ในปี 2554/2555 คิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 5.20 ต่อปี รองลงมาเป็นเกษตรกรในภาคเหนือ มีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้การเกษตรสุทธิประมาณร้อยละ 4.97 ต่อปี ทำให้เกษตรกรที่มีรายได้การเกษตรสุทธิ 26,094 บาทต่อครัวเรือน ในปี 2538/2539 เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเป็น 65,610 บาท ต่อครัวเรือน ในปี 2554/2555 ขณะที่เกษตรกรในภาคกลางและภาคใต้ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้การเกษตรสุทธิไม่แตกต่างกันมาก คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.64 และ 2.26 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงในการชำระหนี้ของเกษตรกร เนื่องจากอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้การเกษตรสุทธิน้อยกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน นอกจากนี้ อาจมีความเป็นไปได้ว่า หนี้สินที่เกิดในครัวเรือนเกษตรกร เป็นหนี้สินที่เกิดจากนอกภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินทางการเกษตรน้อยกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน โดยเฉพาะในภาคเหนือที่มีความแตกต่างระหว่างอัตราการเพิ่มของหนี้สินและทรัพย์สินทางการเกษตรมากถึง 18 เท่า

จากการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรหนี้ครัวเรือนเกษตรกร กับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ GDP ขนาดครัวเรือน เนื้อที่การถือครองทางการเกษตร และสัดส่วนแรงงานต่อสมาชิกครัวเรือนทั้งหมด พบว่า ระยะเวลา และเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดหนี้สินของครัวเรือน กล่าวได้ว่า เกษตรกรมีแนวโน้มที่จะมีหนี้สินสะสมเพิ่มมากขึ้นเมื่อระยะเวลาผ่านไป และการมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก ก็ส่งผลทำให้หนี้สินของเกษตรกรเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน โดยความสัมพันธ์สอดคล้องกับสถิติหนี้สินและมูลค่าทรัพย์สินในภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น ที่ว่าหนี้สินและมูลค่าทรัพย์สินในภาคเกษตรมีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงการลงทุนบางส่วนในทรัพย์สินเพื่อการเกษตร หากเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น ก็อาจทำให้มีหนี้สินสะสมเพื่อการลงทุนทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเช่นกัน ในขณะที่ตัวแปรขนาดครัวเรือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับขนาดหนี้สินของครัวเรือน หรือกล่าวได้ว่า การเพิ่มขึ้นของขนาดครัวเรือน ส่งผลทำให้ขนาดหนี้สินของครัวเรือนลดน้อยลง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการเพิ่มขึ้นของขนาดครัวเรือนอาจทำให้มีจำนวนแรงงานภายในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลต่อขนาดหนี้สินของครัวเรือนในภาคเกษตร

สำหรับการพยากรณ์อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในหลายสำนัก พบว่า ส่วนใหญ่พยากรณ์ว่า GDP ในปีนี้จะมีการเติบโตร้อยละ 1.50-2.50 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งถ้าเชื่อมโยงตัวเลขประมาณการดังกล่าวกับภาระหนี้สินในภาคเกษตรผ่านแบบจำลองทางเศรษฐมิติ พบว่า ปัจจัยด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างเดียวจะทำให้ภาระหนี้ภาคเกษตรลดลงเฉลี่ยประมาณ 2,885 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือช่วยลดภาระหนี้ในภาคเกษตรทั้งระบบประมาณ 16,446 ล้านบาท

นอกจากนี้การพยากรณ์โดยใช้แบบจำลองปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Model) จากการศึกษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เร่งรัดให้มีการเบิกจ่ายหนี้โครงการรับจำนำข้าวมูลค่า 92,000 ล้านบาท แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ภายในเดือนมิถุนายน จะช่วยผลักดันให้มีการใช้จ่ายหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น และทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น หรือ GDP เพิ่มขึ้นถึง 210,120 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นการเพิ่มขึ้นใน GDP ภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรมูลค่า 15,452 ล้านบาท และ 194,668 ล้านบาทตามลำดับ เมื่อนำค่าประมาณการเพิ่มขึ้นของ GDP มาวิเคราะห์ร่วมกับแบบจำลองทางเศรษฐมิติ พบว่า การเร่งรัดให้มีการเบิกจ่ายหนี้โครงการรับจำนำข้าวจะสามารถช่วยลดภาระหนี้สินในภาคเกษตรได้เฉลี่ยอีกครัวเรือนละ 1,150 บาทต่อปี หรือสามารถลดภาระหนี้ในภาคเกษตรทั้งระบบอีกประมาณ 6,570 ล้านบาท ครัวเรือนเกษตร ปีเพาะปลูก 2555/2556 มีจำนวน 5.713 ล้านครัวเรือน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557)

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม

ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคอธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้บริโภคเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ ว่าจะใช้อะไรเป็นหลักในการช่วยตัดสินใจว่าจะซื้อหรือไม่ซื้อสินค้าแต่ละชนิด และหากตัดสินใจซื้อจะซื้อเป็นจำนวนมากน้อยเท่าไร โดยทั่วไปมนุษย์จะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องราวต่าง ๆ หลายประการด้วยกัน ดังนั้นการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวกับมนุษย์จึงเป็นเรื่องที่ยุ่ยากซับซ้อน ถึงสิ่งที่กระตุ้นและจูงใจให้เกิดพฤติกรรม จากการศึกษามากมายสามารถสร้างแนวคิดและมีผลทดลองออกมาซึ่งสามารถใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคได้

ชิฟฟ์แมน และแคนุก (Schiffman & Kanuk, 1994) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริโภคทำการค้นหาความต้องการเกี่ยวข้องกับการซื้อ การใช้บริการประเมิน การใช้จ่ายในผลิตภัณฑ์และบริการ โดยคาดว่าจะตอบสนองความต้องการของเขา

เลาดอน และบิตตา (Loudon & Bitta, 1990) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง กระบวนการตัดสินใจ และกิจกรรมทางกายภาพที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง เมื่อมีการประเมินการได้มา การใช้ หรือการจับจ่ายใช้สอยซื้อสินค้าและบริการ

โฮเยอร์ และแม็คอินนิส (Hoyer & Macinnis, 1997) ได้ให้ความหมายไว้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นผลสะท้อนของการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคทั้งหมดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการได้มากรบริโภคและการจำกัด อันเกี่ยวกับสินค้า บริการ เวลาและความคิดโดยหน่วยตัดสินใจซื้อ (คน) ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

พิชญ จงสถิตวัฒนา (2548) ได้อธิบายถึง พฤติกรรมผู้บริโภคว่าประชากรไทย ซื้อผลิตภัณฑ์และบริการจำนวนมากมาย การพยายามเรียนรู้พฤติกรรมซื้อผลิตภัณฑ์และบริการเหล่านี้ต้องวิเคราะห์ห้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ คือ ใครคือผู้ซื้อ ซื้ออะไร ทำไมจึงซื้อ ใครเกี่ยวข้องกับการซื้อซื้ออย่างไร ซื้อเมื่อใด ซื้อที่ไหน

ปริญู ลักษณะานนท์ (2536) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง กิจกรรมหรืออาการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ เรียกว่าพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) หรือเป็นการกระทำที่บุคคลอื่นมองไม่เห็นด้วยตา เรียกว่า พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior)

ศุภร เสรีรัตน์ (2544) พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาได้มาซึ่งการบริโภค และการใช้จ่ายใช้สอยซึ่งสินค้าและบริการ รวมทั้ง กระบวนการตัดสินใจที่เกิดขึ้น และหลังการกระทำดังกล่าวด้วย

ธงชัย สันติวงษ์ (2537) พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหา ได้มา และการใช้ซึ่งสินค้าและบริการ ทั้งนี้หมายความรวมถึงกระบวนการตัดสินใจซึ่งมีมาอยู่ก่อน แล้ว และเป็นสิ่งที่มีส่วนในการกำหนดให้เกิดการกระทำดังกล่าว

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) ระบุว่าพฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง พฤติกรรมซึ่งบุคคลทำการค้นหา การซื้อ การใช้ การประเมินผล และการใช้จ่ายในการผลิตภักดิ์ และบริการโดยคาดว่า จะตอบสนองความต้องการของเขา

สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการศึกษา กระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภคแต่ละคน ว่า จะทำการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการอะไรหรือไม่ และสมมุติว่า ถ้าซื้อจะซื้อจากที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และซื้อจากใคร จึงจะเหมาะสม และสร้างความ พอใจในการซื้อให้แก่คนมากที่สุด สาเหตุที่ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้า และบริการจากรธุรกิจหนึ่งธุรกิจใด โดยเฉพาะนั้น อาจเป็นเพราะว่า ธุรกิจนั้นมีสิ่งจูงใจบางประการซึ่งถูกกับทัศนคติของผู้บริโภคได้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค (Determinants of Consumer Behavior) การรู้ว่าผู้บริโภคมีการตัดสินใจอย่างไรในเวลานั้น ยังไม่เป็นการเพียงพอสำหรับการศึกษา พฤติกรรมผู้บริโภคต้องสนใจด้วยว่า ทำไมผู้บริโภคจึงมีการตัดสินใจในลักษณะใดลักษณะหนึ่งโดยเฉพาะด้วย ดังนั้นเมื่อได้กล่าวถึงความสำคัญของการตัดสินใจของผู้บริโภคแล้ว ต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงปัจจัยหลักของพฤติกรรมผู้บริโภคที่ทำให้ผู้บริโภคมีการเลือกซื้อสินค้าใดสินค้าหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งจะทำให้เราเห็นว่า องค์ประกอบของพฤติกรรมผู้บริโภคนี้เกี่ยวข้องกันอย่างไร

กุญแจสำคัญของพฤติกรรมผู้บริโภค จะอยู่ที่ตัวบุคคลแต่ละคน เพราะการ ตัดสินใจซื้อหรือไม่ซื้อเป็นเรื่องของการตัดสินใจของบุคคลแต่ละคน แม้ว่าบางครั้งบุคคลอาจตัดสินใจ ได้รับคำแนะนำหรือแม้แต่แรงกดดันจากภายนอกก็ตาม แต่การตัดสินใจซื้อก็ยังขึ้นอยู่กับตัวบุคคลว่าจะตัดสินใจเป็นแบบใด ดังนั้นสิ่งที่ผู้บริโภคได้รับก็คือ ข้อมูลจากภายนอกที่จะถูกรวบรวมไว้เป็นสิ่งที่ใช้อ้างอิงของข้อมูลผู้บริโภคได้ ข้อมูลภายนอกดังกล่าวอาจกลายเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคได้ แต่ผู้บริโภคก็ยังต้องทำการตัดสินใจเอง โดยจะอาศัยข้อมูลที่ได้รับนั้นหรือไม่ก็ได้ ตลอดจนวิธีการนำเอาข้อมูลไปใช้ด้วย

นักการตลาดจึงสนใจอิทธิพลดังกล่าวทั้ง 2 ที่มีต่อผู้บริโภค คือ กระบวนการ ตัดสินใจของบุคคลกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ผู้บริโภคมี 2 ประการ คือ

- 1) ปัจจัยที่อยู่ภายในของบุคคล (Internal Variables)
- 2) ปัจจัยที่อยู่ภายนอกของบุคคล (External Variables)

โดยเรียกปัจจัยภายในนั้นว่า ปัจจัยพื้นฐาน (Basic Determinants) และเรียกปัจจัยภายนอกว่า ปัจจัยหรืออิทธิพลของสิ่งแวดล้อม (Environmental Determinants or Influences)

ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค (Basic Determinants of Consumer Behavior) ได้กล่าวมาแล้วว่า ผู้บริโภคแต่ละคน คือ ผู้ที่ทำการตัดสินใจคนสุดท้าย ใน ปัญหาการซื้อ

ทั้งหมด ซึ่งความสำคัญอันนี้จึงเรียกปัจจัยภายในของบุคคลว่า ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค มักเรียกชื่ออีกอย่างว่า ปัจจัยที่อยู่ภายนอกของตัวบุคคล (Exogenous Variables) จะมีผลกระทบต่อผู้บริโภคทางอ้อมต่อการตัดสินใจ เมื่อผู้บริโภคได้รับอิทธิพลจาก ปัจจัยพื้นฐานเป็นอันดับแรกเสียก่อน ในส่วนของปัจจัยพื้นฐานจะแยกอธิบายเป็นหัวข้อย่อย 3 หัวข้อ ดังนี้

1) ประเภทของปัจจัยพื้นฐาน (Types of Determinants) เป็นปัจจัยพื้นฐาน ของผู้บริโภค ซึ่งจะเป็นตัวควบคุมกระบวนการความคิดภายในทั้งหมดของผู้บริโภคจะมีด้วยกัน 4 ประการ คือ

- 1.1) ความต้องการของผู้บริโภค (Consumers Need)
- 1.2) แรงจูงใจ (Motives)
- 1.3) บุคลิกภาพ (Personality)
- 1.4) การรู้ (Awareness)

ซึ่งการรู้จะมีองค์ประกอบเป็นปัจจัยย่อยอีกด้วยกัน 3 ปัจจัย คือ การรับรู้ (Perception) ทศนคติ (Attitudes) และการเรียนรู้ (Learning) สามารถแสดงความสัมพันธ์ปัจจัย เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค เหตุที่การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคอยู่ตรงกลางของ วงกลม และมีปัจจัยพื้นฐานอยู่วงกลมที่ล้อมรอบอีกทีหนึ่งก็เพราะปัจจัยเหล่านี้เป็นศูนย์รวมของ การ เกิดพฤติกรรมผู้บริโภค และเป้าหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค ก็คือ การทำการตัดสินใจเพื่อสนองตอบ ความต้องการของบุคคลให้เป็นที่พอใจ

ความต้องการ (Needs) หมายถึง สิ่งที่น่าเป็นใจ ๆ สำหรับร่างกายทาง กายภาพหรือจิตใจ ถ้าพูดในแง่ของความรู้สึกแล้วความต้องการ คือ การขาดในบางสิ่งบางอย่างที่มี ประโยชน์ที่จำเป็นต้องมีหรือที่ปรารถนาที่อยากได้ด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม หรือกล่าวอีกนัยได้ว่า ความต้องการเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นต้องได้รับการบำบัด

แรงจูงใจ (Motives) หมายถึง “สิ่งกระตุ้น หรือความรู้สึกที่เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีการกระทำหรือมีพฤติกรรมในรูปแบบที่แน่นอน” แรงจูงใจทำให้ได้รู้ถึงความต้องการ และเป็นการให้เหตุผลสำหรับการกระทำที่แสดงออก อันเนื่องมาจากความต้องการดังกล่าวเหล่านั้น

บุคลิกภาพ (Personality) หมายถึง “ลักษณะของมนุษย์หรือลักษณะ อุปนิสัยนี้ได้สร้างขึ้นในตัวบุคคลที่ทำให้บุคคลแต่ละคนแตกต่างไปจากคนอื่น” แรงจูงใจเป็น สาเหตุที่ทำให้บุคคลมีการกระทำตามที่เขามีความต้องการ แต่บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีการ กระทำในลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล

การรู้ (Awareness) เป็นคำกว้าง ๆ ที่หมายถึง “การที่ความรู้ในบางสิ่ง บางอย่างได้โดยผ่านประสาททั้งห้า” ซึ่งการรู้นั้นจะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงมากที่สุดของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก ในขณะที่บุคลิกภาพเป็นเรื่องของการมองถึงสิ่งที่มีอยู่ภายในตัวบุคคลและการได้รู้ของผู้บริโภคเป็นการมองถึงสิ่งที่อยู่ภายนอกของผู้บริโภค ที่ต้องการตีความหมายสำหรับ สิ่งที่ผู้บริโภคได้เห็นได้ยินได้รู้สึกและอื่น ๆ เป็นต้น

การรู้ของผู้บริโภคจะสามารถแยกย่อยเป็น 3 ประการ คือ การรับรู้ (Perception) ทศนคติ (Attitudes) และการเรียนรู้ (Learning) ซึ่งปัจจัยทั้งสามนี้เป็นปัจจัยภายใน ของบุคคลที่จะเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมภายนอกของผู้บริโภค

การรับรู้ (Perception) หมายถึง “การตีความหมายของบุคคลที่มีต่อ สิ่งของหรือความคิดที่สังเกตเห็นหรืออะไรก็ตามที่ถูกนำเข้ามาสู่ความสนใจของผู้บริโภคโดยผ่าน ประสาททั้งห้า”

การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง “การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในความนึกคิด ของผู้บริโภค การตอบสนองหรือพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการได้ปฏิบัติ ประสบการณ์หรือการ เกิดขึ้นของสัญญาณ” พุทอีกนัยหนึ่ง คือ ความรู้ที่ได้จากการรับรู้ถึงสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อนนั่นเอง

ทัศนคติ (Attitudes) มักหมายถึง “กลุ่มกว้าง ๆ ของความรู้สึกที่มีอยู่ ภายในตัวของมนุษย์หรือความเห็นที่เป็นรูปแบบของพฤติกรรมของบุคคล”

2) ความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันในระหว่างปัจจัยพื้นฐาน (Relationship between Basic Determinants) จากความหมายของปัจจัยต่าง ๆ ของปัจจัยพื้นฐานทั้งหมดที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์กันโดยตรงในระหว่างปัจจัยพื้นฐานของ พฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งบางครั้ง ความสัมพันธ์นั้นใกล้ชิดกันมาก จนยากที่จะแยกได้ว่าเมื่อไรที่ปัจจัยตัวหนึ่งสิ้นสุด และอีกปัจจัยหนึ่ง มีบทบาท

3) ปัจจัยพื้นฐานกับการตัดสินใจซื้อ (Basic Determinants and The Purchase) ดังที่ทราบแล้วว่า ความต้องการ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ และการรับรู้ของบุคคล ไม่สามารถ ควบคุมให้คงเดิมได้ ในขณะเวลาใดเวลาหนึ่ง ปัจจัยพื้นฐานจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ ความคิด ที่มีทั้งไม่รู้สึกรู้สีกตัว และรู้สึกตัวที่จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบของความคิด ทัศนียภาพที่มีอยู่ ภายในตัวของบุคคล ทัศนคติ และอคติได้ก่อตัวขึ้นแล้วในจิตใจ ปัจจัยพื้นฐานของบุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ แต่ธรรมชาติจะเปลี่ยนแปลงไป เมื่อมีการพัฒนาและเติบโตขึ้น การเปลี่ยนแปลง จะเกิดขึ้นอย่างช้า ๆ และค่อยเป็นค่อยไป การที่บุคคลจะเป็นอะไรจะต้องสามารถบอกให้เห็นถึงความ แตกต่างของการที่บุคคลจะต้องตัดสินใจว่าต้องการจะได้รับความรู้สึก หรือการรับรู้แบบไหนได้โดย การตัดสินใจกระทำ ในสิ่งที่เขาต้องการจะรู้สึกหรือรับรู้ ปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้จะเป็นตัวควบคุมการตัดสินใจของผู้บริโภคในแต่ละครั้งที่เกิดขึ้น แต่ตัวของปัจจัยเองที่บุคคลไม่อาจจะควบคุมได้ในเวลาอันสั้น บุคคลไม่ได้มีการวางแผนที่จะเป็นคนที่เก็บตัว แต่การที่เป็นคนเก็บตัวของบุคคลจะทำให้มีการกระทำที่แตกต่างไปจากคนอื่น ๆ ที่เป็นคนชอบเปิดเผยในท้องตลาด เป็นต้น การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค เป็นเรื่องของพฤติกรรมผู้บริโภคที่สามารถควบคุมได้ ดังนั้น เราจะสามารถมองเห็นความเป็นเหตุเป็นผลของเรื่องนี้ได้จากรูป ซึ่งการตัดสินใจซื้อจะอยู่ตรงกลางของวงกลม ก็เพราะว่าการตัดสินใจของผู้บริโภคนั้น จะขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของบุคคล

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม (Environmental Influences)

ผู้บริโภคไม่ได้มีพฤติกรรมอยู่ในความว่างเปล่าแต่บุคคลจะมีการได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมอยู่เรื่อย ๆ ตลอดเวลา ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค แบ่งออกอย่างกว้าง ๆ ได้ 5 ปัจจัย คือ

- 1) อิทธิพลของครอบครัว (Family Influences)
- 2) อิทธิพลของสังคม (Family Influences)
- 3) อิทธิพลของธุรกิจ (Business Influences)
- 4) อิทธิพลของวัฒนธรรม (Cultural Influences)
- 5) อิทธิพลทางเศรษฐกิจ (Economic Influences)

โดยจะกล่าวถึง ความสำคัญของปัจจัยภายนอกเหล่านี้อย่างคร่าว ๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค เป็น 3 หัวข้อ คือ

- 1) ความหมายของอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
- 2) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม
- 3) ความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันของสิ่งแวดล้อมกับตัวบุคคล

อิทธิพลของครอบครัว (Family Influences) เป็นอิทธิพลที่เกิดมาจากสมาชิกภายในครัวเรือน

อิทธิพลของสังคม (Social Influences) เป็นผลลัพธ์ที่ได้มาจากการติดต่อกันของบุคคลทุกคนกับคนอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากครอบครัว และธุรกิจ อิทธิพลของสังคมเกิดขึ้นได้ ดังตัวอย่าง เช่น จากสถานที่ทำงาน จากวัด จากเพื่อนบ้านใกล้เคียง และจากโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา เป็นต้น

อิทธิพลของธุรกิจ (Business Influences) หมายถึง การติดต่อโดยตรงของบุคคลที่มีต่อธุรกิจไม่ว่าจะเป็น ณ สถานที่ของร้านค้า หรือโดยผ่านทางกรขายแบบใช้บุคคล และการโฆษณาก็ตาม

อิทธิพลของวัฒนธรรม (Cultural Influences) เป็นเรื่องของความเชื่อที่มีอยู่ในตัวของบุคคล และการลงโทษในสังคม ที่ได้มีการพัฒนาขึ้นอยู่ตลอดเวลา ด้วยระบบของสังคมนั้น

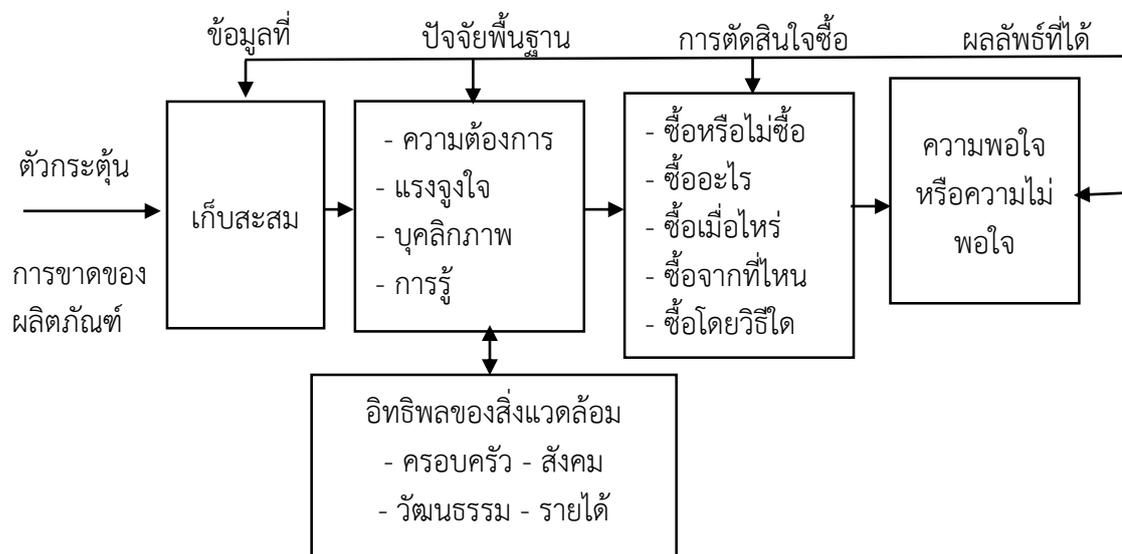
อิทธิพลทางเศรษฐกิจ (Economic Influences) เป็นข้อจำกัดหรือตัว กำหนดที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภคในรูปของตัวเงิน และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

ปัจจัยสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ผู้บริโภคไม่สามารถจะควบคุมการเกิดขึ้นของ ผลกระทบได้ เช่นเดียวกับกับ ปัจจัยพื้นฐานที่ได้กล่าวมาแล้ว บุคคลไม่สามารถกำหนดรูปแบบของ พฤติกรรมสำหรับสมาชิกในครอบครัว กลุ่มบุคคลในสังคม วัฒนธรรมและอื่น ๆ ได้ เป็นต้น ถึงแม้ว่า บุคคลจะมีอิทธิพลบ้างต่อสิ่งแวดล้อมก็ตาม แต่ก็มักจะไม่ใช่มีมากนักในระยะสั้น ๆ ดังนั้น ผู้บริโภค แต่ละคนจึงต้องมีการรับเอาอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ที่ได้ประสบเข้ามาในการดำเนินชีวิตด้วย ซึ่ง สิ่งแวดล้อมนี้จะส่งผลกระทบต่อนักบริโภค โดยการผ่านทางปัจจัยพื้นฐาน ซึ่งอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมนี้จะมีผลกระทบโดยตรงมากที่สุดต่อการรับรู้ของบุคคลก็เพราะว่า การรับรู้ทำให้บุคคลได้สามารถ มองเห็น และเข้าใจถึงสิ่งแวดล้อมได้ เมื่อบุคคลได้มีการรับรู้ถึงสิ่งแวดล้อมแล้ว ก็จะทำให้การประมวล เป็นข้อมูลสำหรับส่งไปยังปัจจัยพื้นฐานอื่น เช่น ความต้องการ แรงจูงใจ และทัศนคติ เป็นต้น

แบบจำลองแสดงถึงการเกิดพฤติกรรมผู้บริโภค (Dynamic Model of Consumer Behavior) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมผู้บริโภค ในลักษณะของแนวความคิดแบบที่ไม่เคลื่อนไหว (Static) ซึ่งการแสดงให้เห็นเช่นนี้ ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้ได้เริ่มรู้จักคุ้นเคยกับปัจจัยหลักที่สำคัญของพฤติกรรมผู้บริโภค และเป็นการนำเสนอให้เห็นเค้าโครงที่สมเหตุสมผลสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ด้วย อย่างไรก็ตามพฤติกรรมผู้บริโภคก็เป็นพฤติกรรมที่ไม่คงที่ หากแต่เป็นกระบวนการการตัดสินใจที่แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของพฤติกรรมที่ผู้บริโภคได้กระทำ จากแผนภาพ เป็นการแสดงให้เห็นถึงแบบจำลองของพฤติกรรมผู้บริโภค ในลักษณะแบบง่าย ๆ โดยมีพื้นฐานของปัจจัยหลักที่สำคัญ เช่นเดียวกับที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้ว ในแบบจำลองที่ไม่ได้แสดงถึงการเคลื่อนไหว และเนื่องจากแบบจำลองนี้แสดงอย่างง่าย ๆ จึงไม่ได้เน้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ด้วยกัน แต่เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันอย่างกว้าง ๆ เท่านั้น

พฤติกรรมผู้บริโภค จะเริ่มขึ้นเมื่อบุคคลได้รู้ถึงการขาดของผลิตภัณฑ์ บางอย่าง ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้น (Stimulus) ที่ต้องมีการสนองตอบด้วยประสบการณ์ที่บุคคลมีอยู่ เพื่อเป็นการตรวจสอบกับข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้เก็บสะสมไว้ ว่ามีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าวหรือไม่ ประสบการณ์จะมีผ่านเข้ามาในพฤติกรรมผู้บริโภคเสมอ เพราะว่าบุคคลจะมีการทดสอบสถานการณ์ ในปัจจุบันกับความรู้ในอดีตที่ผ่านมามาตลอด ประสบการณ์อาจชี้ให้เห็นว่า ผู้บริโภคได้ซื้อผลิตภัณฑ์ มาแล้วหรือผลิตภัณฑ์นั้น ผู้บริโภคไม่ต้องการ หรือผลิตภัณฑ์นั้นเป็นสิ่งที่อยากได้แต่ไม่รู้จะหาซื้อได้จากที่ไหน ถ้าการตัดสินใจนั้นเป็นการตัดสินใจแบบที่มีการกระทำเป็นประจำ ผู้บริโภคก็อาจจะทำ

การซื้อได้เลย โดยไม่ต้องมีการพิจารณาอีกมากกับปัจจัยพื้นฐานหรือปัจจัยสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ถ้าการตัดสินใจนั้นเป็นเรื่องที่ยังไม่แน่นอน ปัจจัยพื้นฐานของผู้บริโภคจะเริ่มเข้ามามีบทบาทต่อการกระทำที่บุคคลจะตัดสินใจทันที

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองที่แสดงถึงการเกิดพฤติกรรมผู้บริโภค

ที่มา: ศุภร เสรีรัตน์ (2544)

ผู้บริโภคจะโยงการรับรู้ถึงการขาดของผลิตภัณฑ์กับความต้องการเฉพาะที่ เกิดขึ้นได้โดยการผ่านทางปัจจัยพื้นฐาน ถ้าผลิตภัณฑ์นั้นเป็นผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในข่ายที่ต้องการ แสดงว่าผู้บริโภคเริ่มรู้ถึงความต้องการที่แท้จริงของตนแล้ว ซึ่งการรู้นี้จะเป็นเพราะการร่วมกระทำกันของ การรับรู้ ที่สคนคิด และการเรียนรู้ของผู้บริโภค อันเป็นผลที่ทำให้ผู้บริโภคได้รับการกระตุ้นให้ต้องมีการกระทำบางอย่างขึ้น ไม่ว่าจะผู้บริโภคจะมีการตัดสินใจที่เหมาะสมที่จะมีการกระทำเป็นอะไรก็ตามจะต้องเป็นการตัดสินใจที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตัวผู้บริโภคเองด้วย แม้ว่าพฤติกรรมของ ผู้บริโภคในการตัดสินใจจะเป็นที่เข้าใจแล้วก็ตาม แต่ก็ยังขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้บริโภคอีกด้วย ดังนั้น ผู้บริโภคจึงเริ่มพัฒนาความตั้งใจในการซื้อของตนขึ้น จากปัจจัยพื้นฐานที่อยู่ภายในซึ่งปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้ก็ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมอยู่ด้วย สิ่งแวดล้อมได้เข้ามามีอิทธิพลต่อ ผู้บริโภคอยู่ตลอดเวลา

แม้แต่ในขณะที่ผู้บริโภคอยู่ในสถานะที่ยังไม่รู้ถึงปัญหาความต้องการใด โดยเฉพาะก็ตาม ด้วยลักษณะเช่นนี้ จะเห็นได้ว่าสิ่งแวดล้อมมีส่วนช่วยในการก่อตัวของทัศนคติ การ กำหนดรูปแบบของการเรียนรู้ การสนับสนุนความต้องการ และการชี้ถึงทิศทางของการจูงใจที่ได้รับจากตัวกระตุ้น นอกจากนี้ สิ่งแวดล้อมยังอาจมีอิทธิพลนำไปสู่การตัดสินใจสำหรับการซื้อสินค้าใด ๆ ได้โดยตรง

ผลของการตัดสินใจของผู้บริโภคที่ได้รับจะมีได้ทั้งความพอใจ และไม่พอใจ และผลของการตัดสินใจนี้ อาจจะมีปรากฏขึ้นได้ในทันทีที่มีการซื้อแล้วหรือไม่ก็ได้ ตามปกติผู้บริโภคจะ พิจารณาถึงผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้นภายหลังจากการตัดสินใจซื้อแล้วตลอดเวลาที่ยังคงมีการใช้ผลิตภัณฑ์อยู่ไม่ว่า ผู้บริโภคจะได้รับความพอใจหรือไม่ได้รับความพอใจก็ตาม ข้อมูลเหล่านี้ก็จะย้อนกลับมา กลายเป็นประสบการณ์ของบุคคล ถ้าผู้บริโภคได้รับความพอใจก็ไม่จำเป็นต้องมีพฤติกรรมอีก ต่อไป และผลของความพอใจอันใหม่ล่าสุดนี้ก็จะถูกเก็บสะสมไว้พร้อมจะมีผลกระทบต่อ การ ตัดสินใจซื้อแบบเดียวกันในครั้งต่อไปของบุคคลด้วย แต่ถ้าผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นเป็นความไม่พอใจ แสดงว่าปัญหาของผู้บริโภค (ความต้องการ) ยังไม่ได้รับการบำบัด และข้อเท็จจริงอันนี้ ก็จะเป็น ตัวกระตุ้นอันใหม่ที่จะทำให้ผู้บริโภคต้องเริ่มเข้าสู่กระบวนการของพฤติกรรมผู้บริโภคอีกครั้งหรือไม่ ก็จะมีผลเป็นประสบการณ์ที่จะมีผลกระทบต่อ การตัดสินใจในอนาคตของบุคคล สิ่งสำคัญที่เราควรต้องจดจำไว้ก็คือ การที่เรารู้ว่าอะไรที่เป็นผลประโยชน์ของสินค้าไม่ได้มีการจัดหาเอาไว้กับ ผลประโยชน์อะไรบางอย่างที่มีไว้ให้เลือกสรรแล้ว เมื่อผู้บริโภคได้กระทำการซื้อ การได้รู้ถึงสิ่งดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างยิ่ง โดยความเป็นจริงจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมของผู้บริโภคที่กระทำโดยบุคคลไม่เคยสิ้นสุดหรือหมดไปได้เลย เนื่องจากผู้บริโภคส่วนใหญ่จะมีบางสถานะที่เกิดการขาดของผลิตภัณฑ์ หรือเกิดความไม่พอใจที่จำเป็นต้องมีกิจกรรมเข้ามาบำบัดสถานะดังกล่าวนั้น อยู่เสมอ

การตัดสินใจ คือ เป้าหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค (Purchase Decision Coal of Consumer Behavior) เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า บุคคลจะเข้าไปมีกิจกรรมด้วยจุดมุ่งหมายต่าง ๆ หลายอย่างนอกเหนือไปจากการบริโภค แต่เมื่อไรก็ตาม ที่บุคคลมีการกระทำในฐานะของผู้ซื้อ บุคคลจะมีเป้าหมายเพียงเป้าหมายเดียวในจิตใจ คือ การได้รับความพอใจที่เกิดขึ้นจากการซื้อสินค้าและบริการสำหรับการตอบสนองของความปรารถนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้น ปัญหาของผู้บริโภคทั้งหมดจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์สำหรับการดำรงชีวิตให้อยู่รอด และได้รับความสุขสะดวกสบายบ้างตามสมควร ซึ่งทางออกของปัญหาดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุดสำหรับการมีชีวิตอยู่ได้ และการมีสภาพเศรษฐกิจความเป็นอยู่ที่ดีมักจะไม้อาจใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบค่อยเป็นค่อยไปได้ ผู้บริโภคต้องมีการกำหนดประเภทของการตัดสินใจออกมาให้แน่ชัด เพื่อจะทำให้ได้มาซึ่ง ผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้

ต่อไปนี้จะกล่าวถึง ประเด็นที่ผู้บริโภคต้องการทำการตัดสินใจซื้อ ซึ่งการ ตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค จะเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนมาก อย่างไรก็ตามเราสามารถระบุประเด็นพื้นฐานของการตัดสินใจซื้อออกมาได้ 5 ประการ คือ

1) ผู้บริโภคต้องตัดสินใจอันดับแรกว่าจะซื้อสินค้าหรือไม่ซื้อ (Whether to Purchase at all or not) ซึ่งการตัดสินใจในประเด็นนี้ ผู้บริโภคสามารถมีการตัดสินใจก่อนหรือหลัก จากการที่ได้เข้าสู่ตลาด (มีความต้องการ) ก็ได้ ผู้บริโภคอาจรู้ได้โดยสัญชาตญาณว่าเขาไม่มีความต้องการสำหรับสินค้าที่มีการเสนอขายในตลาดนั้น ในกรณีเช่นนี้ การตัดสินใจ เป็นเรื่องง่าย และผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องมี

กิจกรรมตลาดใด ๆ โดยตรง แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าการตัดสินใจ เกิดขึ้นจากการที่ผู้บริโภคได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับตลาด (มีความต้องการ) อาจทำให้ต้องมีการแสวงหาข้อมูลอย่าง รอบคอบ หรือเพียงเล็กน้อย และประเมินตลาดว่าจะซื้อหรือไม่ซื้อ

2) ผู้บริโภคต้องตัดสินใจต่อไปว่าจะซื้อสินค้าอะไร (What to Purchase) ซึ่งการตัดสินใจในเรื่องนี้ จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสรรสินค้าที่ต้องการโดยตรง ผู้บริโภคมีการแสวงหาความพอใจหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับจากสินค้า และบริการ ซึ่งความพอใจดังกล่าวนี้ สามารถเกิดขึ้นมากมายเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคได้เก็บความพอใจเอาไว้ จนกว่าจะเกิดความต้องการซื้อได้ ดังนั้น การรับรู้ถึงการขาดในสินค้าจึงเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้ผู้บริโภคต้องเข้าสู่ตลาด (มีความต้องการ) บุคคลอาจเกิดการขาดได้ จากทั้งกรณีที่มีอยู่แล้วหมดไป หรือกรณีที่ความต้องการจะมีสินค้าเพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่แล้วก็หมดไป หรือกรณีที่ความต้องการจะมีสินค้าเพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่แล้วก็ได้

3) ผู้บริโภคต้องตัดสินใจว่าจะต้องซื้อสินค้าเมื่อไร (When to Buy) ซึ่งการตัดสินใจนี้จะเป็นเรื่องของระยะเวลาที่จะทำการซื้อ บุคคลต้องตัดสินใจถึงช่วงระยะเวลาที่จะทำการซื้อได้ว่าจะเป็นเรื่องของช่วงของชั่วโมงในแต่ละวันช่วงของวันในสัปดาห์และช่วงของฤดูกาล เป็นต้น ช่วงเวลาการซื้อของผู้บริโภคจะทำให้ผู้บริโภคจะซื้อแตกต่างกันไป สำหรับสินค้าที่แตกต่างกัน การซื้อ สินค้าบางอย่างจะทำให้เกิดช่วงเวลาของการซื้อที่เป็นนิสัย แต่สำหรับสินค้าบางชนิดจะไม่ใช่เป็น ช่วงเวลาที่แน่นอน

4) ผู้บริโภคต้องตัดสินใจว่าจะซื้อสินค้าที่ต้องการจากที่ไหน (Where to Purchase) ประเด็นนี้จะเป็นการพิจารณาตัดสินใจซื้อว่าจะซื้อสินค้าที่ต้องการได้จากที่ไหน ซึ่งมีขอบเขตที่มากกว่าการแค่พิจารณาว่าจะซื้อสินค้าจากร้านค้าใด คือ มีการคำนึงถึงอาณาบริเวณพื้นที่ ที่จะไปทำการซื้อด้วย

5) การตัดสินใจประเด็นสุดท้ายของผู้บริโภคจะซื้อสินค้าได้โดยวิธีใด (How to Purchase) การตัดสินใจประเด็นนี้จะต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับการตัดสินใจอื่น ๆ เช่น จำนวนของ ระยะเวลา และการใช้ความพยายามในการได้มาซึ่งสินค้าหรือการซื้อที่จะต้องใช้ไปปริมาณของสินค้า ที่ต้องการแสวงหา วิธีการชำระค่าสินค้า ชำระค่าสินค้าด้วยเงินสดหรือเงินเชื่อ รูปแบบของพาหนะที่ใช้ในการซื้อ เส้นทางเดินทาง และลำดับที่ของร้านที่จะแวะไปซื้อ ตลอดจนลักษณะการไปซื้อเป็นการไปซื้อตามลำพังหรือมีคนอื่นไปด้วย ควรจะต้องทำความเข้าใจด้วยว่าเมื่อผู้ซื้อที่มีคำตอบทั้งหมด สำหรับคำถามทั้ง 5 ประการ เป็นที่พอใจแล้วนั้น หมายความว่า ผู้บริโภคได้ทำการซื้อแล้ว การที่ผู้บริโภคจะตอบคำถามเหล่านี้ได้ดีเพียงใด ก็จะมีผลกระทบอย่างมากต่อมาตรฐานความเป็นอยู่ด้วย นั่นคือเหตุผลที่ว่าทำไมการตัดสินใจซื้อจึงเป็นศูนย์กลางหรือหัวใจของพฤติกรรมผู้บริโภคหรือกล่าว อีกนัยได้ว่า เป้าหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค คือ การตัดสินใจซื้อนั่นเอง

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุของการค้างชำระ

พยนต์ เบ้าเที่ยง (2550) กล่าวว่า การค้างชำระหนี้ของลูกหนี้เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากในการดำเนินงานของธนาคาร เนื่องจากการอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าที่มาขอสินเชื่อ แม้ว่าได้มีการตรวจสอบ คุณสมบัติของผู้กู้แล้วก็ตามแต่ยังมีปัจจัยที่ส่งผลให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ตาม

กำหนดที่ระบุไว้ในสัญญา ธนาคารเองก็มีระบบตรวจสอบติดตามหนี้ภายหลังจากที่ได้ให้กู้แล้วซึ่งต้องหาวิธีการหรือมาตรการในการควบคุมหนี้ค้างชำระให้อยู่ในระดับที่ไม่เกินเป้าหมายที่กำหนด

“หนี้ค้างชำระ” หมายถึง หนี้ที่ถึงกำหนดการชำระแล้ว ไม่มีหรือมีหลักประกันในการค้ำหนี้ และลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้เนื่องจากมีปัญหาขัดข้องทางการเงิน (ชนินทร์ พิทยาวิวิท, 2534)

“หนี้ค้างชำระ” ตามความหมายของธนาคารบอกว่าคือหนี้ที่ลูกค้ำที่ไม่สามารถจะชำระหนี้ตามเวลาที่ธนาคารกำหนดให้ชำระได้ ต้องมีติดตามใบชำระหนี้ใบเร็ว หรือไม่รายไหนมีปัญหาที่ต้องแก้ไขเสร็จโดยไว (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2556)

สรุป “หนี้ค้างชำระ” หมายถึง หนี้ที่ถึงกำหนดการชำระแล้ว ไม่มีหรือมีหลักประกันในการค้ำหนี้และลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้เนื่องจากมีปัญหาขัดข้องทางการเงินทำให้ต้องมีติดตามให้ชำระหนี้

แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุของการค้างชำระหนี้ (ชนินทร์ พิทยาวิวิท, 2534) กล่าวว่า การค้างชำระหนี้ของลูกค้ำ เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากในการดำเนินงาน เนื่องจากการอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้ำที่มาขอสินเชื่อ แม้ว่าได้มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอกู้แล้วก็ตาม แต่ยังมีปัจจัยที่ส่งผลให้ลูกค้ำไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ตามกำหนดที่ระบุในสัญญา ธนาคารเองก็มีระบบตรวจสอบ ติดตามหนี้ภายหลังจากที่ได้ให้กู้แล้ว ซึ่งต้องการวิธีการหรือมาตรการในการควบคุมหนี้ต้องชำระให้อยู่ในระดับที่ไม่เกินเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งมูลเหตุของการค้างหนี้ ดังนี้

2.4.1 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ หากปัจจัยดังกล่าวเปลี่ยนแปลงย่อมส่งผลกระทบต่อตัวลูกหนี้ได้ ได้แก่

1) สภาพเศรษฐกิจ เป็นปัญหาสำคัญของการประกอบธุรกิจ หากภาวะเศรษฐกิจดี ย่อมส่งผลให้การประกอบธุรกิจมีการขยายตัว และเจริญรุ่งเรือง หากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ หรือซบเซา ย่อมส่งผลให้เกิดการชะลอตัวให้ทางธุรกิจและการจ้างงานน้อยลงรายได้ของบุคคลลดลงตาม ซึ่งในบางธุรกิจอาจจะประสบปัญหารุนแรงถึงขั้นล้มละลาย

2) นโยบายของรัฐบาลการดำเนินธุรกิจย่อมต้องเป็นไปในขอบเขตแห่งกฎหมาย ธุรกิจบางชนิดรัฐบาลอาจเห็นว่ามีความจำเป็นต่อการครองชีพของประชาชนก็อาจจะกำหนดให้มีการควบคุมราคา การกระทำเช่นนี้ย่อมเป็นผลดีต่อผู้บริโภคแต่ถ้ามีปัจจัยอื่นเปลี่ยนแปลงรัฐบาลก็จะต้องพิจารณาปรับนโยบายให้เหมาะสม เช่น ถ้าต้นทุนของสินค้าที่ถูกควบคุมราคาสูงก็ต้องปรับราคาควบคุมให้สูงขึ้นบ้าง ถ้าผู้ประกอบการไม่มีกำไรอาจทำให้ไม่มีกำลังจะขยายการผลิต เพื่อผลิตสินค้าเพิ่มขึ้นไว้รองรับความต้องการที่จะสูงขึ้นในอนาคต

3) ค่านิยมและเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทั้งสองแม้ว่าดูเป็นเรื่องเล็กน้อยแต่ก็อาจจะทำให้ธุรกิจบางประเภทเกิดปัญหาขึ้นได้ โดยเฉพาะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับแฟชั่นเมื่อผู้บริโภคมีค่านิยมเปลี่ยนแปลงไป หรือทางด้านเทคโนโลยีเช่นอุตสาหกรรมประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในราคาที่ถูกลงและคุณภาพที่ดีขึ้น

4) ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด เช่น ไฟไหม้ ภัยจากน้ำท่วม ผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติอุบัติเหตุ เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้และส่งผลกระทบต่อรายได้ครัวเรือน ค่าใช้จ่ายครัวเรือนที่สูงขึ้นและส่งผลต่อการชำระหนี้

จากแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรมูลเหตุของการค้างชำระหนี้ของปัจจัยภายนอก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา สภาพเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ เนื่องจากเป็นตัวแปรที่สำคัญและสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ส่วนนโยบายของรัฐบาล ค่านิยมและเทคโนโลยีไม่ได้นำมาศึกษา เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลเป็นหน้าที่ที่ธนาคารจะต้องรับนโยบายและปฏิบัติตามนโยบายที่ได้รับจากรัฐบาลอยู่แล้ว ส่วนปัจจัยด้านค่านิยมและเทคโนโลยีเนื่องจากเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. เป็นชาวบ้านกลุ่มที่ไม่ทันสมัย ยังไม่มีค่านิยมและมีความทันสมัยด้านเทคโนโลยีมากนัก จึงไม่นำมาศึกษาในครั้งนี้

แนวคิดมูลเหตุที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในที่ไม่นำมาศึกษา ด้านการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ด้านการประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม ระบบการติดตามและควบคุมหนี้ และการอำนวยความสะดวกของธนาคาร เนื่องจาก ธ.ก.ส. มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามระดับชั้นของลูกค้า ประเภทของเงินกู้ที่ตายตัว ไม่ขึ้น ๆ ลง ๆ ตามสภาพของลูกค้าเหมือนธนาคารพาณิชย์ทั่วไปมีระเบียบในการประเมินราคาหลักทรัพย์ที่กำหนดระเบียบไว้อย่างชัดเจนมีหลักเกณฑ์ในการติดตามและควบคุมหนี้อย่างเคร่งครัดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

2.4.2 มูลเหตุที่เกิดจากปัจจัยภายใน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในธนาคารที่เป็นผู้ปล่อยสินเชื่อเองและสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ ได้แก่

1) การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย อาจทำให้ผู้กู้รับภาระดอกเบี้ยที่เปลี่ยนแปลงด้วยหากอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ภาระดอกเบี้ยก็จะเพิ่มขึ้น ผู้กู้ต้องใช้เวลานานกว่าเดิมในการชำระหนี้ให้หมดไปซึ่งส่งผลให้ความเสี่ยงต่อการค้างชำระยิ่งสูงขึ้น

2) การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม เช่น การประเมินราคาหลักประกันที่สูงเกินไป หลักทรัพย์ค้ำประกันไม่มีสภาพคล่อง ทำให้ผู้กู้ได้รับการอนุมัติวงเงินที่หลักทรัพย์ค้ำประกันไม่คุ้มกับมูลหนี้ เกินความจำเป็นหรือเกินความสามารถในการชำระหนี้ ทำให้ผู้กู้ไม่คำนึงถึงการสูญเสียหลักทรัพย์ที่ค้ำประกันไว้

3) ระบบการติดตามและควบคุมหนี้ของธนาคารไม่มีประสิทธิภาพ

4) การอำนวยความสะดวกของธนาคารที่ไม่มีการกลั่นกรองที่ดี เช่น เจ้าหน้าที่ขาดประสบการณ์การดำเนินงานที่มุ่งเน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพ

มูลเหตุที่เกิดจากปัจจัยภายใน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในธนาคารที่เป็นผู้ปล่อยสินเชื่อเองและสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ผู้วิจัยจึงไม่นำมาศึกษา

2.4.3 มูลเหตุที่เกิดจากปัจจัยภายใน ตัวลูกหนี้ ได้แก่

1) การที่ลูกหนี้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม เช่น การนำไปแก่งำไรในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เมื่อภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงผลประโยชน์หรือกำไรที่ผู้กู้แก่งำไรก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

2) รายได้ของครอบครัวที่ไม่แน่นอน เกิดจาก การย้ายถิ่นที่อยู่ การเปลี่ยนงาน การถูกเลิกจ้างงาน ทำให้ ไม่สามารถรับภาระหนี้ที่มีอยู่ได้

3) ลูกหนี้ถึงแก่กรรมหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง ทูพพลภาพ สภาพครอบครัวหย่าร้างทำให้ภาระค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเปลี่ยนแปลงได้

4) ลูกหนี้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มีหนี้สินภายนอกมาก

5) ลูกหนี้ทำการค้าเกินตัวหรือหวังผลในธุรกิจมากเกินไป ภาระเงินงวดที่คาดไว้อาจเกินความสามารถในการชำระหนี้ได้

6) ลูกหนี้เจตนาบิดพลิ้วไม่ยอมชำระหนี้ หรือนำเงินไปชำระหนี้ภายนอกก่อนนำเงินไปชำระคืนแก่ธนาคาร

จากแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรมูลเหตุของการค้างชำระหนี้ของปัจจัยภายในสรุปได้ว่า มูลเหตุที่เกิดจากปัจจัยภายใน ตัวลูกหนี้ เกิดจาก รายได้ของครอบครัว ค่าใช้จ่ายของครอบครัว การใช้จ่ายที่ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเนื่องจากเป็นตัวแปรที่สำคัญและสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา

จ.ก.ส. ได้ทำการวิเคราะห์สภาพการค้างชำระหนี้ของเกษตรกรพบว่ามาจากหลายสาเหตุดังกล่าวพอสังเขป ดังนี้ (เพิ่มเติมได้ให้ตรงกับกรอบ)

1) เกษตรกรมีภาระหนี้สินหลายที่ทั้งสถาบันการเงินทั้งในระบบและนอกระบบ
2) ผลผลิตเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติ เช่น ไฟไหม้ ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด เป็นต้น ทำให้ผลผลิตต่ำกว่าเป้าหมาย

3) ปัญหาเศรษฐกิจ ด้านการตลาด ผลผลิตขายไม่ได้ราคา

4) ขาดการสนับสนุนด้านการผลิต เช่น การส่งเสริมการผลิต การปรับปรุงโครงการสร้างการผลิตตามความเหมาะสมในพื้นที่

สรุปได้ว่า การค้างชำระหนี้ของเกษตรกร เกิดจาก เงินกู้จากธนาคาร เงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น ภัยธรรมชาติ เศรษฐกิจ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา

มานะ อ่อนนุ่ม (2555) คู่มือการบริหารจัดการหนี้โดยได้ให้สาเหตุของการค้างชำระหนี้สามารถสรุปได้ ดังนี้

ด้านเจ้าหนี้

1) ไม่มีผู้รับผิดชอบติดตามเร่งรัดหนี้
2) ไม่มีการเร่งรัดติดตามหนี้ตามขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ
3) ไม่มีการติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจกับสมาชิกเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะลูกหนี้และในฐานะที่เป็นสมาชิกที่ดี

4) ไม่มีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้

5) ให้สมาชิกกู้ได้ตามสิทธิ มากกว่าให้กู้ตามวัตถุประสงค์

6) ไม่มีเจ้าหน้าที่สินเชื่อติดตามเร่งรัดหนี้

7) คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หรือกรรมการกลุ่มไม่มีบทบาทช่วยเหลือติดตามเร่งรัดหนี้ขาดความรู้ประสบการณ์ในการบริหารจัดการสินเชื่อ

8) ขาดการตรวจสอบลูกหนี้และการควบคุมภายในที่ดี

9) วงเงินกู้อนุมัติตามความรู้จักสนิทสนมเป็นการส่วนตัวระหว่างสมาชิกผู้กู้

คณะกรรมการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

ด้านลูกหนี้

1) ไม่มีเงินชำระหนี้

- 1.1) ประสพภัยธรรมชาติ
- 1.2) ราคาผลผลิตตกต่ำ
- 1.3) ผลผลิตเกิดความเสียหายจากโรคแมลง
- 1.4) ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น
- 1.5) ภาวะครอบครัวรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย
- 1.6) ปัญหาด้านสุขภาพ
- 1.7) มีหนี้สินหลายทาง
- 1.8) เสียชีวิต ไม่มีผู้รับผิดชอบชำระหนี้
- 1.9) ไม่มีที่ดินทำกิน
- 2) มีเงินแต่ไม่ชำระหนี้
 - 2.1) รอกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรช่วยเหลือชำระหนี้
 - 2.2) เลียนแบบสมาชิกเนื่องจากไม่มีการดำเนินคดี
 - 2.3) การทุจริตในสหกรณ์
 - 2.4) หากชำระแล้ว กลัวถูกใหม่ไม่ได้
 - 2.5) พฤติกรรมการบริโภคฟุ่มเฟือย
 - 2.6) ตั้งใจไม่ชำระหนี้
- 3) ติดต่อไม่ได้
 - 3.1) ออกนอกพื้นที่ไปประกอบอาชีพที่อื่น
 - 3.2) ไม่ทราบว่ายู่ที่ใด
 - 3.3) ไม่ทราบว่ามีชีวิตอยู่หรือไม่

ปัญหาที่ตามมา คือ ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เมื่อเกิดปัญหาผิดนัดชำระหนี้ต่อเนื่อง โดยไม่มีการแก้ไขกลายเป็นปัญหาหนี้ค้างนานจะส่งผลโดยตรงต่อสภาพคล่องในการดำเนินงานของสหกรณ์ลดลงขาดทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน ความสามารถในการก่อหนี้เพื่อนำเงินมาให้สินเชื่อลดลง ปัญหาต่าง ๆ ข้างต้นจะส่งผลต่อการขาดทุนในธุรกิจสินเชื่อและขาดทุนในการดำเนินงานของสหกรณ์ในที่สุด

สาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยงทางธุรกิจ (อมรศรี รอดบำรุง, 2528) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1) ความแปรปรวนของผลผลิต (Yield Variation) การผลิตทางการเกษตรแตกต่างจากด้านอุตสาหกรรมอย่างสิ้นเชิงในด้านการควบคุมปริมาณผลผลิตเพราะผลผลิตทางการเกษตรมีปัจจัยที่ผู้ผลิตไม่สามารถควบคุมได้หลายประการ จึงทำให้ผู้ผลิตควบคุมปริมาณผลผลิตให้เป็นไปตามที่วางแผนได้ยาก ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีส่วนทำให้ผลผลิตของฟาร์มคลาดเคลื่อนไปจากที่ประมาณการไว้ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การเกิดโรคและแมลงศัตรูพืชหรืออุทกภัย ตลอดจนโรคระบาดของสัตว์เลี้ยง เป็นต้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อปริมาณของผลิตผลที่ฟาร์มจะได้รับ

2) ความเคลื่อนไหวของราคา (Price Variation) ราคาของผลิตผลทางการเกษตรส่วนใหญ่จะมีการผันแปรตลอดเวลา จึงเป็นการยากที่ผู้บริหารฟาร์มจะสามารถพยากรณ์ราคาผลผลิตของฟาร์มได้อย่างถูกต้อง ยังผลให้การพยากรณ์รายได้ที่คาดหวังจะได้รับผิดพลาดไปด้วย

3) ความเสี่ยงเนื่องจากเทคโนโลยี (Technological Risk) ประกอบด้วย

3.1) ความเสี่ยงจากการที่อาจไม่ได้รับผลการใช้เทคโนโลยีดังที่เคยทดลองมาก่อน ได้แก่ การที่ผู้บริหารงานฟาร์มต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อซื้อปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช สารเคมีเร่งการออกดอกออกผลหรือซื้ออาหารสัตว์สูตรใหม่เพื่อใช้ในฟาร์ม แต่ผลผลิตที่ได้รับอาจไม่เพิ่มขึ้น ดังที่เคยทดลองมาก่อน ทั้งนี้ เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรแตกต่างจากด้านอุตสาหกรรมที่ไม่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อมและลักษณะทางชีววิทยาให้เหมือนขณะที่ ทดลองได้ หรือถ้าควบคุมก็จะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากไม่คุ้มกับการลงทุน

3.2) ความเสี่ยงจากการก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ทำให้ผู้ลงทุนต้องเสี่ยงกับการล้าสมัยอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องซื้อเครื่องจักรใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จึงมีต้นทุนการผลิตสูงกว่าฟาร์มอื่น ทำให้ไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคาในตลาดได้

4) นโยบายของรัฐบาล (Government Policy) นโยบายของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจปัจจุบันนับว่าเป็นกลไกสำคัญยิ่ง ที่จะสามารถชี้นำการขยายตัวหรือหดตัวของธุรกิจประเภทต่าง ๆ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลจึงเป็นความเสี่ยงอย่างหนึ่งของผู้ประกอบธุรกิจต่าง ๆ มักจะประสบอยู่เสมอ

5) ความเสี่ยงเนื่องจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน (Casualty Risk) เป็นความเสี่ยงซึ่งอาจเกิดจากอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดมาก่อน

6) ความเสี่ยงเนื่องจากบุคคลอื่น ในการประกอบธุรกิจของฟาร์มนั้น ผู้จัดการฟาร์มจะต้องมีความสัมพันธ์กับบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์หรือข้อตกลงโดยกะทันหันก็อาจทำให้ธุรกิจฟาร์มต้องประสบความล้มเหลวได้โดยง่าย

7) ความเสี่ยงเนื่องจากตัวผู้ประกอบการ (Personal Risk) ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับสุขภาพและการเสียชีวิตของเจ้าของฟาร์มหรือบุคคลในครอบครัว ถ้าหากเจ้าของฟาร์มป่วยหรือเสียชีวิตครอบครัวก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อดูแลรักษาละขาดผู้ดำเนินงาน ทำให้ธุรกิจขาดรายได้ที่พึงได้รับและอาจต้องล้มเลิกกิจการในที่สุด

8) ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากการก่อหนี้ถ้าธุรกิจฟาร์มมีอัตราส่วนของหนี้สินต่อทุนมากขึ้นเนื่องจากการกู้เพิ่มเติม โดยมีได้มีการเพิ่มทุนก็จะทำให้ธุรกิจมีความเสี่ยงมากขึ้น

ปัญหาสำคัญของสินเชื่อการเกษตร (Major Problem of Agricultural Credit) (อรรธรณ รุ่งโรจน์รักษ์, 2533) กล่าวถึงปัญหาสินเชื่อการเกษตรที่สำคัญ ดังนี้

1) ปัญหาการขาดระบบสินเชื่อที่เหมาะสมที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาการเกษตร กล่าวคือ การขาดสินเชื่อที่ดีทำให้เกษตรกรต้องอาศัยระบบสินเชื่อชนิดที่ไม่มีรูปแบบมากขึ้น ซึ่งลักษณะสินเชื่อที่ดี มีดังนี้

1.1) ต้องมีความมั่นคง สามารถตอบสนองความต้องการสินเชื่อ แก่เกษตรกรได้ตลอดเวลาไม่ขึ้นอยู่กับฤดูกาล สถานที่ หรือ ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอันจะเป็นการสร้างความมั่นใจในแผนงาน และการดำเนินงานของเกษตรกรได้

1.2) ต้องมีความเพียงพอกับความต้องการสินเชื่อทั้งหมดในสาขาเกษตร คือ สามารถตอบสนองเงินกู้แก่เกษตรกรในจำนวนที่เพียงพอกับความต้องการอันเหมาะสมที่จะดำเนินการทำฟาร์ม ปรับปรุงการทำฟาร์มเพื่อเพิ่มผลผลิต และยกมาตรฐานการครองชีพของครอบครัวให้สูงขึ้นได้

1.3) ต้องเหมาะสม คือ เหมาะสมแก่ลักษณะของการทำฟาร์มเหมาะสมแก่วัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้ ไม่เกินความสามารถของเกษตรกรที่จะส่งคืนเงินกู้

1.4) ต้องสะดวกในการขอกู้ และไม่เสียเวลาความสะดวกรวดเร็วในการกู้เป็นสิ่งจำเป็นยิ่งอย่างหนึ่งของการบริการสินเชื่อแก่เกษตรกร การติดต่อต้องเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็วสามารถได้รับเงินกู้ตามจำนวนระยะเวลาที่ต้องการเสียเวลาน้อยในการดำเนินการขอกู้และส่งคืนได้ทุกโอกาสเมื่อเกษตรกรมีรายได้พอ

1.5) ต้องมีค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนเงินกู้ ที่เหมาะสม การบริการสินเชื่อต้องให้เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

1.6) การให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในความเป็นเจ้าของแหล่งเงินกู้ด้วย เช่น ดำเนินงานความรับผิดชอบ และได้ผลประโยชน์อย่างเที่ยงธรรมเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดี ทั้งฝ่ายผู้กู้ และผู้ให้กู้

1.7) มีส่วนช่วยส่งเสริมการออมทรัพย์ของเกษตรกรด้วย

1.8) เป็นสินเชื่อแบบกำกับ แนะนำ

2) ปัญหาการใช้สินเชื่อให้มีประสิทธิภาพ นอกเหนือจากระบบสินเชื่อที่ขาดประสิทธิภาพแล้ว การใช้สินเชื่อให้มีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาด้านการผลิต การเกษตร มักประสบปัญหามากมาย ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดต่าง ๆ ในส่วนประกอบการเกษตรไม่อำนวยต่อการใช้สินเชื่อ ได้แก่

2.1) ขนาดของฟาร์มยังเป็นฟาร์มขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป การใช้สินเชื่อของเกษตรกรก็จะยังเป็นไปตามลักษณะของฟาร์มเล็ก ๆ เหล่านี้ด้วย และยังขาดหลักประกันสินเชื่อที่เหมาะสม เพราะลักษณะของฟาร์มดังกล่าวมิได้มุ่งเพื่อเพิ่มผลผลิต หากแต่เพื่อดำรงสถานะเดิมเท่านั้น

2.2) การผลิตมักทำเป็นฤดูกาล ความต้องการสินเชื่อมีมากก็ช่วงก่อนฤดูกาลผลิตใหม่หลังฤดูกาลผลิตแล้วความต้องการสินเชื่อเพื่อการผลิตจึงไม่มี การบริหารสินเชื่อจึงทำได้ยาก อัตราเสี่ยงสูง ควบคุมยาก

3) เกษตรกรผู้ผลิตจำนวนมาก ยังขาดความรู้ทางการเกษตรแผนใหม่ ขาดความรู้เรื่องสินเชื่อทั้งระบบและวิธีใช้ การใช้สินเชื่อของเกษตรกรเมื่อกู้เงินได้แล้วก็เป็นเรื่องสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่สินเชื่อนั้นจะก่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ปัญหานี้จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเกษตรกรผู้ใช้สินเชื่อ โดยเฉพาะสินเชื่ออาจจะมิเหลือเพื่อแต่ผู้ใช้ ใช้ไม่เป็นมันก็จะกลายเป็นสินเชื่อที่ซ้ำเติมฐานะของเกษตรกรอีก ดังนั้น เกษตรกรควรมีหลักเกณฑ์สำหรับการใช้สินเชื่อด้วย คือ เกษตรกรต้องมีความสามารถเข้าใจปัญหาด้านการจัดการฟาร์ม การจัดการการเงินและการตลาด โดยจะต้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของเงินกู้ ดังต่อไปนี้

3.1) การใช้สินเชื่อ จะต้องใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในทางที่จะทำให้เขามีรายได้เพิ่มขึ้นเท่านั้น หรือที่เรียกว่า เป็นสินเชื่อที่เกิดผลงอกเงยนั่นเอง ดังนั้น การกู้จึงเป็นการกู้เฉพาะสิ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์และต้องใช้สินเชื่อในกิจการที่ตนเองเข้าใจดีแล้ว

3.2) สินเชื่อนั้นจะต้องมีจำนวนที่พอเหมาะกับกิจการ และ ความสามารถของตนคือจะต้องไม่มีหนี้สินเกินกำลัง โดยให้เหมาะกับสภาพการเงินของฟาร์ม ซึ่งปกติไม่ควรเกิน 70 % ของมูลค่าทรัพย์สินที่มีอยู่

3.3) การชำระคืนจะต้องมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมกับระยะเวลาของรายได้ของฟาร์ม

3.4) หลักเกณฑ์อื่น ๆ เช่น ระบบตลาดไม่ดี ระบบบริหารของรัฐไม่ดี ขาดสิ่งสนับสนุนการใช้เครดิต เป็นต้น

2.5 บทบาทภารกิจและแนวนโยบายของ ธ.ก.ส.

2.5.1 ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานระยะ 5 ปี ของ ธ.ก.ส. (ปี 2557 - 2561) ยึดหลักความสอดคล้องกับแนวนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 แผนพัฒนาการเกษตรยุทธศาสตร์ประเทศและยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตลอดจนตอบสนองต่อความต้องการความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยยังคงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำเนินงานโดยให้ความสำคัญกับการวิจัยนำการพัฒนาการรวมกลุ่มเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเชื่อมโยงบูรณาการขับเคลื่อนห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) สินค้าเกษตรเพื่อให้เกิดการเกื้อกูลแบ่งปันและเป็นธรรมตลอดจนการเตรียมความพร้อมรองรับการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้นโดยมุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่สินค้าเกษตร การรวมกลุ่มธุรกิจชุมชนพัฒนาชุมชนแบบองค์รวมเครือข่ายการเงินภาคชนบทและขบวนการสหกรณ์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของภาคการเกษตรไทยในการเตรียมความพร้อมรองรับการรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สนับสนุนการพัฒนาชุมชนแบบองค์รวมเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนภาคชนบท ซึ่งประกอบด้วย

กลยุทธ์สานต่อความพอเพียงเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคชนบทการพัฒนาชุมชนต้นแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสนับสนุนให้รวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อการขยายโอกาสสร้างรายได้และลดต้นทุน

กลยุทธ์สนับสนุนการพัฒนาในด้านการจัดการองค์ความรู้ของชุมชนอย่างเป็นระบบเสริมสร้างความเข้มแข็งของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงฯ/สถาบันพัฒนาเกษตรกรและชนบทเพื่อให้เป็นกลไกในการพัฒนาเกษตรกร/สถาบันการเกษตรพัฒนาฐานข้อมูลด้านการพัฒนาลูกค้าวิสาหกิจชุมชนและการจัดการผลิตและการตลาดให้เป็นระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถภาคเกษตรรองรับ AEC เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรโดยเน้น 9 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ลำไย โคเนื้อ กาแฟ โดยใช้ขบวนการสหกรณ์เป็นกลไกหลัก ประกอบด้วย

กลยุทธ์บูรณาการสนับสนุนสินเชื่อตลอดห่วงโซ่อุปทานและการบริหารห่วงโซ่อุปทาน (Value Chain Financing & Supply Chain Management) โดยการสนับสนุนการให้สินเชื่อเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรตลอดต้นน้ำกลางน้ำปลายน้ำ

กลยุทธ์พัฒนาระบบพัฒนาระบบการผลิตทางการเกษตรเพื่อการแข่งขันโดยเน้นชุมชนต้นแบบและพัฒนาลูกค้าให้เป็น Smart Farmer/ ผู้ประกอบการ

กลยุทธ์สนับสนุนการพัฒนาระบบการรวบรวมและการแปรรูปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพรวบรวมผลผลิต 9 ผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์พัฒนาตลาดสินค้าเกษตรโดยการส่งเสริมให้ สกต. สกก. และเครือข่ายเป็นตลาดเกษตรกร (Farmer Market) โดยการพัฒนาช่องทางตลาดผ่านระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Marketing) สนับสนุนสินค้าที่มีคุณภาพสูง (Premium Product) ร่วมกับภาครัฐ

กลยุทธ์เสริมสร้างความเข้มแข็งขบวนการสหกรณ์โดยพัฒนาขบวนการสหกรณ์ให้เข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาบริการทางการเงินครบวงจรมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการเงินภาคชนบท ประกอบด้วย

กลยุทธ์พัฒนาผลิตภัณฑ์บริการทางการเงินเพื่อสนับสนุนตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Value Chain Financing) ผลิตภัณฑ์สินเชื่ออย่างมีคุณภาพผลิตภัณฑ์เงินฝากที่เหมาะสมตามกลุ่มลูกค้าเป้าหมายธุรกรรมธนาคารเพื่อรองรับธุรกิจต่างประเทศ (Trade Finance) ขยายบริการบัตรสินเชื่อเกษตรกรและบัตรอิเล็กทรอนิกส์พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อลดความเสี่ยงภาคครัวเรือน

กลยุทธ์พัฒนาช่องทางให้บริการใหม่เพื่อลดต้นทุนของลูกค้าโดยสร้างเครือข่ายตัวแทนธนาคารขยายการให้บริการด้านอิเล็กทรอนิกส์ครบวงจรพัฒนาการให้บริการผ่าน Mobile Phone Banking /Internet Banking /E- Banking และยกระดับเครือข่ายทางการเงินชุมชนเป็นตัวแทนทางการเงินของธนาคาร

กลยุทธ์พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายโดยพัฒนาการให้บริการบัตร ATM สหกรณ์ (ATM CO-OP) เพื่อเพิ่มช่องทางให้บริการทางการเงินของสหกรณ์ผ่านเครื่อง ATM ของ ธ.ก.ส.

ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารเงินทุนให้สมดุลและเพียงพอ ประกอบด้วย

กลยุทธ์พัฒนาระบบการบริหารความสมดุลของกระแสเงินสดโดยการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) ให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาแหล่งเงินทุนที่หลากหลาย

กลยุทธ์บริหารต้นทุนให้เหมาะสมให้มีประสิทธิภาพ (Matching Fund) โดยการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) พัฒนาระบบบริหารการเงินให้หลากหลายและมีความสามารถในการแข่งขันเป็นศูนย์กลางกำไร (Profit Center) เตรียมความพร้อมในการบริหารการเงินการลงทุนเพื่อรองรับ AEC กลยุทธ์พัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงสู่มาตรฐานสากลโดยเตรียมความพร้อมเข้าสู่เกณฑ์ BASEL II

ยุทธศาสตร์ที่ 5 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์การรองรับ AEC ประกอบด้วย

กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์การโดยการบริหารเชิงบูรณาการและการสื่อสารสร้างความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใต้หลักการบริหารจัดการที่ดี

กลยุทธ์พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศต่อยอดความสำเร็จระบบ CBS และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการบริการ

กลยุทธ์การวิจัยนำการพัฒนาโดยการยกระดับงานวิจัยเพื่อกำหนดทิศทางและกลยุทธ์องค์การและนำสู่การปฏิบัติ

กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรพัฒนาผลิตภาพของพนักงาน (Productivity) ให้เพิ่มขึ้นพัฒนาให้เป็นมืออาชีพด้านการเงินชนบทโดยสถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ธ.ก.ส. (BAAC Academy) เตรียมความพร้อมพนักงานรองรับตำแหน่งสำคัญคัดสรรและพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกลยุทธ์องค์การรองรับ AEC

กลยุทธ์พัฒนาองค์การและกระบวนการทางธุรกิจโดยการยกระดับการบริการเพื่อให้ได้มาตรฐานธนาคารอาเซียนพัฒนาการสื่อสารภาพลักษณ์สร้างความแตกต่างผลิตภัณฑ์/Branding พัฒนาการบริหารจัดการการบริการลูกค้าให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานมีการบริหารจัดการความรู้ (KM) ขององค์การกระบวนการธุรกิจหลักและระบบการทำงานให้เข้าสู่มาตรฐานสากลเพื่อรองรับ AEC

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

กลยุทธ์การสร้างองค์การเป็น Green Bank โดยการประหยัดพลังงานรักษาสิ่งแวดล้อมสะดวกปลอดภัยพัฒนากระบวนการทำงานและผลิตภัณฑ์บริการที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์เสริมสร้างจิตสำนึกพนักงานโดยการยกระดับคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณเสริมสร้างการมีส่วนร่วมจิตอาสาสำนึกกรีฑาโลก

กลยุทธ์ส่งเสริมการอนุรักษ์ดูแลสิ่งแวดล้อมโดยสนับสนุนชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมให้รักษ์ป่ารักษ่น้ำรักษดินรักษอากาศ

กลยุทธ์สนับสนุนกิจกรรมทางสังคมโดยให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (โดยผ่านกองทุน CSR) สร้างสรรค์ประชาสัมพันธ์ CSR เพื่อสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.5.2 นโยบายสำคัญในปีบัญชี 2557

1) พัฒนาชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งภาคชนบทและเพิ่มขีดความสามารถภาคเกษตรด้วยการพัฒนาชุมชนต้นแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสนับสนุนให้รวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อการขยายโอกาสสร้างรายได้เพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนโดยพัฒนาการจัดการองค์ความรู้ของชุมชนอย่างเป็นระบบเพื่อให้เป็นกลไกในการพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพสูงรวมทั้งสนับสนุนการให้สินเชื่อตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain Financing) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่ต้นน้ำกลางน้ำจนถึงปลายน้ำและพัฒนาลูกค้าให้เป็นผู้ประกอบการหรือเกษตรกรที่ทันสมัย (Smart Farmer)

2) พัฒนางค์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันรองรับ AEC ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศต่อยอดความสำเร็จระบบ CBS และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

การบริหารและการบริการบริหารเงินทุนให้สมดุลและเพียงพอด้วยการพัฒนาแหล่งเงินทุนที่หลากหลายเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) บุคลากรเพื่อยกระดับการบริการให้ได้มาตรฐานสากล

3) ยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยการสร้างองค์การสีเขียว (Green Bank) ประหยัดพลังงานรักษาสิ่งแวดล้อมพัฒนากระบวนการทำงานและผลิตภัณฑ์บริการที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเสริมสร้างจิตสำนึกพนักงานในการมีส่วนร่วมจิตอาสาและสำนักวิชาชีพโลกสนับสนุนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมรักษาน้ำรักษาดินรักษอากาศรวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมทางสังคมโดยการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รายงานกิจการรอบปีบัญชี 1 เมษายน 2556 ถึง 31 มีนาคม 2557)

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาตลาดไท อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ตั้งอยู่เลขที่ 32/472-474 หมู่ 9 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่ดำเนินงานในเขตอำเภอคลองหลวง จำนวน 7 ตำบล มีจำนวนครัวเรือนประชากร 137,766 ครัวเรือน จำนวน 518,012 ราย และมีประชากรที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ประมาณร้อยละ 90 มีการให้บริการสินเชื่อด้านลูกค้าเกษตรกร ทั้งสิ้น 164,216,963.73 บาท มีหนี้ค้างชำระ จำนวน 86,295,379.71 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.55 ของสินเชื่อด้านเกษตรกรทั้งหมด และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจที่มีความผันผวนในด้านของราคาผลผลิต ต้นทุนของปัจจัยที่ใช้เกี่ยวกับการเกษตร อีกทั้งยังประสบปัญหาด้านภัยแล้ง โรคระบาดที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่แน่นอน จึงส่งผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกร

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ทศพร จาดฤทธิ์ (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาसनกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมได้แก่ ประสบการณ์ทางการเกษตรระดับการศึกษาสภาพการสมรสจำนวนสมาชิกในครัวเรือนจำนวนภาระหนี้สินกับ ธ.ก.ส. จำนวนครั้งที่พนักงาน ธ.ก.ส. ตรวจเยี่ยมเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าเงินกู้สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายได้ทางการเกษตร การเลี้ยงโคเนื้อมากกว่า 10 ตัวขึ้นไป การใช้ที่ดินทำการเกษตรมากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป และการใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ถ้าลูกค้ามีปัจจัยดังกล่าวจำนวนมากขึ้นจะส่งผลให้โอกาสการชำระหนี้ได้สูงตามไปด้วยในทางตรงกันข้ามถ้าลูกค้ามีปัจจัยด้านการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่นมีอัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อทรัพย์สินทั้งหมดมากกว่า 1 และมีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินในครัวเรือนมากขึ้นจะส่งผลให้โอกาสการชำระหนี้ได้ลดต่ำลงสำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.10 ได้แก่ความสอดคล้องในการกำหนดการชำระหนี้กับรายได้การเกษตรถ้ากำหนดได้สอดคล้องและเหมาะสมจะทำให้โอกาสการชำระหนี้ได้สูงขึ้นตามเพื่อให้ได้ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นจึงทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีกจำนวน 20 รายแยกเป็น

เกษตรกรที่ชำระหนี้เงินกู้ไม่ได้ตามกำหนดและชำระหนี้ได้ตามกำหนดจำนวนกลุ่มละ 10 ราย ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุส่วนใหญ่เกิดมาจากการขายโคเนื้อได้ในราคาที่ต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ เนื่องจากต้องการเงินมาใช้จ่ายในครัวเรือนและวิตกว่าราคาจะตกต่ำลงกว่าเดิมรองลงมาเป็นการใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินในครัวเรือนและเกิดโรคระบาดตามลำดับยังพบว่ากลุ่มที่ชำระหนี้ได้จะแก้ปัญหาโดยการหารายได้เสริมจากรายได้นอกภาคการเกษตรของบุคคลในครัวเรือน และมีบุคคลในกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งเป็นข้อแตกต่างในการบริหารจัดการแก้ไขหนี้ได้ดีและมีประสิทธิภาพมากกว่ากลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนด

วรพงศ์ อาดำ (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูลวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรผลการวิจัย พบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการชำระหนี้อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.28$ โดยขึ้นอยู่กับทัศนคติต่อปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ปัจจัยด้านธนาคารและพนักงานที่มีผลต่อการชำระหนี้อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.50$ โดยที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการชำระหนี้มาเป็นอันดับแรก ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า เกษตรกรลูกค้าที่มีเพศต่างกันไม่มีทัศนคติต่อปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ขาดเครื่องทุนแรง ประสบโรคระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ ไม่มีตลาด ขาดความชำนาญ ขาดความรู้เรื่องการจัดการผลผลิต มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน เศรษฐกิจตกต่ำและการใช้เงินกู้ไม่ตรงวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน แต่เกษตรกรลูกค้าที่เพศต่างกันมีทัศนคติต่อปัจจัยภัยธรรมชาติและมีหนี้สินอื่นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยด้านธนาคารและพนักงาน พบว่า ลูกค้าที่มีเพศ ต่างกันไม่มีทัศนคติต่อปัจจัยคำแนะนำที่ไม่ชัดเจนจากพนักงาน การส่งหนังสือเตือนล่าช้า การดูแลการใช้เงินกู้และเอกสารที่ให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน แต่ลูกค้าที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อปัจจัยไม่มี พนักงานแนะนำหลังการกู้เงินที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศิวตา เตชะเนตร (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระหนี้เงินยืม โครงการเศรษฐกิจชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระหนี้เงินยืมโครงการเศรษฐกิจชุมชนของ องค์การบริหารส่วนตำบล ทรายขาว อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระหนี้เงินยืมโครงการเศรษฐกิจชุมชนของ องค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระหนี้เงินยืมโครงการเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัจจัยที่สำคัญคือ ปัจจัยภายในกลุ่มอาชีพ ด้านเครื่องมือ และอุปกรณ์ คือขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานที่เหมาะสม รองลงมา คือ ปัจจัยภายนอกองค์การบริหาร ส่วนตำบลด้านประชาสัมพันธ์ คือ ไม่มีการแจกเอกสารแนะนำการผู้ยืมเงิน แผ่นพับ ตัวอย่าง แบบฟอร์มที่ชัดเจน อันดับที่ 3 ปัจจัยภายนอกทั่วไป ด้านภาวะเศรษฐกิจ คือ การเปลี่ยนแปลงของ ราคาต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ กลุ่มอาชีพควรมีการศึกษาระเบียบในการกู้เงิน และการชำระหนี้ให้ชัดเจน เพื่อทำการเพิ่มทุนให้กับกลุ่มอาชีพในการจัดซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ เพิ่มเติม ทำการศึกษาระเบียบในการใช้จ่ายเงินทุนให้ตรงตามความเป็นจริง ไม่ควรนำเงินทุนไปใช้นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในกลุ่มอาชีพมี

การจัดทำบัญชีที่รัดกุมแม่นยำเพื่อป้องกันการทุจริตป้องกันปัญหาในการชำระหนี้เงินยืมการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระหนี้เงินยืมโครงการเศรษฐกิจชุมชนของ องค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีรายได้ต่อเดือนของกลุ่มอาชีพ ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของกลุ่มอาชีพ และลักษณะของกลุ่มอาชีพ แตกต่างกันไป มีระดับการตัดสินใจเลือกปัจจัยแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ประชัน แสนโซ (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกร ลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาป่าแดด จังหวัดเชียงราย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกค้าและพฤติกรรมชำระหนี้พบว่ากลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่ เป็นเพศชายที่มีอายุระหว่าง 45 ถึง 54 ปีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาและปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกค้าได้แก่ระยะเวลาการเป็นลูกค้ารายได้สุทธิรายจ่ายสุทธิและวงเงินกู้ของลูกค้าและความคิดเห็นของลูกค้าที่มีผลต่อปัจจัยการชำระหนี้พบว่าปัจจัยภายนอกได้แก่ภาวะเศรษฐกิจไม่ดีมีผลต่อต้นทุนการผลิตสูงขึ้นปัจจัยภายในธนาคารได้แก่การติดตามหนี้การพิจารณาสินเชื่อปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกค้าได้แก่การใช้จ่ายเงินของลูกค้าและสมาชิกในครอบครัวสูงเกินไปพฤติกรรมชำระหนี้พบว่าลูกค้าจะชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้และจะชำระหนี้เงินกู้ภายนอกก่อนที่จะชำระหนี้ธนาคารและหากลูกค้าที่คิดว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้จะรีบติดต่อพนักงานทันที

สมฤทัย บัวกิ่ง (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลาจำกัด จังหวัดสงขลาวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพเศรษฐกิจและ สังคม และปัจจัยการบริหารงานของสหกรณ์ ที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด จังหวัดสงขลาผลการวิจัย พบว่าปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพ ปัจจัยสภาพเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน การชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดเวลา และการรีบชำระหนี้เมื่อมีรายได้ และปัจจัยการบริหารงานของสหกรณ์ ได้แก่ รูปแบบ ของหลักทรัพย์ค้ำประกัน การติดตามหนี้ของสหกรณ์ จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ติดตามทวง หนี้ความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระคืนเงินกู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

อัจฉรา ยาชะวันนา (2555) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขต อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน วัตถุประสงค์ในการศึกษา 4 ประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไป การกู้ยืม และการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ประการที่สอง เพื่อศึกษาทัศนคติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้ยืมเงินที่มีต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประการที่สาม เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ประการที่สี่ เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ผลการศึกษาทัศนคติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินที่มีต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการในภาพรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับสูง

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในเขตอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ คณะกรรมการมีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมากและมากที่สุด เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด โดยทำให้มีโอกาสสามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.09 รองลงมา ได้แก่ ผลผลิตตรงกับความต้องการของตลาด และจำนวนเงินกู้จากกองทุนหมู่บ้านไม่เกิน 10,000 บาท โดยปัจจัยทั้งสองมีผลต่อโอกาสที่สมาชิกจะสามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดเพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 14-17 ส่วนผลผลิตที่สามารถให้ผลตอบแทนภายในระยะเวลาอันสั้นอายุไม่เกิน 45 ปี รายได้ของทั้งครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป มีความเข้าใจว่าเงินกองทุนหมู่บ้านไม่ใช่เงินสงเคราะห์และหากมีการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์จะมีจำนวนเงินหมุนเวียนในกองทุนเพิ่มมากขึ้น และระยะเวลาในการประกอบอาชีพระหว่าง 21-30 ปี โดยปัจจัยทั้งห้ามีผลต่อโอกาสที่สมาชิกจะสามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตรงตามกำหนดเพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 3-8 ในขณะที่การมีขนาดที่ดินที่ถือครองมากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป จะมีโอกาสที่จะสามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตรงตามกำหนดเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.76 ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านด้านคณะกรรมการและด้านการกู้ยืมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่าไม่มีปัญหาทั้งด้านคณะกรรมการและด้านการกู้ยืม

ธัชกร ยมะคุปต์ (2556) ได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติกลาง หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เลย จำกัด อำเภอปากชม จังหวัดเลยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติกลาง หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เลย จำกัด อำเภอปากชม จังหวัดเลย และเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติกลาง หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เลย จำกัด อำเภอปากชม จังหวัดเลย ผลการศึกษพบว่าปัญหาและอุปสรรคการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติกลาง หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เลย จำกัด ในภาพรวมระดับมากโดยพบระดับมากที่สุดด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ลำดับที่สอง ด้านการบริหารจัดการเงินให้กู้ยืมด้านสมาชิกใน ลำดับที่สาม และลำดับสุดท้ายระดับปานกลาง ด้านเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผลการเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติกลาง หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เลย จำกัด

เบญจวรรณ ปัญญาเสาร์ (2556) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของลูกค้าในการชำระหนี้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของ บริษัท จำกัด ธนาคารกรุงไทยในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระคืนเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพบว่าปัจจัยการไม่ได้รับติดตามหนี้จากธนาคารรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ผู้กู้ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดส่วนปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการชำระคืนเงินคืนพบว่าเกิดจากผู้กู้ยืมเงินนั่นเองการศึกษาความสัมพันธ์ข้อมูลทั่วไปที่มีผลต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระคืนเงินคืนโดยการทดสอบไค์สแควร์พบว่าการไม่ได้รับติดตามหนี้จากธนาคารและภาระหนี้สินมาก มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน

รายได้ ภาระหนี้ จำนวนผู้พึ่งพิง และรายจ่าย ส่วนรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายและนโยบายของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลยกเว้นระดับการศึกษาและอาชีพพฤติกรรมการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาผู้ปกครองไม่มีเงินทุนสำหรับเรียนต่อชำระเงินคืนของกลุ่มตัวอย่างจะชำระเงินสดที่เคาน์เตอร์ของธนาคารกรุงไทยและจะชำระภายในวันที่ 5 กรกฎาคมของทุกปี แต่จะชำระเพียงบางส่วนส่วนความเข้าใจในการชำระเงินคืนเข้าใจว่าเงินกู้ยืมเป็นเงินงบประมาณแผ่นดินต้องชำระเมื่อเรียนจบซึ่งเป็นความเข้าใจที่ผิดเพราะกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินให้กู้ยืมของรัฐบาลต้องชำระคืนเมื่อเรียนจบการศึกษา

พรรณราย บุญเฉลิม (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระคืนหนี้เงินกู้สินเชื่อบุคคลขนาดย่อมของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในจังหวัดลำปาง วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระคืนหนี้เงินกู้สินเชื่อบุคคลขนาดย่อมและปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนหนี้เงินกู้สินเชื่อบุคคลขนาดย่อมผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ถูกค่าให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกคือปัจจัยที่เกิดจากลูกหนี้ ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่ายภาระหนี้และสภาพคล่องของธุรกิจอันดับสองคือปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจจำนวนคู่แข่งทางการค้าราคาสินค้าอุปโภคบริโภคและราคาน้ำมันอันดับสามคือปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร ได้แก่ จำนวนเงินผ่อนชำระในแต่ละงวดระยะเวลาผ่อนชำระและวงเงินอนุมัติ

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการชำระคืนหนี้เงินกู้สินเชื่อบุคคลขนาดย่อมของผู้ประกอบการมีทั้งปัจจัยที่เกิดจากลูกหนี้ธนาคารและสภาพแวดล้อมโดยปัญหาที่สำคัญของผู้ประกอบการ ได้แก่ ขาดทุนจากการประกอบการสภาพเศรษฐกิจไม่ดีค่าใช้จ่ายในครอบครัวและธุรกิจสูงขึ้นจำนวนเงินผ่อนชำระในแต่ละงวดสูงเกินไปและใช้เงินกู้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ในการกู้ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่เกิดจากลูกหนี้ปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่เกิดจากธนาคารล้วนเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญและเป็นอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อชำระคืนหนี้เงินกู้สินเชื่อบุคคลขนาดย่อมดังนั้นธนาคารควรให้ความสำคัญในการพิจารณาสินเชื่อทั้ง 3 ปัจจัยโดยเฉพาะปัจจัยที่เกิดจากลูกหนี้ ได้แก่ ข้อมูลทางการเงินทั้งในด้านรายได้ค่าใช้จ่ายภาระหนี้และสภาพคล่องของธุรกิจ รัตติยาเทียนไชย (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระสินเชื่อของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรใน จังหวัดกาฬสินธุ์วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระสินเชื่อของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์วัตถุประสงค์ 4 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ 2) ศึกษาความสามารถในการชำระสินเชื่อของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตรของเกษตรกรลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ 4) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสามารถความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตรของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระสินเชื่อของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระสินเชื่อ ณ สำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % ได้แก่ รายได้

เกษตรกรต่อปีที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้แก่ จำนวนบุตรที่ต้องส่งค่าเล่าเรียนในปัจจุบันระยะเวลา
 ที่ทำสัญญาและที่ระดับความเชื่อมั่น 90 % ได้แก่ จำนวนประกอบอาชีพจำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

มิราเคล (Miracle, 1993) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบสินเชื่อเกษตรกรของเกษตรกรรายเล็กในท้องถิ่นที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน พบว่า เกษตรกรในกลุ่มลาตินอเมริกานั้น การชำระหนี้เงินกู้ของผู้ถือครองที่ดินขนาดใหญ่จะดีกว่าผู้ถือครองที่ดินขนาดเล็ก ในขณะที่ประเทศเนปาลนั้นการชำระหนี้ของผู้ถือครองที่ดินขนาดเล็กจะมีอัตราการชำระหนี้ดีกว่าผู้ถือครองที่ดินขนาดใหญ่ แต่ก็มีผู้ถือครองที่ดินขนาดใหญ่ในบางประเทศ เช่น โคลัมเบีย คอสตาริกา เอธิโอเปีย และศรีลังกา เป็นต้นที่มีปัญหาการชำระหนี้

ซาสรี (Saari, 1993) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรายย่อยในประเทศมาเลเซีย ด้วยวิธี Ordinary Square และใช้แบบจำลอง Multiple Liner Regression โดยแบ่งตามขนาดของฟาร์ม และชนิดพืช พบว่ารายได้จากการเกษตรและรายได้นอกการเกษตรเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ ส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคต่อคนและการติดตามดูแลการใช้เงินกู้ เป็นปัจจัยที่มีผลในทิศทางตรงข้ามกับการชำระหนี้ โดยที่ขนาดฟาร์ม ระดับการศึกษาและทรัพย์สินทั้งหมด ไม่มีนัยสำคัญต่อการชำระหนี้เงินกู้

พอลล่า ลอปส์ (Paula Lopes, 2001) ได้ทำการศึกษาหนี้บัตรเครดิตและการเริ่มต้นของวงจรชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้รูปแบบพารามิเตอร์ของวงจรชีวิตการบริโภคและสร้างแบบจำลองการคาดการณ์ที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ โดยใช้แบบจำลองพารามิเตอร์ที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคลล้มละลายและการวิเคราะห์ความไวของแบบจำลอง รูปแบบที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยในด้านเวลาและการตั้งค่าพารามิเตอร์ กระบวนการรายได้แรงงานข้อจำกัดของการยืมและประวัติของสินเชื่อ อัตราดอกเบี้ยและปัญหาของการเพิ่มประสิทธิภาพของครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า 1) การถูกตรึงตราทางสังคม 2) ระดับการศึกษาที่มีผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการผิดสัญญาชำระหนี้ 3) การตอบสนองของอัตราดอกเบี้ยเริ่มต้นตามแบบจำลองถูกกำหนดโดยลักษณะความไม่แน่นอนของรายได้ของแรงงาน (ชั่วคราวและถาวร)

วิลเลียมส์, ไมเคิลโอเลย์ยิวโลา (Williams, Michael Olayiwola, 2007) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของหนี้เสียและความเสี่ยงด้านสินเชื่อในการบริหารจัดการในอุตสาหกรรมธนาคารของประเทศไอแลนด์ กรณีศึกษาสหธนาคารไอริช มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบนโยบายของสินเชื่อและระบุผลกระทบของหนี้เสียในการจัดการปล่อยสินเชื่อของธนาคารและศึกษาผลการจัดการเกี่ยวกับปัญหาความเสี่ยง เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของมาตรการก่อนปล่อยสินเชื่อของธนาคาร ผลการศึกษาพบว่า มีการดำเนินงานที่ทำให้เกิดหนี้เสีย ในภาคธนาคารแม้จะมีมาตรการจากรัฐบาลช่วยเหลือในด้านการควบคุมก็ตาม นอกจากนี้ยังพบสาเหตุของหนี้เสีย คือเริ่มตั้งแต่มีการบริหารจัดการหนี้ที่มีคุณภาพที่ไม่ดี มีการจัดทำเอกสารการกู้ยืมที่ไม่ดีเพียงพอและขาดการติดตามและตรวจสอบหลังการเบิกจ่าย นอกจากนี้ยังมีการบันทึกบัญชีที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับลูกค้ำ

โรมัส เบคเกอร์ และโรซ่า ซาบาณี (Thomas Becker & Raza Shabani, 2009) ได้ทำการศึกษาหนี้ค้างชำระของครัวเรือน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลกระทบของหนี้การถือครองหลักทรัพย์สินในครัวเรือน และเสนอรูปแบบอย่างง่ายเพื่อเป็นทางเลือกของครัวเรือนในการชำระหนี้ค้าง

รวมทั้งตระหนักถึงความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนโดยการสำรวจผู้บริโภคในครัวเรือนประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 1985-2008 ที่เน้นหลักสินทรัพย์ที่ใช้ในครัวเรือน การตรวจสอบหนี้สินเชื่อ การตัดสินใจลงทุนตลอดชีวิต ผลการศึกษาพบว่า ได้ทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนที่ก่อให้เกิดหนี้ครัวเรือน มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและการใช้ทุนของครัวเรือนในการลงทุนที่มีการกระตุ้นจากครัวเรือนเอง ซึ่งสองทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการเพิ่มขึ้นของครัวเรือนที่มีหนี้จำนองและการลดลงของอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย สำหรับการวิเคราะห์การคาดการณ์ของผู้ศึกษาสามารถคาดการณ์ได้น้อยสำหรับผลกระทบของการลงทุนของครัวเรือนและความสัมพันธ์ของความต้องสินทรัพย์ ประการแรก ความต้องสินทรัพย์ถูกทำนายด้วยความต้องการเพิ่มขึ้นในหมู่ครัวเรือน ประการที่สองคือ เกิดจากความวุ่นวายในตลาดสินเชื่อและการทบทวนนโยบายของรัฐในการส่งเสริมธุรกิจของครัวเรือน ซึ่งมีแนวโน้มที่จะส่งผลให้มีการขยายสัญญาสินเชื่อให้น้อยลง ประการที่สาม คือ หากครัวเรือนมีการเปลี่ยนแปลงความคาดหวังกลับมาถือหุ้น และการรับรู้ความเสี่ยงของสินทรัพย์ตามที่เสนอซึ่งลดลงกว่าที่คาดไว้ครัวเรือนจะกลับมาชำระหนี้ซึ่งอาจกลายเป็นสิ่งที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

จากการได้ศึกษาทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นสามารถสรุป ตัวแปรที่สำคัญของการทำวิจัย ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา						
	ปัจจัยภายนอก				ปัจจัยภายใน		
	สภาพเศรษฐกิจ	ภัยธรรมชาติ	เงินกู้จาก ธ.ก.ส.	การกู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่น	รายได้ของครอบครัว	ค่าใช้จ่ายของครอบครัว	การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์
ทศพร จาดฤทธิ (2554)			✓	✓	✓	✓	✓
วรพงศ์ อาดำ (2554)	✓	✓		✓	✓	✓	✓
ศิวตา เตชะเนตร (2554)	✓	✓			✓	✓	✓
ประชัน แสนโช (2555)	✓	✓	✓				✓
สมฤทัย บัวกิ่ง (2555)		✓	✓		✓	✓	✓
อัจฉรา ยาชะวันนา (2555)	✓		✓	✓	✓		✓
ธัชกร ยมะคุปต์ (2556)		✓	✓	✓	✓	✓	✓
เบญจวรรณ ปัญญาเสาร์ (2556)	✓				✓	✓	✓
พรรณราย บุญเฉลิม (2556)		✓	✓	✓	✓	✓	✓
รัตติยา เทียนไชย (2556)	✓		✓	✓	✓		✓
รวม	6	6	7	6	9	7	10

สรุปทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สาเหตุของการค้างชำระหนี้ขึ้นเกิดจากสาเหตุ ปัจจัยภายนอกและภายใน ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และเข้าใจในการนำทฤษฎีและเครื่องมือต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ในครั้งนี้

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรกรุกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษาจากเกษตรกรรกรุกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีลูกค้ามาขอรับบริการสินเชื่อทั้งหมด 3,330 คนต่อปี เป็นลูกค้าที่ชำระได้ทั้งหมด 1,719 คน ลูกค้าที่ชำระหนี้ได้บางส่วน 754 คน และลูกค้าที่ชำระหนี้ไม่ได้ จำนวน 857 คน (ระบบสารสนเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ณ 31 มีนาคม 2558)

2) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรรกรุกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 357 คน โดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967 อ้างถึงใน สิทธิธีร์ ธีรสรณ์, 2551) จากสูตรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ดังนี้

		สูตร		$\frac{N}{1 + N(e)^2}$
เมื่อ	n	แทน		ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน		จำนวนประชากรที่ศึกษา
	e	แทน		ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างกำหนดเป็น 0.05
แทนค่า	n			$\frac{3,330}{1 + 3,330(0.05)^2}$
	N			= 356.91

จากการคำนวณ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 356.91 ตัวอย่าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนแบบสอบถามจาก เกษตรกรลูกค้าของธนาคาร เป็นจำนวน 357 คน

3) วิธีสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยสามารถแบ่งเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งประชากรตามสัดส่วนของลูกค้า ธ.ก.ส. ในแต่ละประเภท คือ ลูกค้าที่ชำระได้ทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่าง 184 คน ลูกค้าที่ชำระหนี้ได้บางส่วน ได้กลุ่มตัวอย่าง 81 คน และ ลูกค้าที่ชำระหนี้ไม่ได้ ได้กลุ่มตัวอย่าง 92 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ลูกค้า ธ.ก.ส.	จำนวนประชากร	วิธีคิดสัดส่วน (%)	กลุ่มตัวอย่าง
1	ลูกค้าที่ชำระได้ทั้งหมด	1,719	51	184
2	ลูกค้าที่ชำระหนี้ได้บางส่วน	754	23	81
3	ลูกค้าที่ชำระหนี้ไม่ได้	857	26	92
รวม		3,330	100	357

$$\text{กลุ่มตัวอย่างประชากรผู้รับบริการสินเชื่อ} = \frac{357 \times \text{จำนวนเกษตรกรลูกค้าของธนาคาร}}{3,330}$$

ขั้นตอนที่ 2 เลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) จากผู้มาขอรับบริการสินเชื่อ คือ ลูกค้าที่ชำระได้ทั้งหมด ลูกค้าที่ชำระหนี้ได้บางส่วน และลูกค้าที่ชำระหนี้ไม่ได้ โดยไม่เก็บซ้ำกับผู้ที่ตอบแบบสอบถามแล้วจนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนทั้งสิ้น 357 คน

3.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์

สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้จัดการธนาคาร 1 คน เจ้าหน้าที่ธนาคาร 2 คน และเกษตรกรลูกค้าของธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

3.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

1) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ด้านสภาพเศรษฐกิจ ด้านภัยธรรมชาติ ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. และด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น

2) ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ด้านรายได้ของครอบครัว ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัวและด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์

3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคาร ธ.ก.ส.

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือแบบสอบถามลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ด้านสภาพเศรษฐกิจ ด้านภัยธรรมชาติ ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น และปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ด้านรายได้ของครอบครัว ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว และด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร ลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

แบบสอบถามในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามตามมาตราประเมินแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) มีระดับการตอบ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน	ระดับความสำคัญ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

การแปลความหมายแบบสอบถามในส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน และส่วนที่ 3 พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี วิเคราะห์จากข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่น ๆ, 2541) กำหนด ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ระดับค่าเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{แทนค่า} &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ผลการแบ่งคะแนนเพื่อแปลความหมายตามค่าเฉลี่ย คือ

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็นปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน/พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้
4.21-5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.41-4.20	เห็นด้วยมาก
2.61-3.40	เห็นด้วยปานกลาง
1.81-2.60	เห็นด้วยน้อย
1.00-1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

3.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.4.1 ศึกษาข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้องทั้งแนวคิด หลักการ วิธีการเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม

3.4.2 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. และแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น แล้วนำแบบสอบถามให้กรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเนื้อหา และพิจารณาหาจุดบกพร่อง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์และเที่ยงตรงมากขึ้น

3.4.3 การหาความเที่ยงตรง (Validity) ได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความพ้อง (Index of Concurrence) ได้ค่าดัชนีความพ้องของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 โดยการแปลความหมายของคะแนนการตรวจสอบ ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความหรือข้อความนั้นใช้ได้แล้ว
 - 0 เมื่อไม่แน่ใจ
 - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นหรือข้อความนั้นไม่ตรงเนื้อหา
- โดยสูตรที่ใช้ในการคำนวณ มีดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยที่ R = ผลรวมของผลการประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันและให้ผลการประเมินเป็น +1

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด โดยเลือกข้อความที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมาใช้ ส่วนข้อความที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้ของผู้ทรงคุณวุฒิ

ค่าดัชนีความสอดคล้องปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีผลพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้

ปัจจัยภายนอกด้านสภาพเศรษฐกิจ = 0.92

ด้านภัยธรรมชาติ = 0.92

ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส.	=	0.92
ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น	=	0.84
ปัจจัยภายในด้านรายได้ของครอบครัว	=	0.84
ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว	=	0.92
ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	=	0.92
ภาพรวม	=	0.90
พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้เกษตรกร ลูกค้ำ ธ.ก.ส.	=	0.96
ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ	=	0.93

3.4.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปทดลอง (Try Out) กับลูกค้ำของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cranach, 1970 อ้างถึงใน กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 ความเชื่อมั่นของแต่ละด้านมี ดังนี้

ปัจจัยภายนอกด้านสภาพเศรษฐกิจ	=	0.86
ด้านภัยธรรมชาติ	=	0.83
ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส.	=	0.82
ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น	=	0.85
ปัจจัยภายในด้านรายได้ของครอบครัว	=	0.85
ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว	=	0.83
ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	=	0.82
ภาพรวม	=	0.81
พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้เกษตรกร ลูกค้ำ ธ.ก.ส.	=	0.87
ค่าความเชื่อมั่นโดยรวม	=	0.89

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามลำดับ ดังนี้

3.5.1 แจกแบบสอบถามให้แก่เกษตรกรลูกค้ำของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

3.5.2 ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับ ผู้จัดการธนาคาร เจ้าหน้าที่ธนาคารและเกษตรกรลูกค้ำของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

3.5.3 ผู้วิจัยได้จัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความเรียบร้อย และความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามอีกครั้ง พบว่าแบบถามสมบูรณ์ทั้งหมด จึงได้นำไปดำเนินการจัดทำวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอค่าสถิติต่าง ๆ ตามขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้รับกลับคืนมาและให้หมายเลขในแบบสอบถาม

3.6.2 จัดทำรหัสแบบสอบถามตามที่กำหนดในตารางแจกแจงความถี่

3.6.3 ทำการกรอกข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.6.4 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดจากการกรอกข้อมูล

3.6.5 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาครั้งนี้

3.7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1) ค่าความถี่และร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายความถี่และร้อยละของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลเกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายในและข้อมูลในส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

3.7.2 สถิติใช้ทดสอบสมมติฐาน

1) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนเป็นการขยายของการวิเคราะห์อย่างง่าย เป็นเครื่องมือในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวแปร (X_1, X_2, \dots, X_n) กับตัวแปรตาม Y ทั้งนี้เพื่อให้การวิเคราะห์ การประมาณค่า หรือการพยากรณ์มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ความถดถอยเชิงพหุคูณข้อมูลประกอบด้วยค่าสังเกต n ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลของตัวแปรตาม Y และข้อมูลของตัวแปรอิสระ X_1, X_2, \dots, X_n

จากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเราสามารถเขียนความสัมพันธ์ของตัวแปรให้อยู่ในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน ดังนี้

$$Y = a_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 \dots \dots \dots b_nX_n + e$$

โดยที่ Y คือ ตัวแปรตาม

X_1, X_2, \dots, X_n คือ ตัวแปรอิสระ

b_1, b_2, \dots, b_n คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอย

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล ซึ่งจะใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสมการโดยวิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบลำดับขั้น (Stepwise Selection) เพราะเป็นวิธีที่มีการผสมผสานระหว่างวิธีการเลือกแบบก้าวหน้า (Forward Selection) กับวิธีการเลือกแบบถดถอยหลัง (Backward Selection) คือ เลือกตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุด เข้ามาก่อนหลังจากนั้นทำการคัดเลือกตัวแปรตัวที่ 2 เข้าสมการและใช้เทคนิค Backward ในการคัดเลือกกว่าควรตัดสมการตัวใดบ้างที่อยู่ในสมการออกจากสมการโดยการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยกันเองในสมการถดถอย จะทำแบบนี้ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งไม่สามารถเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการและตัดตัวแปรใดออกจากสมการได้ จึงจะถือว่าได้สมการถดถอยที่เหมาะสม (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2552)

3.7.3 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ใช้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกใน ส่วนที่ 4 มาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปผล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยจึงขอแนะนำเสนอและอภิปรายผลการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS และการสัมภาษณ์เชิงลึกได้ผลของการวิเคราะห์โดยแบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ และการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับ ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้
- 4.4 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการส่งชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.
- 4.5 ผลการทดสอบสมมติฐาน
- 4.6 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของสมการถดถอยแต่ละค่าที่อยู่ในสมการ
F	แทน	อัตราส่วนค่า F ที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)
R ²	แทน	ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Regression Coefficients)
Beta	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Coefficients)
SEE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย (Standardized Error of the Estimate)
Constant (a)	แทน	ค่าคงที่
Sig.	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นคำร้อยละ

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	171	47.90
ชาย	186	52.10
รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 52.10 และเพศหญิง มีจำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 47.90

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	48	13.40
30 -35 ปี	53	14.80
36-40 ปี	74	20.70
41 ปีขึ้นไป	182	51.00
รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 รองลงมาคือ อายุ 36-40 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70 อายุ 30-35 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 14.80 และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	104	29.13
มัธยมศึกษา	127	35.57
ปริญญาตรี	96	26.89
สูงกว่าปริญญาตรี	30	8.40
รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 35.57 รองลงมา คือ

ประถมศึกษา จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.13 ปริญญาตรี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 26.89 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน

ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน	จำนวน	ร้อยละ
1-2 คน	36	10.08
3-4 คน	237	66.39
5-6 คน	68	19.05
มากกว่า 6 คน	16	4.48
รวม	357	100.00

จากตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน พบว่า ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน 3-4 คนจำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 66.39 รองลงมาคือสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน 5-6 คน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 19.05 สมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน 1-2 คน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.08 และสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ร่วมกันมากกว่า 6 คน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.48 ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานีโดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านสภาพเศรษฐกิจ

ปัจจัยภายนอก ด้านสภาพเศรษฐกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ราคาค่าเช่าที่เมล็ดพันธุ์ค่าจ้างสูงขึ้น ฯลฯ ส่งผลต่อการชำระหนี้	3.88	1.11	มาก
2. ค่าครองชีพโดยทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้	3.67	1.09	มาก
3. มีผู้ทำการเกษตรเหมือนกันหลายรายเพิ่มมากขึ้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้	3.51	1.13	มาก
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่สูงขึ้นส่งผลต่อการชำระหนี้	3.82	1.09	มาก
โดยรวม	3.72	0.87	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรลูกค้า ธ.ก.ส. อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ราคาค่าเช่าที่ เมล็ดพันธุ์ ค่าจ้าง สูงขึ้น ฯลฯ ส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 1.11) รองลงมาคือ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่สูงขึ้นส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 1.09) ค่าครองชีพโดยทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.09) และมีผู้ทำการเกษตรเหมือนกันหลายรายเพิ่มมากขึ้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 1.13)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านภัยธรรมชาติ

ปัจจัยภายนอก ด้านภัยธรรมชาติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. พื้นที่ทำการผลิตสินค้าเกษตรเกิดภาวะน้ำท่วมส่งผลต่อการชำระหนี้	4.03	0.95	มาก
2. พื้นที่ทำการผลิตสินค้าเกษตรเกิดภาวะโรคแมลงระบาดส่งผลต่อการชำระหนี้	4.07	0.94	มาก
3. พื้นที่ทำการเกษตรเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงหรือไม่มีฝนตามฤดูกาลส่งผลต่อการชำระหนี้	3.78	1.08	มาก
4. พื้นที่การเกษตรเกิดภาวะแห้งแล้งส่งผลต่อการชำระหนี้	3.94	0.93	มาก
โดยรวม	3.96	0.81	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัจจัยด้านภัยธรรมชาติที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรลูกค้า ธ.ก.ส. อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือพื้นที่ทำการผลิตสินค้าเกษตรเกิดภาวะโรคแมลงระบาดส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.94) รองลงมา คือ พื้นที่ทำการผลิตสินค้าเกษตรเกิดภาวะน้ำท่วมส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.95) พื้นที่การเกษตรเกิดภาวะแห้งแล้งส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.93) และพื้นที่ทำการเกษตรเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงหรือไม่มีฝนตามฤดูกาลส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 1.08)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส.

ปัจจัยภายนอก ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส.	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การเปลี่ยนแปลงของดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงขึ้นส่งผลต่อการชำระหนี้	3.94	0.93	มาก
2. ระยะเวลาในการชำระหนี้เงินกู้สั้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้	3.58	0.99	มาก
3. วงเงินที่ได้รับอนุมัติจากธนาคารสูง ส่งผลต่อการชำระหนี้	3.65	0.94	มาก
4. การแจ้งเตือนให้ลูกค้าชำระหนี้จากธนาคารล่าช้าส่งผลต่อการชำระหนี้	3.51	1.19	มาก
โดยรวม	3.55	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัจจัยด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. ที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือการเปลี่ยนแปลงของดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงขึ้นส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.93) รองลงมา คือ วงเงินที่ได้รับอนุมัติจากธนาคารสูง ส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.94) ระยะเวลาในการชำระหนี้เงินกู้สั้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.99) และการแจ้งเตือนให้ลูกค้าชำระหนี้จากธนาคารล่าช้าส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 1.19) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น

ปัจจัยภายนอก ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีภาระหนี้สินจากแหล่งเงินกู้อื่นมากกว่าหนี้ที่มีกับ ธ.ก.ส. ส่งผลต่อการชำระหนี้	3.51	0.97	มาก
2. อัตราดอกเบี้ยจากแหล่งเงินกู้อื่นสูงขึ้นจะส่งผลต่อการชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.	3.51	0.93	มาก
3. เงินงวดผ่อนชำระต่อเดือนของแหล่งเงินกู้อื่นสูงส่งผลต่อการชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.	3.37	0.98	ปานกลาง
4. เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการชำระหนี้ของแหล่งเงินกู้อื่น จะส่งผลต่อการชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.	3.54	0.92	มาก
โดยรวม	3.48	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่นที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการชำระหนี้ของแหล่งเงินกู้อื่นจะส่งผล

ต่อการชำระหนี้ของ ธ.ก.ส. ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.92) รองลงมา คืออัตราดอกเบี้ยจากแหล่งเงินกู้อื่นสูงขึ้น จะส่งผลต่อการชำระหนี้ของ ธ.ก.ส. ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.93) มีภาระหนี้สินจากแหล่งเงินกู้อื่นมากกว่าหนี้ที่มีกับ ธ.ก.ส. ส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.97) และเงินงวดผ่อนชำระต่อเดือนของแหล่งเงินกู้อื่นสูงส่งผลต่อการชำระหนี้ของ ธ.ก.ส. ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.98) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านรายได้ของครอบครัว

ปัจจัยภายนอก ด้านรายได้ของครอบครัว	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีรายได้ไม่สม่ำเสมอจากการขายสินค้าเกษตรส่งผลต่อการชำระหนี้	4.08	0.94	มาก
2. ไม่มีรายได้พิเศษนอกเหนือจากการทำเกษตรส่งผลต่อการชำระหนี้	4.06	0.89	มาก
3. รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการเกษตรที่สูงขึ้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้	3.94	0.89	มาก
4. รายได้ลดลงเกิดจากปัญหาครอบครัวจึงส่งผลต่อการชำระหนี้	3.48	1.13	มาก
โดยรวม	3.89	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัจจัยด้านที่รายได้ของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือมีรายได้ไม่สม่ำเสมอจากการขายสินค้าเกษตรส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.94) รองลงมา คือ ไม่มีรายได้พิเศษนอกเหนือจากการทำเกษตรส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.89) รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการเกษตรที่สูงขึ้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.89) และรายได้ลดลงเกิดจากปัญหาครอบครัวจึงส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 1.13) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว

ปัจจัยภายนอก ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินเกิดขึ้น เช่น ค่ารักษาพยาบาล ส่งผลต่อการชำระหนี้	3.25	0.99	ปานกลาง
2. มีค่าใช้จ่ายสูงเนื่องจากสินค้าอุปโภค บริโภคมีราคาแพงจึงส่งผลต่อการชำระหนี้	3.72	1.00	มาก
3. ค่าศึกษาเล่าเรียนของบุตรเพิ่มขึ้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้	3.67	1.05	มาก
4. มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นนอกเหนือค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น ผ่อนรถ เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ส่งผลต่อการชำระหนี้	3.73	0.97	มาก
โดยรวม	3.59	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรลูกค้า ธ.ก.ส. อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นนอกเหนือค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น ผ่อนรถ เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.97) รองลงมา คือมีค่าใช้จ่ายสูงเนื่องจากสินค้าอุปโภค บริโภคมีราคาแพงจึงส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.00) ค่าศึกษาเล่าเรียนของบุตรเพิ่มขึ้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.05) และมีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินเกิดขึ้น เช่น ค่ารักษาพยาบาล ส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.99) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์

ปัจจัยภายนอก ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านนำเงินกู้อะไรไปลงทุนทำธุรกิจอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้กับ ธ.ก.ส. จึงส่งผลต่อการชำระหนี้	3.43	0.99	มาก
2. ท่านนำเงินกู้ที่ได้มา ไปชำระหนี้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น จึงส่งผลต่อการชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.	3.24	0.95	ปานกลาง
3. ท่านใช้เงินกู้ที่ได้มาไปซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยตามสมัยนิยม เช่น โทรศัพท์ มอเตอร์ไซด์ รถยนต์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการต่อยอดธุรกิจเพื่อการเกษตร	3.10	0.91	ปานกลาง
4. ท่านปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่ให้ไว้กับ ธ.ก.ส. อย่างเคร่งครัด	2.91	0.99	ปานกลาง
โดยรวม	3.17	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ปัจจัยด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17, S.D. = 0.70$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือท่านนำเงินกู้อะไรไปลงทุนทำธุรกิจอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้กับ ธ.ก.ส. จึงส่งผลต่อการชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.43, S.D. = 0.99$) รองลงมาคือ ท่านนำเงินกู้ที่ได้มาไปชำระหนี้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้ของ ธ.ก.ส. ($\bar{X} = 3.24, S.D. = 0.95$) ท่านใช้เงินกู้ที่ได้มาไปซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยตามสมัยนิยม เช่น โทรศัพท์ มอเตอร์ไซด์ รถยนต์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการต่อยอดธุรกิจเพื่อการเกษตร ($\bar{X} = 3.10, S.D. = 0.91$) และท่านปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่ให้ไว้กับ ธ.ก.ส. อย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 2.91, S.D. = 0.99$)

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. ด้านรวม

ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ด้านรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านสภาพเศรษฐกิจ	3.72	0.87	มาก
ด้านภัยธรรมชาติ	3.96	0.81	มาก
ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส.	3.55	0.59	มาก
ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น	3.48	0.74	มาก
ด้านรายได้ของครอบครัว	3.89	0.66	มาก
ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว	3.59	0.67	มาก
ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	3.17	0.70	ปานกลาง
โดยรวม	3.62	0.45	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ปัจจัยด้านรวมที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62, S.D. = 0.45$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือด้านภัยธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.96, S.D. = 0.81$) รองลงมา คือ ด้านรายได้ของครอบครัว ($\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.66$) ด้านสภาพเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.72, S.D. = 0.87$) ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว ($\bar{X} = 3.59, S.D. = 0.67$) ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. ($\bar{X} = 3.55, S.D. = 0.59$) ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น ($\bar{X} = 3.48, S.D. = 0.74$) และด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 3.17, S.D. = 0.70$) ตามลำดับ

4.4 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการส่งชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์พฤติกรรมการส่งชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมกรรมการส่งชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

พฤติกรรมกรรมการส่งชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส.	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ชำระหนี้เงินกู้ทันทีเมื่อมีรายได้จากการขายสินค้าเกษตร	3.88	0.99	มาก
2. การชำระหนี้เงินกู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยมีต้องได้รับการเตือนจากธนาคาร	3.87	0.94	มาก
3.ชำระหนี้เงินกู้สัญญาเดิมให้เสร็จสิ้นก่อนจึงจะชำระหนี้เงินกู้สัญญาใหม่	4.01	0.89	มาก
4. เลือกชำระหนี้เงินกู้จาก ธ.ก.ส. ก่อนที่จะนำไปชำระหนี้จากแหล่งเงินกู้อื่น	3.85	0.96	มาก
5. ชำระเงินนี้กู้ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อรักษาเครดิตทางการเงิน	3.98	0.84	มาก
6. ติดต่อธนาคารทันทีเมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้	4.01	0.98	มาก
7. มีการชำระหนี้คืนแก่ธนาคารครบตามกำหนดระยะเวลาตามจำนวนเงินที่ระบุในสัญญาเงินกู้	3.94	0.95	มาก
8. ชำระหนี้คืนเงินแก่ธนาคารก่อนเวลาครบกำหนดชำระหนี้	3.66	1.03	มาก
โดยรวม	3.90	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ชำระหนี้เงินกู้สัญญาเดิมให้เสร็จสิ้นก่อนจึงจะชำระหนี้เงินกู้สัญญาใหม่ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.89) รองลงมา คือ ติดต่อธนาคารทันทีเมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.98) ชำระเงินนี้กู้ตามระยะเวลาที่กำหนดเพื่อรักษาเครดิตทางการเงิน ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.84) มีการชำระหนี้คืนแก่ธนาคารครบตามกำหนดระยะเวลาตามจำนวนเงินที่ระบุในสัญญาเงินกู้ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.95) ชำระหนี้เงินกู้ทันทีเมื่อมีรายได้จากการขายสินค้าเกษตร ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.99) การชำระหนี้เงินกู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยมีต้องได้รับการเตือนจากธนาคาร ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.94) เลือกชำระหนี้เงินกู้จาก ธ.ก.ส. ก่อนที่จะนำไปชำระหนี้จากแหล่งเงินกู้อื่น ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.96) ชำระหนี้คืนเงินแก่ธนาคารก่อนเวลาครบกำหนดชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 1.03) ตามลำดับ

4.5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ได้ทำการแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอนด้วยกัน คือ ตอนที่ 1 ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในโดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson-Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งจะทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สมการที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

$$Y = a_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + \dots + b_nX_n + e$$

โดยที่	Y	คือ	พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคาร ธ.ก.ส.
	X ₁	คือ	ด้านสภาพเศรษฐกิจ
	X ₂	คือ	ด้านภัยธรรมชาติ
	X ₃	คือ	ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส.
	X ₄	คือ	ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น
	X ₅	คือ	ด้านรายได้ของครอบครัว
	X ₆	คือ	ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว
	X ₇	คือ	ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์
	b ₁ , b ₂ ,...,b _n	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอย
	e	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อน

ตอนที่ 1 การหาค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Comment Correlation Coefficient) เป็นวิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ได้ต้องมีลักษณะคือ ต้องเป็นข้อมูลในมาตราอัตราภาคหรืออัตราส่วน (Interval or Ratio Scale)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่าง ได้แก่ ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ด้านสภาพเศรษฐกิจ ด้านภัยธรรมชาติ ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. และด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่นและปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ด้านรายได้ของครอบครัว ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัวและด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์กับพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ทีละคู่ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ตามเกณฑ์ของ กัลยา วาณิชย์ปัญญา (2550)

ค่า r = 0.81 ขึ้นไป	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ในระดับสูงหรือสูงมาก
ค่า r = 0.61-0.80	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง
ค่า r = 0.41-0.60	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
ค่า r = 0.21-0.40	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
ค่า r = ต่ำกว่า 0.20	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก

ตารางที่ 4.14 ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

	พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ (Y)	สภาพเศรษฐกิจ (X ₁)	ภัยธรรมชาติ (X ₂)	เงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. (X ₃)	เงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น (X ₄)	รายได้ของครอบครัว (X ₅)	ค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X ₆)	การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X ₇)
พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ (Y)	1.000	0.493*	0.521*	0.306*	-0.021	0.599*	0.359*	0.024
สภาพเศรษฐกิจ (X ₁)		1.000	0.669*	0.282*	-0.091	0.639*	0.200*	-0.161*
ภัยธรรมชาติ (X ₂)			1.000	0.510*	0.213*	0.633*	0.359*	-0.146*
เงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. (X ₃)				1.000	0.589*	0.385*	0.304*	0.326*
เงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น (X ₄)					1.000	-0.088	0.352*	0.326*
รายได้ของครอบครัว (X ₅)						1.000	0.270*	0.049
ค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X ₆)							1.000	0.440*
การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X ₇)								1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธี Pearson Product Moment Correction พบว่าปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ด้านสภาพเศรษฐกิจ ด้านภัยธรรมชาติ ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. และด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น และปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ด้านรายได้ของครอบครัว ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัวและด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์กับพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. มีค่าต่ำกว่า 0.80 ถือว่าตัวแปรทุกตัวมีความเป็นอิสระต่อกันอย่างชัดเจน

7) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในกับค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X_6) โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

7.1) การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_7) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X_6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = 0.440

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยภายนอกมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 4.15 แสดงการวิเคราะห์ ปัจจัยภายนอกมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ใช้วิธีวิเคราะห์พหุคูณแบบ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์		t	Sig.	VIF
	B	Beta			
ค่าคงที่ (Constant)	2.322		18.111	0.000*	
ด้านสภาพเศรษฐกิจ (X_1)	0.241	0.041	5.833	0.000*	1.809
ด้านภัยธรรมชาติ (X_2)	0.168	0.038	4.388	0.000*	1.809

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$R = 0.556$ $R^2 = 0.309$ $SEE = 0.470$ $F = 79.146$

จากตารางที่ 4.15 สามารถสร้างเป็นสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น โดยการเขียนสมการในครั้งนี้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของ วิธี Stepwise Multiple Regression ที่ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวที่เข้ามาในสมการจะต้องเป็นตัวแปรที่ทำให้สามารถลดความผิดพลาดในการพยากรณ์สูงสุดโดยดูจากค่าสัมประสิทธิ์ (R^2) จะต้องมีความสูงที่สุด ทั้งนี้ตัวแปรที่เลือกเข้ามาในสมการจะต้องผ่านการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าพารามิเตอร์ ณ ระดับนัยสำคัญที่ได้กำหนดไว้ ถ้าไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดอยู่ภายใต้เงื่อนไข สมการก็จะไม่เลือกตัวแปรอิสระใดเข้ามาในสมการเลย ในการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรอิสระที่ผ่านเข้ามาในสมการด้วยกัน 2 ตัวคือ ด้านสภาพเศรษฐกิจ (X_1) และ ด้านภัยธรรมชาติ (X_2) ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการตามแบบจำลองได้ ดังนี้

$$Y = 2.322 + 0.241(X_1) + 0.168(X_2) (18.111) (5.833) (4.388)$$

ค่าที่ปรากฏอยู่ในวงเล็บใต้สมการเป็นค่า t-Statistics ซึ่งทดสอบทางสถิติแล้ว จะพบว่าค่าประมาณของตัวแปรต้นทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากผลการวิเคราะห์จะพบว่า ค่า VIF ที่ได้มีค่า 1.809 ซึ่งไม่เกิน 5 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันและไม่เกิด Multicollinearity

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ b_i

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ b_i ของตัวแปรต่าง ๆ ภายใต้ง่อนไขตามวิธี Stepwise Multiple Regression

1) วิเคราะห์ค่า b ของด้านสภาพเศรษฐกิจ (X_1)

ค่าสัมประสิทธิ์ b_1 มีค่าเท่ากับ 0.241 หมายความว่า สภาพเศรษฐกิจ (X_1) มีการเปลี่ยนแปลง 1 หน่วย ส่งผลให้พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) เปลี่ยนแปลง 0.241 หน่วย คือ เมื่อสภาพเศรษฐกิจ (X_1) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะส่งผลให้ส่งผลให้พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) เพิ่มขึ้น 0.241 หน่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย สภาพเศรษฐกิจ (X_1) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบค่า t เท่ากับ 5.833 พบว่า สภาพเศรษฐกิจ (X_1) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y)

สภาพเศรษฐกิจ (X_1) มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) ไปในทิศทางเดียวกัน ในกรณีนี้ คือ ถ้าหากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรสูงขึ้น เช่น ค่าแรง ค่าปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ตลอดจนค่าเช่า ทำให้เกษตรกรบางส่วนต้องพึ่งพาหนี้สินนอกระบบ มีผลต่อการค้างชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น

2) วิเคราะห์ค่า b ของด้านภัยธรรมชาติ (X_2)

ค่าสัมประสิทธิ์ b_2 มีค่าเท่ากับ 0.168 หมายความว่า ภัยธรรมชาติ (X_2) มีการเปลี่ยนแปลง 1 หน่วย ส่งผลให้พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) เปลี่ยนแปลง 0.168 หน่วย หรือเมื่อภัยธรรมชาติ (X_2) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะส่งผลให้พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) เพิ่มขึ้น 0.168 หน่วยเช่นกันโดย ภัยธรรมชาติ (X_2) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบค่า t เท่ากับ 4.388 พบว่า ภัยธรรมชาติ (X_2) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y)

ภัยธรรมชาติ (X_2) มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) ไปในทิศทางเดียวกัน ในกรณีนี้คือ ปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น โรคระบาด น้ำท่วม ฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน และฝนแล้ง ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย และเกษตรกรไม่มีรายได้มาชำระหนี้มีผลต่อการค้างชำระหนี้สูงขึ้น

การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (β)

ตัวแปรต้นแต่ละตัวมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ไม่เท่ากัน จึงทำการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามว่าตัวแปรอิสระใดมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากกว่ากัน ซึ่งสามารถดูได้จากค่า β โดยไม่ต้องคำนึงถึงเครื่องหมายสามารถนำค่า β มาเขียนให้อยู่ในรูปสมการของคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Y = 0.041(X_1) + 0.038(X_2)$$

จากสมการจะเห็นได้ว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลกับตัวแปรตามมากที่สุดคือ ด้านสภาพเศรษฐกิจ (X_1) มีค่า β เท่ากับ 0.041 แสดงว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านภัยธรรมชาติ (X_2) ค่า β เท่ากับ 0.038 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำนาย R^2

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ R เท่ากับ 0.556 คิดเป็นอัตราร้อยละ 55.6 และในการศึกษาครั้งนี้ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย R^2 เท่ากับ 0.309 โดยค่าที่ได้มีค่าเข้าใกล้ 1 คิดเป็นร้อยละ 30.90 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ผ่านเข้ามาในสมการทั้ง 2 ตัว คือ ด้านสภาพเศรษฐกิจ (X_1) และด้านภัยธรรมชาติ (X_2) มีประสิทธิภาพในการทำนายความสัมพันธ์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 30.90 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน 0.470 ส่วนค่าสถิติ F-test มีค่าเท่ากับ 79.146 แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถใช้พยากรณ์ตัวแปรตามได้

ทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปัจจัยภายในมีผลต่อพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 4.16 แสดงการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในมีผลต่อพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ใช้วิธีวิเคราะห์พหุคูณแบบ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์		t	Sig.	VIF
	B	Beta			
ค่าคงที่ (Constant)	1.631		9.232	0.000*	
ด้านรายได้ของครอบครัว (X_5)	0.455	0.532	12.514	0.000*	1.086
ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_7)	0.224	0.267	5.653	0.000*	1.343
ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X_6)	- 0.097	- 0.119	-2.617	0.009*	1.248

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$$R = 0.642 \quad R^2 = 0.412 \quad SEE = 0.434 \quad F = 82.395$$

จากตารางที่ 4.16 สามารถสร้างเป็นสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น ในการเขียนสมการในครั้งนี้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของ วิธี Stepwise Multiple Regression ที่ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวที่เข้ามาในสมการจะต้องเป็นตัวแปรที่ทำให้สามารถลดความผิดพลาดในการพยากรณ์สูงที่สุดโดยดูจากค่าสัมประสิทธิ์ (R^2) จะต้องมีความสูงที่สุด ทั้งนี้ตัวแปรที่เลือกเข้ามาในสมการจะต้องผ่านการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าพารามิเตอร์ ณ ระดับนัยสำคัญที่ได้กำหนดไว้ ถ้าไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดอยู่ภายใต้เงื่อนไข สมการก็จะไม่เลือกตัวแปรอิสระใดเข้ามาในสมการเลย ในการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปร

อิสระที่ผ่านเข้ามาในสมการด้วยกัน 3 ตัวคือ ด้านรายได้ของครอบครัว (X_5) ด้านการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_7) และด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X_6) ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการตามแบบจำลองได้ ดังนี้

$$Y = 1.631 + 0.455(X_5) + 0.224(X_7) - 0.097(X_6)$$

(9.232) (12.514) (5.653) (-2.617)

ค่าที่ปรากฏอยู่ในวงเล็บใต้สมการเป็นค่า t-statistics ซึ่งทดสอบทางสถิติแล้ว จะพบว่าค่าประมาณของตัวแปรต้นทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากผลการวิเคราะห์จะพบว่า ค่า VIF สูงสุดที่ได้มีค่า 1.343 ค่าน้อยที่สุด 1.086 ซึ่งไม่เกิน 5 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันและไม่เกิด Multicollinearity

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ b_i

ของตัวแปรต่าง ๆ ภายใต้เงื่อนไขตามวิธี Stepwise Multiple Regression

1) วิเคราะห์ค่า b ของ ด้านรายได้ของครอบครัว (X_5) ค่าสัมประสิทธิ์ b_5 มีค่าเท่ากับ 0.455 หมายความว่า รายได้ของครอบครัว (X_5) มีการเปลี่ยนแปลง 1 หน่วย ส่งผลให้พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) เปลี่ยนแปลง 0.455 หน่วย คือ เมื่อรายได้ของครอบครัว (X_5) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะส่งผลให้พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) เพิ่มขึ้น 0.455 หน่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย รายได้ของครอบครัว (X_5) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบค่า t เท่ากับ 12.514 พบว่า รายได้ของครอบครัว (X_5) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y)

รายได้ของครอบครัว (X_5) มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) ไปในทิศทางเดียวกัน ในกรณีนี้ คือ เมื่อเกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น เช่น รายได้นอกเหนือจากการทำเกษตรจะส่งผลให้เกษตรกรสามารถชำระหนี้ได้เพิ่มขึ้นด้วย

2) วิเคราะห์ค่า b ของ ด้านการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_7) ค่าสัมประสิทธิ์ b_7 มีค่าเท่ากับ 0.224 หมายความว่า การใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_7) มีการเปลี่ยนแปลง 1 หน่วย ส่งผลให้พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) เปลี่ยนแปลง 0.224 หน่วย หรือ เมื่อการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_7) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะส่งผลให้พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) เพิ่มขึ้น 0.224 หน่วยเช่นกันโดยการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_7) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

จากการทดสอบค่า t เท่ากับ 5.653 พบว่า การใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_7) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y)

การใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_7) มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) ไปในทิศทางเดียวกัน ในกรณีนี้คือ ถ้าเกษตรกรลูกค้าใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ที่ได้เสนอแผนงานหรือโครงการแก่ธนาคารไว้ จะทำให้เกษตรกรประสบผลสำเร็จตามที่ได้เสนอไว้กับธนาคาร เพราะได้มีการวิเคราะห์ถึงลักษณะโครงการ แผนการผลิต รายได้ รายจ่าย ตลอดจนวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรด้วย เกษตรกรจะสามารถชำระหนี้ได้เพิ่มขึ้น

3) วิเคราะห์ค่า b ของค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X_6)

ค่าสัมประสิทธิ์ b_6 มีค่าเท่ากับ -0.097 หมายความว่า ค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X_6) มีการเปลี่ยนแปลง 1 หน่วยให้พฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) เปลี่ยนแปลง -0.097 หน่วยหรือค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X_6) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะส่งผลให้พฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) ลดลง 0.097 หน่วยเช่นกันโดย ค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X_6) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบค่า t เท่ากับ -2.617 พบว่า ค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X_6) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y)

ค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X_6) มีผลต่อพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) ไปในทิศทางตรงกันข้าม ในกรณีนี้คือ ถ้าเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายของครอบครัวเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากรายจ่ายประจำ หรือมีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินเกิดขึ้น จะส่งผลให้การชำระหนี้ของเกษตรกรลดลง

การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (β) ตัวแปรต้นแต่ละตัวมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ไม่เท่ากัน จึงทำการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามว่าตัวแปรอิสระใดมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากกว่ากัน ซึ่งสามารถดูได้จากค่า β โดยไม่ต้องคำนึงถึงเครื่องหมายสามารถนำค่า β มาเขียนให้อยู่ในรูปสมการของคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Y = 0.532 (X_5) + 0.267 (X_7) - 0.119 (X_6)$$

จากสมการจะเห็นได้ว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลกับตัวแปรตามมากที่สุดคือรายได้ของครอบครัว (X_5) มีค่า β เท่ากับ 0.532 แสดงว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) มากที่สุด รองลงมา คือ การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_7) ค่า β เท่ากับ 0.267 และค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X_6) ค่า β เท่ากับ -0.119 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำนาย R^2

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ R เท่ากับ 0.624 คิดเป็นอัตราร้อยละ 62.40 และในการศึกษาครั้งนี้ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย R^2 เท่ากับ 0.412 โดยค่าที่ได้มีค่าเข้าใกล้ 1 คิดเป็นร้อยละ 41.20 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ผ่านเข้ามาในสมการทั้ง 3 ตัว คือ รายได้ของครอบครัว (X_5) การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ (X_7) และค่าใช้จ่ายของครอบครัว (X_6) มีประสิทธิภาพในการทำนายความสัมพันธ์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. (Y) ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 41.20 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน 0.434 ส่วนค่าสถิติ F-test มีค่าเท่ากับ 82.395 แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถใช้พยากรณ์ตัวแปรตามได้

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร ลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 4.17 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร ลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน	พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้านาคาร ธ.ก.ส.	
	มีผล	ไม่มีผล
ปัจจัยภายนอก		
ด้านสภาพเศรษฐกิจ	✓	
ด้านภัยธรรมชาติ	✓	
ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส.		✓
ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น		✓
ปัจจัยภายใน		
ด้านรายได้ของครอบครัว	✓	
ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว	✓	
ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	✓	

4.6 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากบทสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้จัดการธนาคาร 1 คน เจ้าหน้าที่ธนาคาร 2 คน และเกษตรกร ลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน สามารถนำมาสรุปได้ ดังนี้

4.6.1 สาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ของเกษตรกรลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 4.18 สรุปสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ของเกษตรกรจากการสัมภาษณ์

คนที่	สาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้
1	ตัวลูกค้า (เกษตรกร) เช่น รายได้ลดลง ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ผลผลิตน้อย ราคาผลผลิตตกต่ำ
2	ค่าครองชีพที่สูงขึ้น รายได้ลดลงเนื่องจากขายสินค้าเกษตรได้น้อยลง แยกทางกับสามี รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเพียงคนเดียว
3	เกิดจากผลผลิตน้อย ราคาผลผลิตตกต่ำ มีลูกหลานหลายคนทำให้ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงขึ้น มีปัญหาครอบครัว

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

คนที่	สาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้
4	ราคาผลผลิตตกต่ำมาก และค่าขายด้วย ซึ่งประสบกับการขาดทุน ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดสำหรับปีนี้เป็นสภาพอากาศ เกิดภัยธรรมชาติ (ฝนแล้ง) ผลผลิตติดน้อย
5	หลัก ๆ มาจากเศรษฐกิจ คือ ค่าครองชีพที่สูงขึ้น สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาแพง มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ทำให้ไม่มีเงินพอชำระหนี้
6	หมุนเวียนเงินไม่ทัน เพราะมีหนี้สินเพิ่มขึ้นเล็กน้อย
7	ทำสวนผลไม้ได้ผลผลิตน้อย ไม่ได้ตามที่ต้องการ และมีหนี้สินอื่น คือ ผ่อนรถยนต์
8	เกิดจากราคาผลผลิตตกต่ำมากและผลผลิตติดน้อย ค่าใช้จ่ายในครอบครัวสูง
9	หาเงินไม่ทันที่จะชำระหนี้เพราะมีภาระค่าใช้จ่ายเยอะ
10	ผลผลิตไม่ค่อยดี และผมนำเงินไปทำธุรกิจส่วนตัวด้วย แต่ผลประกอบการไม่ค่อยดี ทำให้หมุนเวียนไม่ทัน
11	ราคาผลผลิตตกต่ำมาก ประสบกับการขาดทุน ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดสำหรับปีนี้เป็นสภาพอากาศ เกิดภัยธรรมชาติ ผลผลิตติดน้อย รายได้น้อยลง ไม่พอจะชำระหนี้
12	ปัญหาครอบครัว รายได้ลดน้อยลงเนื่องจากหาเงินคนเดียว ค่าใช้จ่ายครอบครัวเพิ่มขึ้น
13	ราคาผลผลิตต่ำมาก และทำธุรกิจเล็ก ๆ แต่ขาดทุน
14	เศรษฐกิจไม่ค่อยดี ราคาผลผลิตต่ำมาก ทำให้หมุนเวียนไม่ทัน
15	ทำการเกษตรขาดทุน และมีหนี้สินเพิ่มขึ้น คือ ผ่อนมอเตอร์ไซด์ รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

จากตารางที่ 4.14 พบว่า สาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้เกิดจาก ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ ปัจจัยภายใน ได้แก่ รายได้ของครอบครัว ค่าใช้จ่ายของครอบครัว และการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบทางสถิติโดยใช้วิธีวิเคราะห์พหุคูณแบบ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

- 1) ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา การค้างชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าของธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ
 - 1.1) ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ธนาคาร ได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนี้
 - (1) พนักงานธนาคารต้องมีการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้า ทางด้านผลผลิต รายได้ต้องดูข้อมูลจากผลของการติดตามลูกค้าจากพนักงานสินเชื่อและนำมาวิเคราะห์
 - (2) ธนาคารต้องวิเคราะห์แยกแยะลูกค้าที่มีลู่วางพอที่จะแก้ไขได้เพื่อจะแบ่งประเภทของหนี้ค้างออกไป เพื่อจะได้จัดทำแผนก่อนหน้า-หลังติดตาม
 - (3) ธนาคารต้องจัดทำแผนติดตามเป็นรายคน เพื่อกำหนดเป้าหมายลดหนี้ค่า
 - (4) การให้คำแนะนำให้ข้อมูลลูกค้า เกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการ ส่งเสริมให้ลูกค้ามีอาชีพเสริม ซึ่งอาจจะต้องส่งพนักงานไปอบรมเกี่ยวเทคนิควิธีการเกษตรหรือขอความร่วมมือจากส่วนงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(5) การให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลลูกค้าเกี่ยวกับการบริหารจัดการคน ภายในครอบครัว ของลูกค้าให้รู้ว่าเราจะจัดการบริหารเงินอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ เงินไหนจำเป็นต้องนำไปลงทุน เงินไหนนำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน

1.2) เกษตรกรลูกค้าของธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้ให้ข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

- (1) ให้ ธ.ก.ส. ผัดผ่อนในการชำระเงินต้น
- (2) ให้ ธ.ก.ส. ลดอัตราดอกเบี้ย
- (3) ให้ ธ.ก.ส. ยืดระยะเวลาส่งชำระหนี้
- (4) ให้ ธ.ก.ส. มีตลาดรองรับผลผลิตของลูกค้าด้วย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานีโดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เพื่อศึกษาปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี และแนวทางข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้นำมาสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานีสรุปได้ ดังนี้

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน 3-4 คน

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือด้านภัยธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.81) รองลงมา คือ ด้านรายได้ของครอบครัว ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.66) ด้านสภาพเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.87) ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.67) ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.59) ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.74) และด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

5.1.3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ชำระหนี้เงินกู้สัญญาเดิมให้เสร็จสิ้นก่อนจึงจะชำระหนี้เงินกู้สัญญาใหม่ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.89) รองลงมา คือ ติดต่อธนาคารทันทีเมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.98) ชำระเงินกู้ตามระยะเวลาที่กำหนดเพื่อรักษาเครดิตทางการเงิน ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.84) มีการชำระหนี้คืนแก่ธนาคารครบตามกำหนดระยะเวลาตามจำนวนเงินที่ระบุในสัญญากู้เงิน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.95) ชำระหนี้เงินกู้ทันทีเมื่อมีรายได้จากการขายสินค้าเกษตร ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.99) การชำระหนี้เงินกู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยมิต้องได้รับการเตือนจากธนาคาร ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.94) เลือกลงชำระหนี้เงินกู้จาก ธ.ก.ส. ก่อนที่จะนำไปชำระหนี้จากแหล่งเงินกู้อื่น ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.96) ชำระหนี้คืนเงินแก่ธนาคารก่อนเวลาครบกำหนดชำระหนี้ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 1.03) ตามลำดับ

5.1.4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านสภาพเศรษฐกิจ ด้านภัยธรรมชาติ มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนตัวแปรที่เหลือได้แก่ ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. และด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่นเป็นตัวแปรที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สามารถสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้อย่างชัดเจน

5.1.5 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านรายได้ของครอบครัว ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว และด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.1.6 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

1) ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านสภาพเศรษฐกิจ และด้านภัยธรรมชาติ มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

2) ปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านรายได้ของครอบครัว ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว และด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

3) แนวทางและข้อเสนอแนะ ธนาคารควรพิจารณาให้สินเชื่อผู้กู้รายใหม่ ตามหลักการอนุมัติอย่างเคร่งครัด หลังจากอนุมัติสินเชื่อไปแล้วควรมีการติดตามการส่งชำระหนี้ของลูกค้า ธนาคารควรมีการจัดตั้งกลุ่มงานและทำแผนติดตามหนี้ค้างชำระ สนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงิน และการส่งเสริมให้ลูกค้ามีอาชีพเสริม ธ.ก.ส. ควรผ่อนผันการชำระหนี้ ลดอัตราดอกเบี้ย ยืดระยะเวลาการส่งชำระหนี้ และหาตลาดรองรับผลผลิตของลูกค้า

5.2 อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ได้ดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับ ธีชกร ยมะคุปต์ (2556) ได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค.เลย จำกัด อำเภอบางบาล จังหวัดเลย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค.เลย จำกัด อำเภอบางบาล จังหวัดเลย ผลการศึกษพบว่าปัญหาและอุปสรรคการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค.เลย จำกัด ในภาพรวมระดับมากโดยพบระดับมากลำดับแรกด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

ซึ่งสอดคล้องกับ พรรณราย บุญเฉลิม (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระคืนหนี้เงินกู้สินเชื่อ ธุรกิจขนาดย่อมของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในจังหวัดลำปาง วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระคืนหนี้เงินกู้สินเชื่อ ธุรกิจขนาดย่อม และปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนหนี้เงินกู้สินเชื่อธุรกิจขนาดย่อม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ถูกค่าให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกคือ ปัจจัยที่เกิดจากลูกหนี้ ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่าย ภาระหนี้และสภาพคล่องของธุรกิจ ซึ่งไม่สอดคล้องกับศิวดา เตชะเนตร (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้เงินยืมโครงการเศรษฐกิจชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้เงินยืมโครงการเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ทรายขาว อำเภอพาน จังหวัดเชียงรายผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้เงินยืมโครงการเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับ ประชัน แสนโช (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาป่าแดด จังหวัดเชียงราย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกค้าและพฤติกรรมการชำระหนี้ พบว่า พฤติกรรมการชำระหนี้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ลูกค้าจะชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้และจะชำระหนี้เงินกู้ภายนอกก่อนที่จะชำระหนี้ธนาคารและหากลูกค้าที่คิดว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้จะรีบติดต่อพนักงานทันที ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจวรรณ ปัญญาเสาร์ (2556) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของลูกค้าในการชำระหนี้ค้ำเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของ บมจ.ธนาคารกรุงไทย ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้ค้ำเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพบว่าผู้กู้ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยการไม่ได้รับติดตามหนี้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

5.2.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยใช้วิธีวิเคราะห์พหุคูณแบบ (Stepwise Multiple Regression Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึกนำมาอภิปรายผลดังนี้

1) ปัจจัยภายนอกด้านสภาพเศรษฐกิจมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ซึ่งสอดคล้องกับ สมฤทัย บัวกิ่ง (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลาจำกัด จังหวัดสงขลาวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยการบริหารงานของสหกรณ์ที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

2) ปัจจัยภายนอกด้านภัยธรรมชาติมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ซึ่งสอดคล้องกับ วรพงศ์ อาดำ (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง

สตูล จังหวัดสตูลวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรลูกค้าที่เพศต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยภัยธรรมชาติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การประสบโรคระบาด

3) ปัจจัยภายในด้านรายได้ของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ซึ่งสอดคล้องกับ ทศพร จาดฤทธิ์ (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสำนักกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายได้ทางการเกษตรถ้าลูกค้ามีปัจจัยดังกล่าวจำนวนมากขึ้นจะส่งผลให้โอกาสการชำระหนี้ได้สูงตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ รัตติยา เทียนไชย (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินเชื่อของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรใน จังหวัดกาฬสินธุ์ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินเชื่อของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินเชื่อ ได้แก่ รายได้เกษตรกรต่อปี ที่ระดับความเชื่อมั่น 95

4) ปัจจัยภายในด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ซึ่งสอดคล้องกับ ประชัน แสนโช (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาป่าแดด จังหวัดเชียงราย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกค้าและพฤติกรรมการชำระหนี้ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกค้า ได้แก่ ปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกค้า การใช้จ่ายเงินของลูกค้าและสมาชิกในครอบครัวสูงเกินไป

5) ปัจจัยภายในด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ซึ่งสอดคล้องกับ ทศพร จาดฤทธิ์ (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสำนักกำแพง จังหวัดเชียงใหม่สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าปัจจัยภายนอกได้แก่ ด้านสภาพเศรษฐกิจ ด้านภัยธรรมชาติ และปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านรายได้ของครอบครัว ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว และด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยจึงได้นำข้อค้นพบจากผลการศึกษามาเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ด้านเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.

1.1) ด้านสภาพเศรษฐกิจมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ดังนั้นเกษตรกรลูกค้าควรให้ความสำคัญกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน เช่น การขาย

ผลิตผลทางการเกษตรในช่วงที่ราคาตกต่ำ เกษตรกรควรเข้าร่วมโครงการประกันรายได้ตามนโยบายของรัฐ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถรอราคาจำหน่ายผลผลิตในช่วงที่ราคาสูงและต้นทุนปัจจัยในการผลิตที่สูงขึ้นทำให้เกษตรกรรับภาระ และส่งผลกระทบต่อรายได้เกษตรกรรวมกลุ่มกันซื้อปัจจัยในการผลิตครั้งละมาก ๆ จะทำให้ราคาปัจจัยการผลิตต่ำลงเกษตรกรก็จะมีรายได้สามารถชำระหนี้ได้

1.2) ด้านภัยธรรมชาติมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ดังนั้น เกษตรกรลูกค้าควรพิจารณาการประกอบกิจการเกษตร ในแต่ละท้องที่ที่เหมาะสมไม่ควรทำการผลิตเพียงอย่างเดียว ควรจัดเป็นรูปแบบไร่นาสวนผสม เพราะทำให้การใช้พื้นที่และทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทดแทนกันได้เมื่อการผลิตบางอย่างไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้เกษตรกรมีรายได้ตลอดเวลา สามารถนำชำระหนี้บางส่วนได้ภาระในการชำระก็จะน้อยลง

1.3) ด้านรายได้ของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ดังนั้น เกษตรกรลูกค้าควรหารายได้เสริมนอกจากการทำเกษตร เช่น มีการร่วมตัวเป็นกลุ่มหลังจากที่ว่างจากการทำการเกษตร เพื่อผลิตสินค้าในรูปแบบต่าง ๆ โดยอาศัยวัตถุดิบในท้องถิ่นหรือการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนฯ ซึ่งเป็นการสร้างรายได้และอาชีพเสริม เกษตรกรมีรายได้เพิ่มสามารถลดภาระให้กับเกษตรกรเมื่อกำหนดส่งชำระมาถึง เกษตรกรก็จะมีเงินทุนที่เหลือจากการผลิตไปลงทุนในปีต่อไป การพึ่งเงินกู้จากธนาคารก็จะน้อยลง ช่วยลดปัญหาการชำระหนี้ได้ในปีต่อ ๆ ไปด้วย

1.4) ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ดังนั้น เกษตรกรลูกค้าควรนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลที่เป็นรายได้ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ช่วยแก้ไขปัญหาค้างชำระหนี้ให้เกษตรกรได้

1.5) ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ดังนั้น เกษตรกรลูกค้า ควรพิจารณาถึงการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้เสนอแผนงานหรือโครงการแก่ธนาคาร เพราะได้มีการวิเคราะห์ถึงลักษณะโครงการ แผนการผลิตรายได้ รายจ่าย ตลอดจนวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรด้วย เกษตรกรก็จะสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด

2) ด้านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2.1) ด้านสภาพเศรษฐกิจมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ดังนั้น ธนาคารควรให้ความสำคัญกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรสูงขึ้น เช่น ค่าแรง ค่าปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ตลอดจนค่าเช่า ทำให้เกษตรกรบางส่วนต้องพึ่งพาหนี้สินนอกระบบ ทางธนาคารควรจะพิจารณาปรับปรุงข้อระเบียบในการขยายวงเงินกู้ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันเพื่อลดปัญหาการเกิดหนี้สินนอกระบบและการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.

2.2) ด้านภัยธรรมชาติมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ดังนั้น ธนาคารควรส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการ

ผลิตการเกษตร เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ ศูนย์วิจัยพืชไร่ เป็นต้น จัดอบรมให้กับเกษตรกรลูกค้าให้ความรู้แก่สมาชิกในกรณีที่เกิดปัญหาจากภัยธรรมชาติ ด้านการผลิตเช่นการส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อสร้างรายได้ และลดความเสี่ยง การเก็บกักน้ำสำหรับทำการเกษตร และให้มีน้ำใช้ในการเกษตรตลอดทั้งปี เมื่อเกษตรกรมีรายได้จะส่งผลให้เกษตรกรสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด

2.3) ด้านรายได้ของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ดังนั้น ธนาคารควรให้ความรู้และแนะนำการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับรายได้ แก่เกษตรกรและปลูกฝังค่านิยมของเกษตรกรในเรื่องการฝากเงินออมอาชีพเสริม เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นนอกเหนือจากรายได้ในการทำเกษตร ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถชำระหนี้ได้เพิ่มมากขึ้น

2.4) ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ดังนั้น ธนาคารควรให้ความรู้และแนะนำแก่เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในการจัดการเงินค่าใช้จ่ายของครอบครัว การจัดการเงินกู้ และการดำเนินกิจกรรมการเกษตร เช่น การสอนทำบัญชีครัวเรือน การจัดสรรเงินเพื่อให้เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ฐานะทางการเงินของตนเองตลอดเวลาสามารถวางแผนการชำระคืนเงินกู้ได้อย่างเหมาะสม

2.5) ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ดังนั้น ธนาคารควรให้ความสำคัญกับ การพิจารณาการให้เงินกู้แก่เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ต้องศึกษาข้อมูลให้ละเอียดและที่สำคัญต้องพิจารณาวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ วงเงินกู้ที่เกษตรกรใช้จริงในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดูแลให้มีการใช้เงินกู้ อย่างมีประสิทธิภาพและป้องกันมิให้ผู้กู้นำไปใช้ในทางที่ผิดวัตถุประสงค์และอาจนำไปสู่ปัญหาการชำระหนี้

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เท่านั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารในสาขาอื่น ๆ เพื่อที่จะได้มาซึ่งผลการวิจัยที่มีความหลากหลายและประเด็นสำคัญที่มีผลอย่างแท้จริง

2) การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากข้อมูลและความคิดเห็นในช่วงระยะเวลาหนึ่งของการวิจัยเท่านั้น ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์เท่านั้น จึงควรมีการศึกษาข้อมูลจากลูกค้าของธนาคารเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าได้มากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). **สถิติสำหรับงานวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชรินทร์ พิทยาวิวิธ. (2534). **ตลาดการเงินในประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- ทศพร จาดฤทธิ์. (2554). **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2537). **กลยุทธ์การตลาดและการบริหารการตลาด**. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2556). **รายงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ประจำปี 2556**. กรุงเทพฯ: ระบบสารสนเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2557). **รายงานกิจการรอบปี**. กรุงเทพฯ: ระบบสารสนเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2558). **ข้อมูลสารสนเทศจ่ายเงินกู้และรับชำระหนี้ ณ 31 มีนาคม 2558**. กรุงเทพฯ: ระบบสารสนเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- ธัชกร ยมะคุปต์. (2556). **ปัญหาและอุปสรรคการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรป.กลาง นพค.เลย จำกัด อำเภอปากชม จังหวัดเลย**. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เบญจวรรณ ปัญญาเสาร์. (2556). **พฤติกรรมของลูกค้ำในการชำระหนี้ค้ำเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของ บมจ.ธนาคารกรุงไทย ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน**. การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประชัน แสนโซ. (2555). **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาป่าแดด จังหวัดเชียงราย**. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ปริญ ลักชิตานนท์. (2536). **การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: อติสัน เพรส โปรดักส์.
- พยนต์ เบ้าเที่ยง. (2550). **พฤติกรรมชำระหนี้ของสมาชิกโครงการธนาคารประชาชน ธนาคารออมสินในจังหวัดหนองบัวลำภู**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรรณราย บุญเฉลิม. (2556). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้เงินกู้สินเชื่อ ธุรกิจขนาดย่อมของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในจังหวัดลำปาง**. การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิชญ์ นิตยเสมอ. (2538). บทบาท ธ.ก.ส. กับปัญหาหนี้สินเกษตรกร. **วารสาร ธ.ก.ส.** 17(4), 24.

- พิมพ์ร ยิ่งยง. (2545). **การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารสินเชื่อของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย.**
กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- พิษณุ จงสถิตวัฒนา. (2548). **การบริหารการตลาดการวิเคราะห์กลยุทธ์และการตัดสินใจ.**
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มานะ อ่อนนุ่ม. (2555). **คู่มือการบริหารจัดการหนี้.** เพชรบุรี: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี.
- รัตติยา เทียนไชย. (2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระสินเชื่อของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรใน จังหวัดกาฬสินธุ์. การค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- วรพงศ์ อาดำ. (2554). **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล.**
ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล. (2550). **หนี้สินของเกษตรกรในชนบทไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2558). **ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์.** สืบค้นจาก www.th.wikipedia.org/wiki/ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2552). **การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์.** พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่น ๆ. (2541). **การวิจัยธุรกิจ.** กรุงเทพฯ: เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). **รู้เพียงเรื่องศัพท์การบริหารธุรกิจ.** กรุงเทพฯ: ดวงกลมสมัย.
- ศิวตา เตชะเนตร. (2554). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้เงินยืมโครงการเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.**
- ศุภร เสรีรัตน์. (2544). **พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น.** กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.
- สมฤทัย บัวกิ่ง. (2555). **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลาจำกัด จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ.**
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2557). **หนี้สินครัวเรือนภาคเกษตรของประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย. (2552). **การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร/กลุ่มเกษตรกร.**
เลย: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย.
- สิทธิ์ อีธรรม. (2551). **เทคนิคการเขียนรายงานวิจัย.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรศรี รอดบำรุง. (2528). **การเงินเกษตร.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อรวรรณ รุ่งโรจน์ารักษ์. (2533). **การวิเคราะห์ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- อัจฉรา ยาชะวันนา. (2555). **ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน**. การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- De, L., & Peters. (1993). **Five-C (5'C)**. 2rded. New York: Harper & Row Publishers.
- Hoyer, W. D., & Deborach, J. M. (1997). **Consumer Behavior**. Boston: Houghton Mifflin.
- Loudon & Bitta. (1990). **Consumer Behavior: Concepts and Applications**. 3rd ed. New York: McGraw Hill.
- Loudon, D., & Albert, J. D. (1990). **Consumer Behavior: Concepts and Application**. 3rded. New York: Richard D. Irwin.
- Miracle, M. P. (1993). **Region Similarities and Differences in Small Farmer Credit**. N.P.: n.p.
- Paula, L. (2001). **Credit Card and Default over the life Cycle**. Retrieved from <http://economics.sbs.ohio-state.edu>
- Saari, R. B. (1993). **An analysis of Factors Affecting The Loan Repayment Performance of Small Farmers: A Malasia Case Study**. Bangkok: Master thesis, Graduate School, Kasetsart University.
- Schiffman, L. G., & Kanuk, L. L. (1994). **Consumer Behavior**. 5thed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.
- Thomas, A. B., & Raza, S. (2009). **Outstanding Debt and the Household Portfolio**. Oxford Journals: Oxford University Press.
- Williams, M. O. (2007). **The Effects of Bad Debts and Credit Risk on Porfolio Management in the Irish Banking Industry: a Case Study**, Edited by Dublin, National College of Ireland.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกประกอบด้วย ด้านสภาพเศรษฐกิจ ด้านภัยธรรมชาติ ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น และปัจจัยภายในประกอบด้วย ด้านรายได้ของครอบครัว ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ที่มีผลต่อการชำระหนี้พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร ลูกค้า ธ.ก.ส.

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร ลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

2) แบบสอบถามนี้เพื่อใช้ประกอบการวิจัย ต้องการทราบความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยไม่ต้องลงชื่อเพื่อเก็บเป็นความลับและประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับความเป็นจริง

3) แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งจะประโยชน์ในการนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของธนาคาร ต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ด้วยดี จึงขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

จุฑาพร เตยแก้ว

นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสอบถามหมายเลข.....

- () ขำระหนึ่ได้ทั้งหมด
 () ขำระหนึ่ได้บางส่วน
 () ขำระหนึ่ไม่ได้

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการขำระหนึ่เงินกู้ของเกษตรกรรูกักค้ำธนาการเพื่อการเกษตร
 และสหกรณ์การเกษตร อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

- 1) หญิง 2) ชาย

2. อายุ

- 1) ต่ำกว่า 30 ปี 2) 30 - 35 ปี
 3) 36 - 40 ปี 4) 41 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษา
 3) ปริญญาตรี 4) สูงกว่าปริญญาตรี

4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน (รวมผู้ตอบแบบสอบถามด้วย)

- 1) 1- 2 คน 2) 3-4 คน
 3) 5-6 คน 4) มากกว่า 6 คน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ด้านสภาพเศรษฐกิจ ด้านภัยธรรมชาติ ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น และปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ด้านรายได้ของครอบครัว ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว และด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ที่มีผลต่อพฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้

คำชี้แจง: กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ปัจจัยภายนอก	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
ด้านสภาพเศรษฐกิจ					
1. ราคาค่าเช่าที่ เมล็ดพันธุ์ ค่าจ้าง สูงขึ้น ฯลฯ ส่งผลต่อการชำระหนี้					
2. ค่าครองชีพโดยทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้					
3. มีผู้ทำการเกษตรเหมือนกันหลายรายเพิ่มมากขึ้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้					
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่สูงขึ้น ส่งผลต่อการชำระหนี้					
ด้านภัยธรรมชาติ					
1. พื้นที่ทำการผลิตสินค้าเกษตรเกิดภาวะน้ำท่วมส่งผลต่อการชำระหนี้					
2. พื้นที่ทำการผลิตสินค้าเกษตรเกิดภาวะโรคแมลงระบาดส่งผลต่อการชำระหนี้					
3. พื้นที่ทำการเกษตรเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงหรือไม่มีฝนตามฤดูกาลส่งผลต่อการชำระหนี้					
4. พื้นที่ทำการเกษตรเกิดภาวะแห้งแล้งส่งผลต่อการชำระหนี้					
ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส.					
1. การเปลี่ยนแปลงของดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงขึ้นส่งผลต่อการชำระหนี้					
2. ระยะเวลาในการชำระหนี้เงินกู้สั้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้					

ปัจจัยภายนอก	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
3. วงเงินที่ได้รับอนุมัติจากธนาคารสูงส่งผลกระทบต่อ การชำระหนี้					
4. การแจ้งเตือนให้ลูกค้าชำระหนี้จากธนาคารล่าช้า ส่งผลกระทบต่อ การชำระหนี้					
ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น					
1. มีภาระหนี้สินจากแหล่งเงินกู้อื่นมากกว่าหนี้ที่มีกับ ธ.ก.ส. ส่งผลกระทบต่อ การชำระหนี้					
2. อัตราดอกเบี้ยจากแหล่งเงินกู้อื่นสูงขึ้น จะส่งผลต่อ การชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.					
3. เงินงวดผ่อนชำระต่อเดือนของแหล่งเงินกู้อื่นสูงส่งผล ต่อการชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.					
4. เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการชำระหนี้ของแหล่งเงินกู้อื่น จะส่งผลกระทบต่อ การชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.					
ด้านรายได้ของครอบครัว					
1. มีรายได้ไม่สม่ำเสมอจากการขายสินค้าเกษตรส่งผล ต่อการชำระหนี้					
2. ไม่มีรายได้พิเศษนอกเหนือจากการทำเกษตรส่งผลต่อ การชำระหนี้					
3. รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการเกษตรที่สูงขึ้นจึง ส่งผลกระทบต่อ การชำระหนี้					
4. รายได้ลดลงเกิดจากปัญหาครอบครัวจึงส่งผลกระทบต่อ การชำระหนี้					
ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว					
1. มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินเกิดขึ้น เช่น ค่ารักษาพยาบาล ส่งผลกระทบต่อ การชำระหนี้					
2. มีค่าใช้จ่ายสูงเนื่องจากสินค้าอุปโภค บริโภคมีราคา แพงจึงส่งผลกระทบต่อ การชำระหนี้					

ปัจจัยภายนอก	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
3. ค่าศึกษาเล่าเรียนของบุตรเพิ่มขึ้นจึงส่งผลกระทบต่อการศึกษาชำระหนี้					
4. มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นนอกเหนือค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น ผ่อนรถ เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อการศึกษาชำระหนี้					
ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์					
1. ท่านนำเงินกู้อะไรไปลงทุนทำธุรกิจอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้กับ ธ.ก.ส. จึงส่งผลกระทบต่อการศึกษาชำระหนี้					
2. ท่านนำเงินกู้ที่ได้มาไปชำระหนี้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น จึงส่งผลกระทบต่อการศึกษาชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.					
3. ท่านใช้เงินกู้ที่ได้มาไปซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยตามสมัยนิยม เช่น โทรศัพท์ มอเตอร์ไซด์ รถยนต์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการต่อยอดธุรกิจเพื่อการเกษตร					
4. ท่านปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่ให้ไว้กับ ธ.ก.ส. อย่างเคร่งครัด					

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร ลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอ คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

พฤติกรรมชำระหนี้เงินกู้เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
1. ชำระหนี้เงินกู้ทันทีเมื่อมีรายได้จากการขายสินค้าเกษตรกร					
2. การชำระหนี้เงินกู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยมิต้องได้รับการเตือนจากธนาคาร					
3. ชำระหนี้เงินกู้สัญญาเดิมให้เสร็จสิ้นก่อน จึงจะชำระหนี้เงินกู้สัญญาใหม่					
4. เลือกชำระหนี้เงินกู้จาก ธ.ก.ส. ก่อนที่จะนำไปชำระหนี้จากแหล่งเงินกู้อื่น					
5. ชำระเงินกู้ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อรักษาเครดิตทางการเงิน					
6. ติดต่อบริษัทที่เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้					
7. มีการชำระหนี้คืนแก่ธนาคารครบตามกำหนดระยะเวลาตามจำนวนเงินที่ระบุในสัญญาเงินกู้					
8. ชำระหนี้คืนเงินแก่ธนาคารก่อนเวลาครบกำหนดชำระหนี้					

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง

ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์นี้ให้ครบถ้วนทุกข้อตามความเป็นจริง และตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของธนาคาร ต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วยดี จึงขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

จุฑาพร เตยแก้ว

นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตรอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ชุดที่ 1 สำหรับผู้จัดการธนาคารและเจ้าหน้าที่ธนาคาร

1. ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

.....

.....

.....

.....

.....

2. สาเหตุการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

.....

.....

.....

.....

.....

3. แนวทางหรือนโยบายในการแก้ปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ชุดที่ 2 สำหรับลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1. ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้ค้างชำระกับธนาคารในปัจจุบัน

.....

.....

.....

.....

.....

2. สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ได้

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

รายชื่ออาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สอาด บรรณเจ็ดฤทธิ ร่องอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
2. รองศาสตราจารย์วรุณี เขาวนัสชุม อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
3. อาจารย์ ดร.ไอลดา อรุณศรี อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องและการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ปัจจัยภายนอกประกอบด้วย ด้านสภาพเศรษฐกิจภัยธรรมชาติ ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส. ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่นและปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ด้านรายได้ของครอบครัว ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้ำ ธ.ก.ส.

ปัจจัยภายนอก	ความสอดคล้อง			
	ผศ.ดร.สถาด	รศ.วรุณี	ดร.ไอลดา	IOC
ด้านสภาพเศรษฐกิจ				0.92
1. ราคาค่าเช่าที่ เมล็ดพันธุ์ ค่าจ้าง สูงขึ้น ฯลฯ ส่งผลต่อการชำระหนี้	1	1	1	1
2. ค่าครองชีพโดยทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้	1	1	1	1
3. มีผู้ทำการเกษตรเหมือนกันหลายรายเพิ่มมากขึ้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้	1	0	1	0.67
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่สูงขึ้นส่งผลต่อการชำระหนี้	1	0	1	1
ด้านภัยธรรมชาติ				0.92
1. พื้นที่ทำการผลิตสินค้าเกษตรเกิดภาวะน้ำท่วมส่งผลต่อการชำระหนี้	1	1	1	1
2. พื้นที่ทำการผลิตสินค้าเกษตรเกิดภาวะโรคแมลงระบาด ส่งผลต่อการชำระหนี้	1	1	1	1
3. พื้นที่ทำการเกษตรเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงหรือไม่มีฝนตามฤดูกาล ส่งผลต่อการชำระหนี้	1	1	1	1
4. พื้นที่การเกษตรเกิดภาวะแห้งแล้งส่งผลต่อการชำระหนี้	1	0	1	0.67
ด้านเงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส.				0.92
1. การเปลี่ยนแปลงของดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงขึ้นส่งผลต่อการชำระหนี้	1	1	1	1
2. ระยะเวลาในการชำระหนี้เงินกู้สั้นจึงส่งผลต่อการชำระหนี้	1	1	1	1
3. วงเงินที่ได้รับอนุมัติจากธนาคารสูง ส่งผลต่อการชำระหนี้	1	0	1	0.67
4. การแจ้งเตือนให้ลูกค้ำชำระหนี้จากธนาคารล่าช้าส่งผลต่อการชำระหนี้	1	1	1	1

ปัจจัยภายนอก	ความสอดคล้อง			
	ผศ.ดร.สอาด	รศ.วรุณี	ดร.ไอลดา	IOC
ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น				0.84
1. มีภาระหนี้สินจากแหล่งเงินกู้อื่นมากกว่าหนี้ที่มีกับ ธ.ก.ส. ส่งผลต่อการชำระหนี้	1	1	1	1
2. อัตราดอกเบี้ยจากแหล่งเงินกู้อื่นสูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.	1	0	1	0.67
3. เงินงวดผ่อนชำระต่อเดือนของแหล่งเงินกู้อื่นสูงส่งผลกระทบต่อชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.	1	1	1	1
4. เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการชำระหนี้ของแหล่งเงินกู้อื่นจะส่งผลกระทบต่อชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.	1	0	1	0.67

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ปัจจัยภายใน	ความสอดคล้อง			
	ผศ.ดร.สอาด	รศ.วรุณี	ดร.ไอลดา	IOC
ด้านรายได้ของครอบครัว				0.84
1. มีรายได้ไม่สม่ำเสมอจากการขายสินค้าเกษตรส่งผลกระทบต่อชำระหนี้	1	1	1	1
2. ไม่มีรายได้พิเศษนอกเหนือจากการทำเกษตร ส่งผลกระทบต่อชำระหนี้	1	1	1	1
3. รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการเกษตรที่สูงขึ้นจึงส่งผลกระทบต่อชำระหนี้	1	0	1	0.67
4. รายได้ลดลงเกิดจากปัญหาครอบครัวจึงส่งผลกระทบต่อชำระหนี้	1	0	1	0.67
ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว				0.92
1. มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินเกิดขึ้น เช่น ค่ารักษาพยาบาลส่งผลกระทบต่อชำระหนี้	1	1	1	1
2. ค่าใช้จ่ายสูงเนื่องจากสินค้าอุปโภค บริโภคมีราคาแพงจึงส่งผลกระทบต่อชำระหนี้	1	1	1	1

ปัจจัยภายใน	ความสอดคล้อง			
	ผศ.ดร.สอาด	รศ.วรุณี	ดร.ไอลดา	IOC
3. ค่าศึกษาเล่าเรียนของบุตรเพิ่มขึ้นจึงส่งผลการชำระหนี้	1	1	1	1
4. มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นนอกเหนือค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น ผ่อนรถ เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ส่งผลการชำระหนี้	1	0	1	0.67
ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์				0.92
1. ท่านนำเงินกู้ไปลงทุนทำธุรกิจอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้กับ ธ.ก.ส. จึงส่งผลการชำระหนี้	1	1	1	1
2. ท่านนำเงินกู้ที่ได้มา ไปชำระหนี้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น จึงส่งผลการชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.	1	1	1	1
3. ท่านใช้เงินกู้ที่ได้มาไปซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยตามสมัยนิยม เช่น โทรศัพท์ มอเตอร์ไซด์ รถยนต์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการต่อยอด ธุรกิจเพื่อการเกษตร	1	0	1	0.67
4. ท่านปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่ให้ไว้กับ ธ.ก.ส. อย่างเคร่งครัด	1	1	1	1
ภาพรวม	0.90			

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

สภาพเศรษฐกิจ	=	0.92	ภยธรรมชาติ	=	0.92
เงินกู้จากธนาคาร ธ.ก.ส.	=	0.92	เงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น	=	0.84
รายได้ของครอบครัว	=	0.84	ค่าใช้จ่ายของครอบครัว	=	0.92
การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	=	0.92			

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

พฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร ลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

พฤติกรรมกรรมการชำระหนี้เงินกู้เกษตรกร ลูกค้า ธ.ก.ส.	ความสอดคล้อง			
	ผศ.ดร.สอาด	รศ.วรุณี	ดร.ไอลดา	IOC
1. ชำระหนี้เงินกู้ทันทีเมื่อมีรายได้จากการขายสินค้าเกษตร	1	1	1	1
2. การชำระหนี้เงินกู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยมิต้องได้รับการเตือน จากธนาคาร	1	1	1	1

พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้เกษตรกร ลูกค้า ธ.ก.ส.	ความสอดคล้อง			
	ผศ.ดร.สอาด	ดร.วราณี	ดร.เอลดา	IOC
3. ชำระหนี้เงินกู้สัญญาเดิมให้เสร็จสิ้นก่อน จึงจะชำระหนี้เงินกู้สัญญาใหม่	1	1	1	1
4. เลือกชำระหนี้เงินกู้จาก ธ.ก.ส. ก่อนที่จะนำไปชำระหนี้จากแหล่งเงินกู้อื่น	1	1	1	1
5. ชำระเงินกู้ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อรักษาเครดิตทางการเงิน	1	1	1	1
6. ติดต่อนายธนาคารทันทีเมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้	1	1	1	1
7. มีการชำระหนี้คืนแก่นายธนาคารครบตามกำหนดระยะเวลาตามจำนวนเงินที่ระบุในสัญญาเงินกู้	1	0	1	0.67
8. ชำระหนี้คืนเงินแก่นายธนาคารก่อนเวลาครบกำหนดชำระหนี้	1	1	1	1
ภาพรวม	0.96			

ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 0.96

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 Reliability Statistics

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	
Cronbach's Alpha	N of Items
0.89	36

ตารางที่ 2 Item Statistics

Item Statistics			
	Mean	Std. Deviation	N
ปัจจัยภายใน			
สภาพเศรษฐกิจ	4.17	0.58	30
ภัยธรรมชาติ	4.13	0.66	30
เงินกู้จากธนาคาร	3.10	0.73	30
รายได้ของครอบครัว	3.49	0.88	30

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	Mean	Std. Deviation	N
ปัจจัยภายนอก			
ค่าใช้จ่ายของครอบครัว	3.49	0.88	30
รายได้ของครอบครัว	3.85	0.62	30
ค่าใช้จ่ายของครอบครัว	3.54	0.69	30
การใช้เงินกู้	2.68	0.86	30
พฤติกรรมกรรมการชำระหนี้	7.68	1.00	30

ตารางที่ 3 Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ปัจจัยภายนอก				
ด้านสภาพเศรษฐกิจ	28.20	15.71	0.32	0.86
ด้านภัยธรรมชาติ	28.23	13.83	0.66	0.83
ด้านรายได้ของครอบครัว	29.27	13.10	0.73	0.82
ด้านเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น	28.87	13.30	0.54	0.85
ปัจจัยภายใน				
ด้านรายได้ของครอบครัว	28.52	14.97	0.45	0.85
ด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว	28.82	13.51	0.69	0.83
ด้านการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	29.69	12.27	0.74	0.82
พฤติกรรมกรรมการชำระหนี้	28.52	16.44	0.20	0.87

ภาคผนวก จ
บทสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ประกอบการทำรายงานการค้นคว้าเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้สัมภาษณ์บุคคลดังต่อไปนี้เรื่อง

คนที่ 1 ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ถาม: ปัจจุบัน ธ.ส.ก. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ประสบปัญหาหนี้ค้ำชำระของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใด

ตอบ: ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 ธ.ส.ก. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งได้รับผิดชอบขอข่วยการให้สินเชื่อแก่เกษตรกร ลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีลูกค้ามาขอรับบริการสินเชื่อทั้งหมด 3,330 คนต่อปี เป็นลูกค้าที่ชำระได้ทั้งหมด 1,719 คน ลูกค้าที่ชำระหนี้ได้บางส่วน 754 คน และลูกค้าที่ชำระหนี้ไม่ได้ จำนวน 857 คน

ถาม: ปัญหาส่วนมากที่เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ค้ำชำระหนี้มาจากสาเหตุอะไรบ้างคะ

ตอบ: ปัญหานี้เกิดจากสาเหตุคล้าย ๆ กัน หลัก ๆ ก็คือ 1) ตัวลูกค้า (เกษตรกร) เช่น รายได้ลดลง ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 2) ผลผลิตน้อย 3) ราคาผลผลิตตกต่ำ

ถาม: ท่านมีแนวคิด แนวทางหรือนโยบายในการแก้ปัญหาการลดหนี้ค้ำชำระของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ไว้อย่างไรบ้างคะ

ตอบ: เรื่องให้การสินเชื่อแก่เกษตรกรลูกค้ากับหนี้ค้ำแทบจะกล่าวได้เลยว่าเป็นเรื่องควบคู่กันเนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรมีความเสี่ยงมาก นโยบายของ ธ.ก.ส. มุ่งเน้นในเรื่องป้องกันไม่ให้หนี้เงินกู้ที่จ่ายใหม่เกิดหนี้ค้ำเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันหนี้ค้ำเก่าที่มีอยู่พยายามทำให้ลดลงให้ได้ต่อเนื่องและทำให้ได้มากที่สุด

ส่วนแนวทางนั้นคงต้องใช้เวลาพอสมควร ประการแรกที่สำคัญที่สุด คือต้องรู้เขารู้เราต้องมี การศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้า ส่วนทางด้านผลผลิต รายได้ ต้องดูข้อมูลจากผลของการติดตามลูกค้าจากพนักงานสินเชื่อและนำมาวิเคราะห์ หาเหตุผลหนี้ค้ำ ประการที่สอง นำมาวิเคราะห์แยกแยะ ลูกค้าที่มีคู่ทางพอที่จะแก้ไขได้เพื่อจะแบ่งประเภทของหนี้ค้ำออกไปเพื่อจะได้จัดทำแผนก่อนหน้า-หลังติดตาม ประการที่สาม จัดทำแผนติดตามเป็นรายคน เพื่อกำหนดเป้าหมายลดหนี้ค้ำ

ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับลูกค้าที่มีหนี้ค้ำชำระกับ ธ.ก.ส. อย่งไรบ้างคะ

ตอบ: เราไม่สามารถคาดคะเนได้ว่าปีไหนราคาจะดี ปีไหนราคาไม่ดี ไม่มีดัชนีตัวชี้วัดอย่างชัดเจนทางที่ดีก็คือการให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลลูกค้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งการ ให้ข้อมูลความรู้ทางวิชาการ พนักงานสินเชื่อไม่มีความรู้ทางวิชาการ ทาง ธ.ก.ส. อาจจะต้องส่งพนักงานไปศึกษาอบรม เกี่ยวกับเทคนิควิธีการทางเกษตร ไม่ว่าเรื่องการทำสวน ทำนา หรืออาจจะขอความร่วมมือกับส่วนงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ และประการสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือการบริหารจัดการคนภายในครอบครัวของลูกค้าให้รู้ว่า เราจะจัดการบริหารเงินอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ

เงินไหนต้องสำรองเก็บไว้ในยามจำเป็น เงินไหนจำเป็น ต้องนำไปลงทุน เงินไหนนำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน

- คนที่ 2** เจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
- ถาม:** ปัจจุบัน ธ.ส.ก. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ประสบปัญหาหนี้ค้างชำระของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใด
- ตอบ:** จากข้อมูลระบบสารสนเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ณ 31 มีนาคม 2558 พบว่า ลูกค้ายาขอรับบริการสินเชื่อทั้งหมด 3,330 คนต่อปี เป็นลูกค้าที่ชำระได้ทั้งหมด 1,719 คน ลูกค้าที่ชำระหนี้ได้บางส่วน 754 คน และลูกค้าที่ชำระหนี้ไม่ได้ จำนวน 857 คน
- ถาม:** สาเหตุการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มาจากอะไรคะ
- ตอบ:** จากการพูดคุยกับเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สาเหตุการค้างชำระหนี้มาจาก ค่าครองชีพที่สูงขึ้น รายได้ลดลงเนื่องจากขายสินค้าเกษตรได้น้อยลง แยกทางกับสามีรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเพียงคนเดียว
- ถาม:** คุณมีแนวทางหรือนโยบายในการแก้ปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี อย่างไรคะ
- ตอบ:** ให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลลูกค้าเกี่ยวกับการบริหารจัดการคนภายในครอบครัวของลูกค้าให้รู้ว่าเราจะจัดการบริหารเงินอย่างไร ให้ความรู้เกี่ยวกับการออม และแนะนำอาชีพเสริมให้กับลูกหนี้

- คนที่ 3** เจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
- ถาม:** ปัจจุบัน ธ.ส.ก. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ประสบปัญหาหนี้ค้างชำระของเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใด
- ตอบ:** จากข้อมูล ณ 31 มีนาคม 2558 พบว่า ลูกค้ายาขอรับบริการสินเชื่อทั้งหมด 3,330 คนต่อปี เป็นลูกค้าที่ชำระได้ทั้งหมด 1,719 คน ลูกค้าที่ชำระหนี้ได้บางส่วน 754 คน และลูกค้าที่ชำระหนี้ไม่ได้ จำนวน 857 คน
- ถาม:** สาเหตุการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มาจากอะไรคะ
- ตอบ:** จากการสอบถามกับเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สาเหตุการค้างชำระหนี้มาจาก เกิดจากผลผลิตน้อย ราคาผลผลิตตกต่ำ มีลูกหลานหลายคนทำให้ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงขึ้น มีปัญหาครอบครัว
- ถาม:** คุณมีแนวทางหรือนโยบายในการแก้ปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี อย่างไรคะ

ตอบ: ในการอนุมัติสินเชื่อต้องพิจารณาการอนุมัติสินเชื่อของธนาคารตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ชี้แจงให้ลูกค้า เห็นข้อดี ข้อเสีย ของการที่ลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้ต่อธนาคารได้ จะต้องถูกปรับ แต่สำหรับลูกค้าที่ชำระหนี้ได้เราก็จะมีการจูงใจให้โดยลดดอกเบี้ยให้ มีการจัดชั้นลูกค้าที่ดีเพื่อให้ลูกค้าพยายาม ปรับปรุงตัวเอง และตื่นตัวเพื่อจะได้ยกระดับตัวเองให้สูงขึ้นและได้รับอัตราดอกเบี้ยที่ถูกลง

คนที่ 4 เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ถาม: สวัสดีค่ะ ท่านเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาประมาณกี่ปีแล้วคะ

ตอบ: เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ได้ 5 ปี แล้วคะ

ถาม: ปัจจุบันท่านมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดคะ

ตอบ: มีหนี้ค้างอยู่ 10,000 บาทคะ

ถาม: สาเหตุที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้เนื่องจากอะไรคะ

ตอบ: เนื่องจากปีนี้ราคาผลผลิตตกต่ำมากและค้าขายด้วย ซึ่งประสบกับการขาดทุน ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดสำหรับปีนี้คือสภาพอากาศ เกิดภัยธรรมชาติ (ฝนแล้ง) ผลผลิตติดน้อยคะ

ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการชำระหนี้ค้างและต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้างคะ

ตอบ: ให้ ธ.ก.ส. ผัดผ่อนในการชำระเงินต้น เพราะเหตุการณ์ต่อไปข้างหน้า ถ้าปีหน้าเหตุการณ์เข้าสู่ภาวะปกติอาจจะชำระตามปกติได้คะ

คนที่ 5 เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ถาม: สวัสดีค่ะ ท่านเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาประมาณกี่ปีแล้วคะ

ตอบ: เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ได้ 10 ปี แล้วครับ

ถาม: ปัจจุบันท่านมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดคะ

ตอบ: พอสมควรครับ

ถาม: สาเหตุที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้เนื่องจากอะไรคะ

ตอบ: หลัก ๆ มาจากเศรษฐกิจ คือ ค่าครองชีพที่สูงขึ้น สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาแพง มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ทำให้ไม่มีเงินพอชำระหนี้ครับ

ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการชำระหนี้ค้างและต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้างคะ

ตอบ: อยากให้ ธ.ก.ส. ยืดระยะเวลาในการส่งชำระหนี้ออกไปอีกครับ

คนที่ 6 เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ถาม: สวัสดีค่ะ ท่านเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาประมาณกี่ปีแล้วคะ

- ตอบ: เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ได้ประมาณ 2 ปี แล้วคะ
- ถาม: ปัจจุบันท่านมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดคะ
- ตอบ: มีหนี้ค้างอยู่ 20,000 บาทคะ
- ถาม: สาเหตุที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้เนื่องจากอะไรคะ
- ตอบ: หมุนเวียนไม่ทัน เพราะมีหนี้สินเพิ่มขึ้นเล็กน้อยคะ
- ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการชำระหนี้ค้างและต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้างคะ
- ตอบ: ให้ช่วยลดดอกเบี้ยให้ต่ำกว่านี้และช่วยยืดระยะเวลาชำระหนี้ให้ยาวขึ้นคะ

คนที่ 7 เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

- ถาม: สวัสดีคะ ท่านเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาประมาณกี่ปีแล้วคะ
- ตอบ: ประมาณ 10 กว่าปีแล้วครับ
- ถาม: ปัจจุบันท่านมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดคะ
- ตอบ: มีครับ พอสมควร
- ถาม: สาเหตุที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้เนื่องจากอะไรคะ
- ตอบ: ทำสวนผลไม้ได้ผลผลิตน้อย ไม่ได้ตามที่ต้องการ และมีหนี้สินอื่น คือ ผ่อนรถยนต์ครับ
- ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการชำระหนี้ค้างและต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้างคะ
- ตอบ: อยากให้ ธ.ก.ส. ยืดระยะเวลาและผิดผ่อน อยากให้ ธ.ก.ส. มีตลาดรองรับผลผลิตด้วยครับ

คนที่ 8 เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

- ถาม: สวัสดีคะ ท่านเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาประมาณกี่ปีแล้วคะ
- ตอบ: เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ได้ 7 ปี แล้วครับ
- ถาม: ปัจจุบันท่านมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดคะ
- ตอบ: ครบมีหนี้ค้างอยู่เกือบ 30,000 บาท
- ถาม: สาเหตุที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้เนื่องจากอะไรคะ
- ตอบ: เกิดจากราคาผลผลิตตกต่ำมากและผลผลิตติดน้อย ค่าใช้จ่ายในครอบครัวสูง
- ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการชำระหนี้ค้างและต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้างคะ
- ตอบ: อยากเสนอแนะ ธ.ก.ส. ในบางปีให้ชำระเฉพาะดอกเบี้ยก่อน เงินต้นชำระในปีถัดไป

คนที่ 9 เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ถาม: สวัสดิ์ค่ะ ท่านเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาประมาณกี่ปีแล้วคะ

ตอบ: เป็นหลายปีแล้วคะ

ถาม: ปัจจุบันท่านมีหนี้ค้ำชำระกับ ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดคะ

ตอบ: มีมากพอสมควรคะ

ถาม: สาเหตุที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้เนื่องจากอะไรคะ

ตอบ: หาเงินไม่ทันที่จะชำระหนี้เพราะมีภาระค่าใช้จ่ายคะ

ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการชำระหนี้ค้ำและต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้างคะ

ตอบ: อยากให้ ธ.ก.ส. ยืดระยะเวลาในการชำระหนี้ยาวออกไปอีก และให้ช่วยลดดอกเบี้ยให้ต่ำกว่านี้คะ

คนที่ 10 เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ถาม: สวัสดิ์ค่ะ ท่านเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาประมาณกี่ปีแล้วคะ

ตอบ: เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ได้ 11 ปี แล้วครับ

ถาม: ปัจจุบันท่านมีหนี้ค้ำชำระกับ ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดคะ

ตอบ: มีหนี้ค้ำอยู่เยอะครับ

ถาม: สาเหตุที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้เนื่องจากอะไรคะ

ตอบ: ผลผลิตไม่ค่อยดี และผมนำเงินไปทำธุรกิจส่วนตัวด้วย แต่ผลประกอบการไม่ค่อยดี ทำให้หมุนเงินไม่ทันครับ

ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการชำระหนี้ค้ำและต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้างคะ

ตอบ: อยากแนะนำให้ ธ.ก.ส. ให้ชำระเฉพาะดอกเบี้ยก่อน เงินต้นชำระในปีต่อไป และยืดระยะเวลาส่งยาวออกไปอีกครับ

คนที่ 11 เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ถาม: สวัสดิ์ค่ะ ท่านเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาประมาณกี่ปีแล้วคะ

ตอบ: เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มานานหลายปีแล้วครับ

ถาม: ปัจจุบันท่านมีหนี้ค้ำชำระกับ ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดคะ

ตอบ: ครับมีพอสมควร

ถาม: สาเหตุที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้เนื่องจากอะไรคะ

ตอบ: ปีนี้ราคาผลผลิตตกต่ำมาก ประสบกับการขาดทุน ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดสำหรับปีนี้คือสภาพอากาศ เกิดภัยธรรมชาติ ผลผลิตติดน้อย รายได้น้อยลง ไม่พอจะชำระหนี้ครับ

ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการชำระหนี้ค้ำและต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้างคะ

ตอบ: อยากให้ ธ.ก.ส. มีตลาดรองรับผลผลิตของเกษตรกร และฝึกสอนในการชำระเงินต้นครับ

คนที่ 12 เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ถาม: สวัสดีค่ะ ท่านเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาประมาณกี่ปีแล้วคะ

ตอบ: เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ได้ 15 ปี แล้วคะ

ถาม: ปัจจุบันท่านมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดคะ

ตอบ: มีหนี้ค้างอยู่ 30,000 บาทคะ

ถาม: สาเหตุที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้เนื่องจากอะไรคะ

ตอบ: ดินมีปัญหาครอบครัว รายได้ลดน้อยลงเนื่องจากหาเงินคนเดียว ค่าใช้จ่ายครอบครัวเพิ่มขึ้นคะ

ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการชำระหนี้ค้างและต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้างคะ

ตอบ: อยากให้ ธ.ก.ส. ฝึกสอนในการชำระเงินต้น และยืดระยะเวลาในการชำระให้ยาวออกไปอีกคะ

คนที่ 13 เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ถาม: สวัสดีค่ะ ท่านเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาประมาณกี่ปีแล้วคะ

ตอบ: นานหลายปีแล้วคะ

ถาม: ปัจจุบันท่านมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดคะ

ตอบ: มีหนี้ค้างมากอยู่คะ

ถาม: สาเหตุที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้เนื่องจากอะไรคะ

ตอบ: ราคาผลผลิตต่ำมาก และทำธุรกิจเล็ก ๆ แต่ขาดทุน

ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการชำระหนี้ค้างและต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้างคะ

ตอบ: ให้ ธ.ก.ส. ฝึกสอนในการชำระเงินต้น และลดดอกเบี้ยให้ต่ำลงอีกคะ

คนที่ 14 เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ถาม: สวัสดีค่ะ ท่านเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาประมาณกี่ปีแล้วคะ

ตอบ: เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ประมาณ 4 ปี แล้วคะ

ถาม: ปัจจุบันท่านมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดคะ

ตอบ: มีหนี้ค้างอยู่ประมาณ 15,000 บาทคะ

ถาม: สาเหตุที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้เนื่องจากอะไรคะ

ตอบ: เศรษฐกิจไม่ค่อยดี ราคาผลผลิตต่ำมาก ทำให้หมุนเงินไม่ทันคะ

ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการชำระหนี้ค้างและต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้างคะ

ตอบ: อยากให้ ธ.ก.ส. ยืดระยะเวลาและ ผัดผ่อน, และอยากให้ ธ.ก.ส. ลดดอกเบี้ยให้ต่ำกว่านี้และอยากให้ ธ.ก.ส. มีตลาดรองรับผลผลิตของลูกค้าด้วยค่ะ

คนที่ 15 เกษตรกรลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ถาม: สวัสดีค่ะ ท่านเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. มาประมาณกี่ปีแล้วคะ

ตอบ: หลายปีแล้วครับ

ถาม: ปัจจุบันท่านมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดคะ

ตอบ: มากพอสมควรครับ

ถาม: สาเหตุที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้เนื่องจากอะไรคะ

ตอบ: ทำการเกษตรขาดทุน และมีหนี้สินเพิ่มขึ้น คือ ผ่อนมอเตอร์ไซค์ รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายครับ

ถาม: ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการชำระหนี้ค้างและต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือท่านอย่างไรบ้างคะ

ตอบ: ให้ ธ.ก.ส. ผัดผ่อนในการชำระเงินต้น ถ้าปีหน้าเหตุการณ์เข้าสู่ภาวะปกติผมอาจจะชำระตามปกติได้ครับ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	จุฑาพร เตยแก้ว
วัน เดือน ปี ที่เกิด	28 ตุลาคม 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดพัทลุง
ที่อยู่ปัจจุบัน	31/159 ซอยสายไหม 31 แขวงสายไหม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตศาลายา
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2551-2555	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร ตำแหน่งนักวิชาการตรวจสอบบัญชี
พ.ศ. 2555-ปัจจุบัน	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตำแหน่งพนักงานการเงิน
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาตลาดไท จังหวัดปทุมธานี
ที่ทำงานปัจจุบัน	